

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vrača.

Náš telefonski kabel

Te dni je bila objavljena v »Pošto-telegrafskem vestniku«, službenem listu poštnega ministrstva, uredba o položitvi telefonskega kabla na liniji Beograd - Zagreb - Maribor. Skupni stroški za ta mednarodni telefonski kabel, s katerim se bo tudi Jugoslavija priključila na ostalo evropsko kablovsko omrežje, bodo znašali 267 milijonov dinarjev. Nabava in polaganje kabla Beograd - Zagreb - Maribor se bosta financirala s posebnim posojilom, ki ga je najelo ministrstvo za pošto in telegraf pri Državni hipotekarni banki in ki ga bo vračalo v mesečnih obrokih po dva in pol milijona dinarjev. Dobavo kablov in izvedbo tehničnih strokovnih del je prevzela znana tvrdka Siemens v družbi z enako znanim Philipsom.

Pri pregledu uredbe o polaganju novega kabla na liniji Beograd - Zagreb - Maribor do državne meje pa smo morali presenečeni in razočarani ugotoviti, da je iz nje izpadel že izdelani načrt odcepa, ki bi šel iz Sevnice do Ljubljane in dalje do Postojne, kjer bi se priključil na že izgotovljeno italijansko omrežje. Kolikor nam je znano, so bili načrti in proračuni za polaganje tega sporednega kabla že davno izdelani in predloženi ministrstvu za pošto in telegraf. Skupni stroški bi znašali okoli 15 milijonov, kar pri velikem kreditu za glavni kabel gotov ni tak znesek, da bi morala zaradi njega ostati tretja prestolnica naše države še za nedogleden čas brez priključka na svetovno telefonsko mrežo.

Namesto sporednega kabla, ki bi enkrat za vselej rešil vprašanje telefonske zveze Slovenije in njenega središča z Beogradom, nam obljubljajo sedaj obnovo prostega žičnega voda Ljubljana - Trebnje - Sevnica. Ta vod imamo že danes. Dolg je okrog 90 km, povzroča pa naši domači telefonski upravi že skozi leta stalne skrbi in težave. Posebno bolno točko ima na terenu med Trebnjem in Sevnico, kjer je speljan po ozki in gozdni dolini reke Mirne in je izpostavljen vsem mogočim nevarnostim. Po zatrtju telefonskih strokovnjakov je pripisati največji del krivde za neprestane motnje in prekinitve proge Ljubljana - Beograd ravno neugodnim prilikam na tem delu voda. Z obljubljenjo obnovo bi se dosedanje motnje in nevarnosti morda ublažile, a telefonske mizerije, ki škoduje v enaki meri državi blagajni kakor našemu gospodarstvu, bi še nikakor ne bilo konec.

S položitvijo priključnega kabla Sevnica - Ljubljana bi bile za vselej odstranjene vse te neprijetnosti, nikogar ni, ki ne bi pozdravil, da se je naša poštna uprava končno vendar lotila neobhodno potrebne moderniziranja telefonskega prometa s pomočjo kablov. Izven dvoma je, da se bo za nje potrošeni znesek že v kratkih letih amortiziral s povečanimi dohodki telefonskega prometa, ki bo avtomatično narasel, če bodo ljudje mogli z gotovostjo računati, da dobe telefonsko zvezo, in če na zvezo ne bo treba več tako dolgo čakati, kakor je skozi vedno treba sedaj. Vsi razlogi, ki govorijo za položitev kabla sploh, pa govorijo enako močno tudi za kabel Sevnica - Ljubljana - Postojna. Kabla ne zahtevajo samo interesi Ljubljane ter vseh na Ljubljano priključenih krajev zapadne Slovenije, temveč tudi interesi našega mednarodnega prometa, ki se zlasti po zbliznanju z Italijo naglo dviga. Pri tem niti ne omenjamo telefonske obremenitve, ki so leto za leto pojavljali ob času tujske sezone na Gorenjskem in ob času, ko postane Bled za par mesecev državna prestolnica.

Ravno tako velja za ta kabel vse, kar smo rekli gori glede finančne donosnosti. Brez dvoma bi se investicijski stroški v kratkem krili s povišanim donosom od telefona. Res je obljubljen, da dobimo poleg sedanjih dveh telefonskih linij za zvezo z Zagrebom in Beogradom še nekaj novih vodov do Sevnice, a tudi ti bi kmalu ne zadostovali več in bi bili, kar je glavno, ravno tako kakor sedanjí izpostavljeni vremenskim nevarnostim. Stroški za nove vode in obnovo sedanjih so proračunani na okrog 3 milijone dinarjev, položitev kabla pa bi veljala okoli 15 milijonov. Razlika v investicijskih se torej znaša za 12 milijonov, pri čemer pa je treba upoštevati še stroške za vzdrževanje prostih vodov, ki so mnogo večji od onih za vzdrževanje kablov in zlasti na progi med Ljubljano in Sevnico zaradi neugodne lege zelo občutni.

Ljubljana in k njej težeči del Slovenije predstavljata v postavitvah dohodkov poštnega ministrstva postavko, ki pomenja sleherni leto lep prispevek k čistemu dohodku tega ministrstva. Že zato bi bilo v redu, da osrednja poštna uprava upošteva njune nujne potrebe, pri čemer smo pustili ob strani psihološki moment, ki je gotovo enako, ako ne še bolj važen.

Odbor JUU pri ministru

Beograd, 23. oktobra. p. Novi prosvetni ministar Dimitrije Magarašević je sredi sprejel izvršni in nadzorni odbor Jugoslovenskega učiteljskega združenja, kakor tudi urednike učiteljskih listov in časopisov.

NENADNE NOVE TEŽAVE V LONDONSKEM ODBORU

Italija je zopet umaknila svoj prvotni pristanek in zahteva, da vse države najprvo priznajo vlado generala Franca

London, 23. oktobra. o. Razprava o španskem problemu v londonskem odboru za nevmešavanje je naletela zopet na nove težave. Na sročnji seji pododbor, ki bi vsebovala načelni sporazum in nadaljnje smernice za delo za praktične ukrepe glede umika tujih prostovoljcev. Angleška vlada je predložila načrt resolucije, ki je predvideval vse podrobnosti in skladu s prejšnjimi francosko-angleškimi predlogi, upoštevajoč poslednji kompromisni predlog Italije. Na presenečenje vseh delegatov pa se je italijanski delegat Grandi izjavil proti temu osnutku in predložil drugo resolucijo, ki pa je v nasprotju s stališčem Francije in Anglije. Grandi je zahteval, da se pred umikom izpolnita še dva druga pogoja: priznanje pravice vojskujoče se stranke generalu Francu in simbolični umik prostovoljcev, ki pa mora biti pari-

Prostovoljski pododbor londonskega odbora za nevmešavanje je imel sredi seje, ki se je zavlekla pozno v noč. Na seji bi se imela formulirati resolucija, ki bi vsebovala načelni sporazum in nadaljnje smernice za delo za praktične ukrepe glede umika tujih prostovoljcev. Angleška vlada je predložila načrt resolucije, ki je predvideval vse podrobnosti in skladu s prejšnjimi francosko-angleškimi predlogi, upoštevajoč poslednji kompromisni predlog Italije. Na presenečenje vseh delegatov pa se je italijanski delegat Grandi izjavil proti temu osnutku in predložil drugo resolucijo, ki pa je v nasprotju s stališčem Francije in Anglije. Grandi je zahteval, da se pred umikom izpolnita še dva druga pogoja: priznanje pravice vojskujoče se stranke generalu Francu in simbolični umik prostovoljcev, ki pa mora biti pari-

teten, ne proporcionalen. Razen tega je Grandi naglasil, da je Italija pristala na umik prostovoljcev le pod pogojem, da pristanejo na to tudi vse druge države. Italija čvrsto veruje v zmago generala Franca in se ji nikamor ne mudi. Najbolj potrjujejo to zmago nacionalističnih čet, ki so baš v trenutku, ko se je v Londonu razpravljalo o umiku prostovoljcev, izvajale sijajno zmago in osvojile Gijon. Predno se ne vzpostavi resnična in uspešna kontrola, sploh ni mogoče izvesti umika prostovoljcev.

Grandi se je tudi izjavil proti temu, da bi se komisiji, ki bo potovala v Španijo, da ugotovi številčno stanje tujih prostovoljcev v obeh taborih, že vnaprej dala pooblastila za nadaljnje ukrepe. Te ukrepe more skleniti le londonski odbor. Pogoj za vse to pa je, da se najprej vpostavimo normalni stiki z vlado v Salamanci, ker je brez tega reševanje problema tujih prostovoljcev sploh nemogoče. To so zahteve, od katerih Italijanska vlada pod nobenim pogojem ne more odstopiti. Nikdar pa Italija ne bo pristala na to, da se prostovoljci na eni strani odpravijo iz Španije, da bi se mogli preko Pirenej zopet vrniti v valencijski tabor.

O tem italijanskem stališču se je razvila ostra debata, ki je trajala nad štiri

ure. Splošno je prevladoval vtis, da je londonski odbor prišel znova na mrtvo točko. Končno se je našel izhod na ta način, da je bilo sklenjeno, da se predlog resolucije gostavi vsem zainteresiranim vladam, da zavzamejo svoje stališče do prihodnje seje, ki je bila prvotno določena za ponedeljek, ki je bila danes odročena na torek popoldne. V torek se bo vsakakor odločilo, ali pride do sporazuma ali ne. Izgledi pa so kaj malenkostni, ker se zdi, da je Italija, ki jo podpirata Nemčija in Portugalska, trdno odločena, vztrajati na svojem stališču.

Italijansko stališče

Rim, 23. oktobra. w. Nove difference v odboru za nevmešavanje so povzročile v Italiji nerazpoloženje, ki se izraža tudi v poročilu poluradnih »Diplomatskih informacij«. Te pravijo med drugim:

Italijanski vladni krogi so z živo pozornostjo zasledovali potek razgovorov v londonskem odboru za nevmešavanje. Gotovo je, da na prejšnji seji od Italije povzročena pojasnitev ni imela onega učinka, ki so ga pričakovali. Na polju praktične izvedbe sprejetih načel so nastale resne težave, ki otežujejo razprave in ki ogrožajo rezulta-

Franco gospodar Asturije

Valencijska vlada je odredila mobilizacijo vseh za orožje sposobnih moških

Salamanca, 23. oktobra. o. Nacionalistične čete v Asturiji sedaj čistijo teren. Med Oviedom in Gijonom so že vzpostavili redne zveze. V Gijonu in okolici so nacionalisti zaplenili 140 topov, 456 strojnic in okrog 80.000 pušk.

Po nacionalističnih informacijah se ofenziva tudi na aragonskem bojišču uspešno nadaljuje. Nacionalistična letala so davi bombardirala Las Rosas v Kataloniji.

Burgos, 23. oktobra. w. V Burgosu, kamor se je vrnil ob velikih manifestacijah general Franco, vlada veliko navdušenje. Franco je imel nagovor na množice, v katerem je pozval Špance, naj nadaljujejo svoje napore do končne zmage.

Sain Jean de Luz, 23. oktobra. AA. Po poročilih iz Valencije je vojno ministrstvo poklicalo pod orožje vse moške, ki so bili

prej proglašeni za nesposobne in vse, ki so zaposleni v vojni industriji in v pisarnah.

Madrid, 23. oktobra. AA. Na osrednji fronti so uporniki ob železniški progi v odseku blizu Queste de la Reine naskočili republikanskim postojankam, da prodro njihove črte in pretrgajo zveze med dvema odsekom. Uporniški naskok pa ni rodil posebnih uspehov in so ga republikanci z lahkoto odbili.

La Rochelle, 23. okt. AA. Sredi sta iz Gijona prišla dva parnika s 700 begunci. Kmalu nato sta priplula še dva angleška parnika, polna beguncev. Neki španski parnik, na katerem je 300 beguncev, je bil v zelo težkem položaju. Pristaniško poveljstvo je poslalo vlačilec »Vauquois«, ki je parnik privlekel na varno.

Na Kitajskem novi boji

Japonski uspehi v Šansiju — Borbe za Tasang na šanghajski fronti

Peking, 23. oktobra. AA. Agencija Domej poroča, da prodirajo Japonci na fronti pri Henčaju, 30 km severno-zahodno od Rumene reke, v treh kolonah proti jugu. Zavzeli so Lingsijen, 20 km severno-zahodno od Kinlunga. Kitajci se umikajo v jugovzhodni smeri. Zahodno od železniške proge Tiencin—Fukao so Japonci zavzeli Kuceng, 15 km južnozahodno od Tenčuna, in Nešijen, 15 km zahodno od Pingjuanga. Neki drugi japonski oddelek je zavzel Canguang na progi Tiencin—Fukao. Japonsko letalstvo je zivahno delovalo na vseh odsekih. Pri Linuju 40 km od Pingjuanga so japonski letalci prepričali zbiranje kitajskih čet. Bombardirali so tudi več železniških postaj in vojaških naprav.

Guverner pokrajine Šantung je izjavil vojnu dopisniku nekega kitajskega lista, da dela v popolnem soglasju z nankiškimi vladni, in izvršuje vsa njena navodila in tudi navodila maršala Cangkajša glede bojev z Japonci. V pokrajini Honan so Japonci zavzeli Sipaogang in Pengločen, prvi železniški postaji na progi Pejping—Hankov na severu te pokrajine.

Med tem pa je prišlo na severno bojišče več velikih oddelkov kitajske vojske iz notranjih kitajskih pokrajin. S temi svežimi močmi bodo Kitajci lahko vnovič prešli v ofenzivo. Na japonski strani so se že pričeli pripravljati na odpor proti novemu kitajskemu sunku in so bila zahtevana nujna ojačenja iz Japonske. Zanimivo je, da so od Vusunga odplule nekatere transportne ladje z japonskim vojaštvom proti severu.

Sanghaj, 23. oktobra. o. Položaj se od včeraj do danes ni mnogo spremenil. Bor-

ba se je koncentrirala okrog Tasanga, glavnega kitajskega oporišča. Tasang je v zadnjih 24 urah ponovno menjal gospodarja. Danes dopoldne je bil apet v kitajskih rokah. Borbe so bile zelo hude. Človeških žrtev je bilo na obeh straneh preko tisoč.

Včeraj popoldne so si Japonci prizadevali, da bi s frontalnim napadom zavzeli severno postajo. Takoj nato se je borba premaknila proti zapadu in se osredotočila okrog Tasanga. Japonci so skušali Tasang obkoliti, vendar jim to ni uspelo, čeprav so razdeljali nekaj kitajskih stranskih utrd. Borbe za Tasang so se danes dopoldne nadaljevale. Japonci so kraj dvakrat zavzeli, a so se morali vedno znova iz njega umakniti.

Konferenca mongolskih knezov

London, 23. oktobra. g. Po poročilih iz Tiencina se je tam vršila konferenca knezov Notranje Mongolije pod predsedstvom kneza Tea. Knezi so podrobno razpravljali o japonski zahtevi po vmesni državi med Kitajsko in Zunanjo Mongolijo, ki je pod ruskim vplivom.

Japonci nočejo v Bruselj

London, 23. oktobra. o. V Tokiu se še niso odločili, kakšno stališče naj zavzamejo napram bruseljski konferenci tihomorskih sil. Po nekkih vesteh bo japonska vlada zahtevala, naj se konferenca odloči za nekaj časa. »Daily Express« pa poroča, da je japonska vlada na svoji sinočnji seji sklenila odkloniti eodolovanje na tej konferenci in da to utemeljuje z ameriško kampanjo proti Japonci.

Dr. Schacht se bo umaknil

Berlin, 23. oktobra. AA. Po poročilih, ki se širijo v Berlinu, bo minister Dr. Schacht odstopil prihodnji teden kot gospodarski minister. Obdržal bi pa še dalje predsedstvo, nemške narodne banke. Po teh glasovih Dr. Schacht ne bi dobil v gospodarskem ministertvu naslednika, temveč bi to ministertvo vodila dva državna podtajnika. Točnost tega poročila za zdaj še ni moči predočiti.

Tudi Nizozemska

se oborožuje

Amsterdam, 23. oktobra. AA. List »Telegraph« poroča, da misli nizozemska vlada izvršiti v Fockerjevih tovarnah veliko naročilo bojnih letal. Gre za 40 lovskih aparatov, 13 zračnih križark in 20 zračnih križark s posebnimi močnimi motorji.

Schuschnigg: niti anšlus niti monarhija

Avstrijski kancelar o važnejših avstrijskih notranje- in zunanjepolitičnih problemih

Dunaj, 23. oktobra. b. Avstrijski kancelar Dr. Schuschnigg je dal uredniku belgijske lista »Indépendance Belge« izjavo, v kateri se dotika vseh perečih avstrijskih notranjepolitičnih in zunanjepolitičnih vprašanj.

Glede restavracije Habsburžanov v Avstriji je izjavil, da za sedaj ni aktualen. Vprašanje restavracije ni samo notranje avstrijsko vprašanje, temveč ga je treba zajeti tudi z zunanjepolitičnih vidikov. Zato ne more biti o njej govora najmanj vse dotlej, dokler ne bi bil položaj na obeh področjih zanjo ugoden.

Glede svojih razgovorov z dr. Hodžo je dr. Schuschnigg dejal, da ni šlo za ustvaritev avstrijsko-češkoslovskega bloka. Njun razgovor se je nanašal predvsem na nekatera važna gospodarska vprašanja, ki zanimajo obe državi.

Z Malo antanto se Avstrija za sedaj ne namerava pogajati kot s celoto, nekaj povsem drugega pa je seveda gospodarsko zbliznanje z vsako izmed treh držav, ki jo tvorijo. Avstrija hoče ohraniti dobre odnose z vsemi nasledstvenimi državami, še posebej pa s Českoslovaško, Madžarsko in Jugoslavijo.

Nikdar se tudi ne bomo pridružili, je dejal dr. Schuschnigg, kakemu protinemškemu bloku. O stvoritvi takega bloka sploh ne more biti govora. Naša zunanja politika izhaja, prav tako kakor zunanja politika tretjega rajha in Italije, s stališča, da je boljšeizvem mednarodna nevarnost, vendar pa moram opozoriti da je naša politika tipično avstrijska politika in da hoče tako tudi ostati. V ostalem priznavamo bazo rimskih protokolov.

»Anšlus? Ne! Naša rasa, naš jezik, naša kultura in naša zgodovina — vse to je seveda nemško, to je res, toda Nemčija je ena, Avstrija pa druga država. Nočemo »anšlusa« in naše prvo načelo je brezpogojna avstrijska samostojnost in neodvisnost. Ideologija ene in druge države je raz-

Odgoditev občinskih volitev v ČSR

Praga, 23. oktobra. o. Vlada je imela sredi seje, na kateri je bilo sklenjeno, da se občinske volitve, ki so bile razpisane za 14. november, odgode za nedoločeni čas. Prizadetih je 481 občin, med njimi 131 nemških. Splošno zatrujejo, da je bila odgoditev občinskih volitev potrebna zaradi dogodkov v Teplicah-Šanovu ter zaradi kampanje evdetske nemške stranke. Hkratu je bila izdana tudi prepoved, da se v naslednjih dveh tednih do 8. novembra ne smejo prirejati nikakršni shodi in zborovanja. Izvzeta so le manifestacijska zborovanja na državni praznik dne 28. oktobra.

Rumunija utrjuje svoje meje

Bukarešta, 23. oktobra. AA. Govor predsednika vlade Tatarasca v Radiomaru o miru in ljubezni Rumunije in o njeni želji po sodelovanju z vsemi sosedji, je doživel velik odmev. Njegov apel, ko je izjavil, da pomeni utrdbi, ki jih grade na zahodni meji, obenem obrambo države in obrambo miru, kar pomeni v sedanjih razmerah moč mir, slabost pa vojno, je rodil uspeh, ki presega vsa pričakovanja. Po njegovem govoru je podpisovanje prostovoljnih prispevkov za utrbo meje zelo naraslo in je že doseglo 12 milijonov. Obrambno ministertvo je moralo zato organizirati to akcijo in koordinirati javno vpisovanje prostovoljnih prispevkov.

te prve seje. Stališče sovjetskoruskega zastopnika je v nasprotju s tem, kar je bilo že sklenjeno, in francoska in angleška delegacija sta se pokazali popustljivi napram temu stališču. Neopametno je misliti, da bi mogla Italija dovoliti še nadaljnje koncesije. Italija je izpolnila vse formalnosti. Očividno je polom asturske fronte opečil odpor in nespravljenost leveice v Franciji in Angliji. Pri sedanjem stanju stvari se ne more tajiti, da stoji odbor za nevmešavanje zopet pred polom, vendar pa bi bilo groteketno pripisati Italiji krivdo za to.

Nasprotujoče številke o prostovoljcih

London, 23. oktobra. AA. »Manchester Guardian« piše: Po najnovejših, zelo nepristranskih anketah o številu tujih prostovoljcev, ki se bore na strani valencijske vlade, njihovo število ne presega 15.000. Po istih informacijah pa se bori na strani generala Franca nad 100.000 inozemcev, po večini Italijanov in Nemcev.

Rim, 23. oktobra. o. Italijanska poslanka v Parizu in v Londonu sta dobila nalog, naj uradno sporočita francoski in angleški vladi, da so neresenič trditve nekaterih listov, da bi bilo v Španiji 50.000 italijanskih prostovoljcev.

»Messagero« objavlja po podatkih iz Salamance, da je od septembra 1936 do maja t. l. prišlo okoli 60.000 tujih prostovoljcev v rdečo Španijo iz Francije. V začetku so bili tuji organizirani v bataljone, pozneje so pa ustanovili pet brigad, ki imajo številke 11 do 15. Ti prostovoljci tvorijo zdaj jedro rdeče vojske. Glavna poveljniška mesta v mednarodnih brigadah in v vsej rdeči vojski imajo tuji oficirji.

Sestanek Daranyija

s Schuschniggom

Budimpešta, 23. oktobra. AA. Madžarski dopisni urad poroča: Predsednik vlade Daranyija se je popoldne odpravil z avtomobilom v Babolno, da pozdravi avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga, ki se je včeraj pripeljal. Daranyija se bo pa po vsej priliki odpeljal drevi.

Nov udarec avstrijskim hitlerjevcem

Dunaj, 23. oktobra. AA. 1. novembra bo končano vpisovanje v patriotsko fronto, na kar bodo narodni socialisti dejansko izgubili vse politične pravice. Zato se v teh krogih kaže vzemirjenost iz propagandnih hitlerjevskih proglašev, ki jih je policija zaplenila, se vidi, da si narodni socialisti v Avstriji prizadevajo, da bi pripravili Nemčijo do tega, da protestira proti temu ukrepu. Na Dunaju pa mislijo, da je takšen protest izključen, ker je Nemčija z avstrijsko-nemškim dogovorom priznala, da je narodni socializem v Avstriji popolnoma notranja zadeva Avstrije. Ko je dunajska policija izvedla, da se pripravljajo narodno socialistične manifestacije pri predavanju generala Krausa, ki bi se imelo vršiti pod pokroviteljstvom nekega društva velenemskih častnikov, je to predavanje prepovedala. Generala Krausa so pred kratkim napadali avstrijski listi zaradi njegovega sestanka s Hitlerjem.

Omejitev nemškega tiska

Pariz, 23. oktobra. o. »Information« je objavila kratko vest iz Berlina, da pripravljajo oblasti nove ukrepe za poostrejitve kontrole nad nemškim tiskom. Število časopisov, kakor tudi število strani posameznih listov bo omejeno. Predvsem bodo ukinili večje število lokalnih časopisov. Namen nameranih ukrepov je, da se zniža potrošnja papirja in s tem celuloze.

Dve hudi nesreči

Dunaj, 23. oktobra. AA. V Floridsdorfu sta trčila dva tramvajska voza. 25 oseb je bilo hudo ranjenih.

Newyork, 23. okt. AA. Blizu Mason Citija je električni luksuzni vlak povozil nekaj avtobusov, ki je bil poln šolarjev. Avtobus je bil popolnoma zdrobljen. 10 otrok je mrtvih, 22 pa hudo ranjenih. Večina ranjenih otrok umira.

Vrednost oglosov v dnevnikih najbolje presodite po številu malih oglosov. — Današnje »Jutro« ima

376

malih oglosov. Enkratni polizus z malim oglosom v »Jutro« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

Knez Pavle v Rumuniji

Nj. Vis. knez namestnik na obisku pri kralju Karolu

Beograd, 23. oktobra. AA. Danes popoldne se je Nj. kr. Vis. knez namestnik odpravil v goste h rumunskemu kralju Karolu II. Razstanku na topičerski postaji so prisostvovali predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović s člani vlade ter civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Bukarešta, 23. oktobra. AA. Današnji jutranji prinašajo obširne članke o pripravljajoči se svečanosti v Sinaji in poročajo z velikimi črkami, da se jutri pripelje Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle z brzim vlakom v Sinajo. Listi prinašajo tudi njegovo sliko. »Timpul« poudarja v posebnem članku veliko čast, ki jo izkaže s tem obiskom Nj. kr. Vis. knez namestnik

Pavle, obenem je pa ta obisk nov pomemben dokaz neomajne zvestobe med Jugoslavijo in Rumunijo in trdnosti zvez med obema dvoroma. Obisk švedskega prestolonaslednika in brata belgijskega kralja je izraz spoštovanja in ugleda, ki ga uživa rumunski dvor pri tujih dvorih.

Listi poročajo, da se je s posebnim vlakom peljal do jugoslovenske meje rumunski finančni minister Kancikov, da bo v imenu rumunske vlade pozdravil na meji Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla. Z istim vlakom se je peljal tudi odpravnik poslov jugoslovenskega poslanstva svetnik Aleksander Avakumović.

Francoski oficirji v Zagrebu in Beogradu

Zagreb, 23. oktobra. a. Francoski rezervni častniki, ki so snoči prispeli na potovanje po Jugoslaviji v Zagreb, so si dopoldne ogledali v družbi svojih zagrebskih tovarišev znamenitosti mesta. Posebno odposlanstvo je med 9 in 11. uro obiskalo bana savske banovine g. Ružića, poveljnika generala Jurišića, zagrebskega župana dr. Pečića in francoskega konzula v Zagrebu. Ob 11.30 je zagrebski pododbor društva rezervnih častnikov in vojakov priredil svojim francoskim tovarišem na čast velik banket. Razen francoskih in jugoslovenskih rezervnih častnikov se ga je udeležilo tudi mnogo gostov, med njimi ban savske banovine dr. Ružić, armadni poveljnik general Jurišić, podban Mihalčić, župan dr. Pečić, divizijski poveljnik general Kostić, francoski konzul in drugi. Ugledne goste je pri tej priliki pozdravil v imenu zagrebskih rezervnih častnikov dr. Gostiša. Nato je godba z igrala francosko himno in je prišlo do prigriznih manifestacij. V imenu mesta Zagreba je pozelel dobrodošlico župan dr. Pečić.

Za pozdrave se je v imenu svojih tova-

rišev zahvalil neki francoski rezervni častnik. Armadni poveljnik general Jurišić je pozdravil francoske tovariše v imenu jugoslovenske vojske in napil zavezanost med Francijo in Jugoslavijo, pri čemer je ponovno prišlo do viharov in toplih manifestacij francosko-jugoslovenskega prijateljstva. Po banketu so gostje odšli na postajo, kjer jih je čakal poseben vlak, in so se odpeljali v Beograd.

Beograd, 23. oktobra. p. Z zagrebskim brzem se je nocoj ob 20.30 pripeljalo v Beograd 68 francoskih rezervnih oficirjev. Na beograjski postaji so bili zelo slovesno sprejeti. Postaja je bila okrašena z jugoslovenskimi in francoskimi zastavami. Pričevali so jih zastopniki združenja rezervnih oficirjev in bojnikov, združenja vojnih invalidov, združenja odlikovancev z redom Karađorđeve zvezde z meči, četniškega združenja ter drugih nacionalnih, patriotskih in prosvetnih društev. Dobre goste je pozdravil predsednik združenja rezervnih oficirjev in bojnikov Nikodije Božićević. Po sprejemu so se gostje odpeljali v svoj hotel.

Mussolini o odnošajih med Italijo in Egiptom

Izjava egiptovskemu novinarju — Ponudba za jamstvo egiptovske meje napram italijanskim kolonijam

Kairo, 23. oktobra. o. Egiptski listi priobčujeta na vidnih mestih intervju, ki ga je dal Mussolini v Beneski palači podravnatelj listu »Karimu Tabetu«. Egiptski novinar, ki ga je odlična telesna zunanost in moč Mussolinija kljub temu, da je že 15 let v vojski, pravi, da je Mussolini v Egiptu stalistično do italijansko-egiptskega razmerja.

Mussolini je odgovoril: »Stališče Italije do Egipta je, kakor sem že večkrat izjavil, miroljubno. Če sta dve državi neposredni sosedji, kakor je to pri nas, so možni trojni odnošaji: sovražnost, indiferentnost ali prijateljstvo. Jaz sem se odločil za prijateljstvo do Egipta in pripravljen sem mu dati vsa poročila, pod ednim pogojem, da bodo vzajemna. Italija nima nikakih zavojevalnih smotrov nasproti

Egiptu in bi rada ohranila čimboljše prijateljske odnose z njim.

Mussolini je posebno naglasil, da je pripravljen ponovno jamčiti za egiptске zapadne meje. Omenil je tudi in potrnil predlansko obljubo, da Italija jezera Tana, iz katere črpa Nil v glavnem svojo vodo, nikoli ne bo zaprla ali odvil iz njega usmerila kam drugam. Ta Mussolinijeva izjava je napravila v Egiptu dober vtis in je znatno ponehalo nerazpoloženje, ki je nastalo zaradi poslednjih italijanskih vojaških transportov v Libijo. Glede zadržanja Italije nasproti egiptovskim problemom je duce izjavil: »Naša politika na Sredozemskem morju je politika miru in sodelovanja z vsemi. Nočemo pa, da bi se boljše razumevanje v sredozemlju, in srečni sm, da tvori islam tako močno trdnjavo proti komunizmu.

Konferenca generalnih štabov Balkanske zveze

Carigrad, 23. oktobra. o. Konec tega meseca bo v Ankari konferenca šefov generalnih štabov Balkanske zveze. V Carigradu je davi že prišel šef grškega generalnega štaba Papagos. Za jutri je napovedan prihod načelnika jugoslovenskega generalnega štaba armijskega generala Nedića. Šef rumunskega generalnega štaba general Sikitiu prispe v Carigrad 26. t. m. Konferenca se prične 28. t. m.

Škofovska konferenca v Zagrebu

Zagreb, 23. oktobra. o. Škofovska konferenca se je danes dopoldne nadaljevala. Obe današnji seji je vodil sarajevski nadškof dr. Sarić. Dvi se je prišel v Zagreb še barski nadškof dr. Dobretić, »primas srbski«, tako da so sedaj vsi škofje in nadškofje polnoštevilno zbrani.

Udeleženci konference so bili tudi danes zelo rezervirani in novinarjem niso hoteli dati nikakih izjav. Opozorili so jih na to, da bo po konferenci objavljen poseben komunicirani o delu in rezultatih konference.

25 milijonov za zagrebsko univerzo

Zagreb, 23. oktobra. o. V Zagrebu se je danes obiskal prosvetni minister Magarašević. Obiskal je rektorja Lovrića in mu sporočil, da bo posojilo pri DHB že te dni perfektuirano in bodo zagrebski univerzi nemudoma izplačali vseh 25 milijonov dinarjev, tako da bo mogoče še to jesen pričeti z gradnjo tehniške in veterinarske fakultete. Ban Ružić je nocoj ministru priredil večerjo.

Južna Srbija v radiju

Beograd, 23. oktobra. AA. Proslava 25. letnice Južne Srbije bo prišla do izraza tudi v sporedu beograjske kratkovalovne postaje, ki bo ob 25. do 31. t. m. vsak dan ob 13.45 oddajala po eno predavanje o Južni Srbiji v našem jeziku (ob 20.00 in ob 20.15 bo isto predavanje v tujih jezikih) in ob 19.30 v okviru aktualne ure po eno predavanje v našem jeziku o problemu in karakteristikah našega juga. V glasbenem delu svojega sporeda bo ta postaja dala priložnost, da bodo poslušalci slišali ves »eden Južne Srbije«, kaj Južna Srbija za nas pomeni in kaj je ustvarila na vseh področjih javnega delovanja od osvoboditve leta 1912 do danes. Vse to bo prepreženo s pesmimi našega juga, to neizbrano zakladnico narodnega bogastva in lepote.

Beleške

Odmevi sestanka pri Sisku

Beograjsko »Vreme« objavlja dalje poročila o sestanku šefov beograjske družbe opozicije z dr. Mačkom v Farkašici. List pravi, da je po konferenci imel pred skupno večerjo župnik Ingolić kot domačin kratek govor, v katerem je med drugim dejal, da so »skozí leta številni elementi umetno zanašali nespornost med Srbe in Hrvate. Sedaj pa so prišli med nas predstavniki srbskih strank, da skupaj z dr. Mačkom odstranijo to nesrečo in izvedejo sporazum med Hrvati in Srbi.«

Po konferenci so izjavili šefi sporazumskih skupin, da je to prva konferenca, kateri bodo sledile še druge v doglednem času v Beogradu in Zagrebu.

Pred odhodom je imel dolg govor tudi dr. Maček, ki je govoril o odnošajih med Srbi in Hrvati. Po misljenju dr. Mačka so s podpisom zagrebskega protokola priznali predstavniki srbskega naroda, da ni mogoče s Hrvati več tako postopati, kakor se je postopalo do sedaj.

Tako »Vreme« Zagrebski listi se omejujejo le na razmeroma kratka poročila o zunanjem poteku sestanka. Glavno glasilo dr. Mačka »Hrvatski dnevnik« pojasnjuje, da je bil sestanek v Farkašici in ne v Zagrebu zaradi tega, ker bi v Zagrebu gotovo prišlo do velikih manifestacij, sestanek pa je bil zamišljen kot strogo delovni sestanek.

Neprijeten poziv 'Samouprave' glasilom JRZ

»Samouprava« pravi, da je spregovoril narod od Timoka in Vardarja pa do Snežnika in Drave proti zagrebskemu sporazumu. Po svojih občinskih odborih in mestnih svetih je vstal v obrambo ogorčenega narodnega in državnega edinstva. Razburja pa se »Samouprava« hudo, ker govti listi v državi molče prehajajo preko tega sproženega vala narodnega ogorčenja proti »rušilcem naše države in grobarjem osnovne misli naše nacije, narodnemu edinstvu«. Sleherni list, ki danes molči o sporazumu politiki avtoritativno, po za-trditvi službenega glasila JRZ sam odobrava to politiko, ki hoče pahniti naš narod v neizmerno nesrečo. Z debelimi črkami vzklika zato »Samouprava«: »Organ javnosti mora povedati svoje pravo mišljenje. Zato morajo jasno in bistro povedati svojim čitateljem 1. ali odobrava ustvarjanje neke svobodne Hrvatske in svobodne Srbije; 2. ali so za narodno edinstvo, ali pa proti njemu in 3. ali so za proceduro združene opozicije, ali z drugimi besedami za državni udar. Molk pomeni odobravanje, to še enkrat ponavljamo!«

Poziv »Samouprave« velja vsem listom brez izjeme, torej tudi listom v ljubljanski Koperarjevi ulici, zlasti »Slovenskemu domu« in »Domoljubu«, pa v Mariboru njih bratcu »Slovenskemu gospodarju«. Fantje pri teh glasilih bodo radi ali neradi končno le z barvo na dan! Upamo, da jim ne bo pretežko, saj se vedno delajo zelo korajžne.

JNS v šumadiji

Sredi tega meseca je dokončal bivši narodni poslanec Milošević reorganiziranje krajevnih organizacij JNS v mlavskem srezu v moravski banovini. S sodelovanjem prištevajo nacionalne misli je preosnoval deloma pa na novo osnoval v srezu 34 krajevnih organizacij in objavil imena organizacij ter njihovih predsednikov v zagrebskih »Jugoslovenskih novinah«, ki imajo mnogo čitateljev tudi v Srbiji.

ZZD in JSZ

Slovenska ekspozitura Jugorasa, Zveza združenih delavcev, nadaljuje v svojem novem glasilu »Slovenski delavec« borbo proti starim krščanskim socialistom, organiziranim v Jugoslovanski strokovni zvezi. Za nepristranske opazovalce je naravnost mično opazovati, s kakim ognjem in gorečnostjo se zaletavajo gospodje od ZZD v krščanske socialiste, katerih mnogi so se borili za katoliško in delavsko stvar že takrat, ko ideologije slovenskega Jugorasa niso morda še niti v zibelki vekali. Ta borba je obenem dokaz nepoprilivosti in nestrpnosti te gospode napram vsem, ki se slepo ne pokoravajo njenim diktatom. Ako tako obdelavajo ljudi, ki so idejno in politično kljub vsemu vendarle na isti liniji z njimi, potem se res ni čuditi njihovim izbruhom proti nacionalnemu taboru.

Dr. Maček in Črna gora

V tedniku »Zeti«, ki izhaja v Podgorici, objavlja urednik Jovan Vukčević svoj razgovor, ki ga je imel po podpisu zagrebskega sporazuma z dr. Mačkom. V razgovoru je Vukčević opozoril dr. Mačka, da iz teksta sporazuma, ki je bil objavljen, ni razvidno, kako si sporazumaši predstavljajo bodočo ureditev države. »Radovedni smo, gospod predsednik, ali ste za tripartitno Srbijo, Hrvatov in Slovencev, ali pa za 7 federativnih edinic, kakor ste dejali 1. 1925. v nekem intervjuju.«

Urednik »Zete« pravi, da se je pričel dr. Maček smejati, potem pa je rekel: »Tako bo moralo biti, kakor se bo narod odločil pri volitvah v konstituantno. Po njegovi odločitvi bomo imeli potem tri, štiri, lahko pa tudi šest, sedem edinic. Z drugimi besedami, če se bo Črnagora pri volitvah izjavila za svojo samostojnost, potem bo samostojna, ker ji nihče ne bo mogel odrekat pravice do tega. Torej vse zavisi od volje in razpoloženja samih Črnogorcev.«

Inozemska odposlanstva gasilskih organizacij

»Gasilec« objavlja razpis ministrstva za telesno vzgojo naroda, da morajo v bodoče gasilske zajednice predhodno javiti imena svojih delegatov, katere pošiljajo na razne inozemske gasilske prireditve. Ministrstvo pravi, da potrebuje imena eventualnih delegatov za svoje potrebe in za informacije inozemskim oblastem in ustanovam, ki čestokrat žele podatke o sestavi naših gasilskih delegacij. Nove Hrvatske gasilske zveze, osnovane od onih gasilskih čet na Hrvatskem, ki so izstopile iz skupne državne organizacije, se ta odlok ne tiče, ker posluje le na osnovi splošnega društvenega in ne na osnovi posebnega gasilskega zakona.

Občinske volitve v Djakovu

V nedeljo so bile v Djakovu, v nekdanji Strossmajerjevi rezidenzi ponovno občinske volitve. Postavljeni sta bili dve listi: lista HSS in neustrankarska mešana lista. Od 1962 vpisanih volilcev je volilo vsega sku-

Doslednost pa taka!

Opozorili smo že parkrat, kako so se različni gospodje dvigali, da bi k ognju zagrebskega sporazuma pritaknili tudi svoj lonček in si na ta način, če že drugače ne, okrepili vsaj pozicije v svojih omizjih. Prav pestro družbo predstavljajo ti »stolaravatelji«, po večini pa se odlikujejo po tem, da hočejo biti bolj papeški od papeža samega. V enem njihovih ljubljanskih glasil je bila v tem stremljenju ponatisnjena tudi znana izmišljotina »Slovenca« in drugih glasil JRZ, da proglasa JNS podpisnike sporazuma za sovražnike domovine in za veleizdajalce. Patetično vzklika pisec: »Maček, ki riskira svojo popularnost, da bi pomagal državi: rušitelj države!« Članek se nato govori o fašističnih metodah, pa o demokratičnem režimu, o zmagi demokratizma, državljanjski svobodi itd.

Ne bomo zavračali izmišljenih očitkov proti JNS. Pribijemo naj samo to, da pišejo tako gospodje, ki so bili za časa petomajskih volitev odgovorni in vrhovni predstavniki takratnega režima v Sloveniji. Oni so takrat vodili pri nas petomajске volitve, ki so bile proglašene za plebiscit med Oplencem in Janko Pusto.

Obzoraške in slovenčevske pobožne želje

Zagrebski »Obzor« preživlja po podpisu zagrebskega protokola hude čase. Toliko se je mučil stari siromak, da bi pripravil teren za sporazum med svojimi beograjskimi poslodajalci in zagrebskimi simpatijami, pa je iz vsega izpadel zagrebski protokol in z njim za politiko »Obzora« vse preje kakor prijetni pogledi v bodočnost. Pred protokolom je lahko od časa do časa prijel na ušesa pocale svoje »prijateljice« Jugoslovenske nacionalne stranke tudi beograjsko združeno opozicijo in ji delil s svojega zaprašenega katedra strokovnjaške lekcije. Sedaj je s temi izletni na področje srbske združene opozicije konec, pa je revežu ostala za tarčo le še JNS. Samo še na tem poprišču lahko pokaže svojo verno svojimi praviim gospodarjem. Da dr. Maček in njegovi to niso, so dovolj jasno pokazali z ustanovitvijo lastnega dnevnika.

Tako se je pretvoril »Obzor« v najzvestejšega kronista, razlagovalca in razširjevalca vsega, kar se dogaja ne samo v okviru JNS, nego v vsej njeni daljni in bližnji okolici. Ni menda stavka, ki ga je izrekel najskromnejši jnsar, da ga ne bi »Obzor« prekomental na dolgo in široko. Pa to mu še ni dovolj. V hudem stahu, da se mu ne bi očitala premajhna gorečnost, posega tudi po izsledkih svoje senilne fantazije in jih potem servira v svojih dolgih kolonah kot čisto resnico.

V to vrsto spadajo tudi njegove »izvirne informacije« o položaju v JNS, ki jih je objavil v petkovi številki in jih je za njim zvesto ponatisnil seveda tudi njegov ljubljanski drug, »Slovenec« opoldanski neboljgledec. Evo nekaj teh čvrtk, ki so zanimive zaradi tega, ker razkrivajo želje gospodov okrog teh dveh in njima sorodnih listov. Tako-le fantazira »Obzor«:

Voditelji JNS sicer složno obsojajo sporazum, ne morejo pa se sporazumeti glede metod, s katerimi naj se bore proti njemu. Del vodstva z Banjaninom na čelu zahteva, da se za vsako ceno osnuje skupna fronta vseh unitaristov proti združenju

Kako so se te volitve vršile, kakšni sta bili takrat demokracija in državljanjska svoboda, je zlasti pristašem JNS še v živem spominu. Njihov še danes vidni rezultat pa je med drugim tudi ta, da zastopa črnomajski srez v narodni skupščini — dr. Jure Kocel!

In oni, ki za te volitve v Sloveniji formalno in moralno odgovarjajo, si upajo sedaj drugim deliti lekcije, povrh še docela neutemeljene! Gospodje »konzuli« naj le pristavljajo svoje lončke in piskerke, kakor jim je drago. To njihovo opravilo nas malo zanima. Prosimo pa jih, da se pri tem primerno in dostojno vedejo. Mi smo doslej razne njihove poskuse, da bi zapletli JNS v svoje osebne račune, opazovali z dobrohotno prizanesljivostjo, čeprav nam dajejo vsi njihovi lističi tedensko več ko dovolj hvaležnega gradiva za celo vrsto politično humorističnih feljtonov. Vsaka stvar pa ima svoje meje in z njimi tudi naša dobrohotnost. Zato gospode resno svarimo, naj puste JNS pri miru, ker bomo sicer prisiljeni odkriti njihove piskerke in seznaniti malo bolj podrobno našo javnost, kakšna župca se kuha v njih.

opoziciji. Zato je pripravljen pogoditi se z zastopniki vseh drugih unitarističnih skupin. Z Banjaninom drže Demetrović, Svetislav Popović in številni hrvatski poslanci. Dr. Andjelčević in njegovi prijatelji so proti temu; da bi se sploh pričela kakšna kampanja proti sporazumu. Tudi dr. Kramer in slovenski del JNS se ne strinjata z zahtevami Banjanina, to pa zaradi posebnih razmer v dravski banovini. V vrstah JNS in v široki javnosti se je že opazilo, da je »Jutro« zelo rezervirano nasproti sporazumu in da ne hodi po poti Demetrovićevih »Jugoslovenskih novine«. Tudi Živković in Jevtić se ne strinjata s stališčem Banjanina. Oba sta sicer za ostro kampanjo proti sporazumu, pod nobenim pogojem pa se nečeta v tej stvari sporazumeti z drugimi unitarističnimi skupinami. Njima in ostalemu srbskemu delu JNS je glavno, da oni odločajo o situaciji. Če to ne bi bilo mogoče, bodo rajši nadaljevali s sedanjo taktiko JNS. In tako dalje in tako dalje...

Mislimo, da bi bilo odveč in smešno, če bi skušali resno zavračati te izlive »Obzorovih« in slovenčevskih pobožnih želja. Saj jim ni verjel niti sam pisec, ki je prav dobro poučen o pravem stališču JNS namram zagrebskemu protokolu in akciji združene opozicije. JNS je svoje stališče jasno in precizno dokumentirala s svojim komuniciranjem o seji svojega glavnega odbora, ki ga je spopolnil s svojim govorom še senator Banjanin v senatu. Javnost žal ni imela prilike čuti ali brati ta govor, gospodom od »Obzora« pa je prav dobro znan. Zato so tudi tako hudi, ker hodi JNS samo svojo pot, ki jo smatra v sedanjem trenutku za najbolj primerno. Kar se pa tiče pisanja »Jutra« o sporazumu, je njegovo stališče znano že skozi desetletja. »Jutru« ni potreba šele danes odkrivati svojega naziranja o osnovnih političnih problemih, saj je to naziranje enako ves čas njegovega izhajanja. Danes je nastopil za druge čas, da se opredele za narodno in državno edinstvo ali proti njemu...

Napredovanja v učiteljski službi

Beograd, 23. oktobra. p. »Službene novice« so danes objavile celo vrsto napredovanj v učiteljski službi. Iz 7. v 6. položajno skupino so napredovali: Helena Petje, Videm; Franja Rikar, št. Vid nad Ljubljano; Andrina Racek, Tezno pri Mariboru; Angela Rot št. Pavel v Savinjski dolini; Judita Spithal, Krize; Gabrijela Škok, Sv. Jedert nad Laškimi; Angela Šteta, Jarenina; Ernestina Šturm, Marija Sitar in Svatopluk Štoviček, Ljubljana; Justina Trošt, Spitalič; Marija Trampuš, Ljubljana; Zofija Vlvoda, Cerklje; Marija Vardjan, Semič; Helena Brihar, Ljubljana; Alma Vodišek, Višnja gora; Rudolf Završnik, Ljubljana; Fran Žukovec, Novo mesto; Gabrijela Živic, Globoko; Pavel Žumer, Dobrova; Marija Lesnjak, Kostanjevica; Anton Miklavčič, Borovnica; Ivan Mikulič, Globoko; Andrej Pirjevec, Loče (Konjice); Julija Sinigoj, Vojnik; Pavla Kos, Sodražica; Albina Vidic, Prevalje; Vida Jaklič, Ljubljana; Stanislav Povh, Sv. Venceselj; Ana Azman in Marija Pirc na šoli za gluhošone v Ljubljani; Josip Trošt, Spitalič; Francisek Kenda, Črna Gorica; Cirila Antolović, Dobova; Josipina Bakić, Ljubljana; Marija Bonča, Sevnica; Franciska Benedičić, Železniki; Mirko Fink, Sv. Jakob pri Mariboru; Zora Terček, Velike Lašče; Klara Čok, Dornava.

paj 1140. Za listo HSS je glasovalo 942, za neustrankarsko listo pa 198 volilcev. HSS je dobila 23 občinskih svetnikov, neustrankarska lista pa enega. Zanimivo je, da je zbrala HSS pri zadnjih občinskih volitvah na svoji listi prav tako ravno 942 glasov.

Protižidovski pokret na Poljskem

V zadnjem času prihajajo iz Poljske zopet vedno pogostejše vesti o protižidovskih izgredivih, ki se ponavljajo v raznih krajih države. Tudi na varšavski univerzi so odnošaji tako napeti, da so univerzitetne oblasti odredile za židovske študente posebna mesta, v laboratorijih pa posebne ure. Razlog je vedno enak: židje imajo v svojih rokah skoro vsa poljsko trgovino, zlasti ono na podeželju; zato predstavljajo v socialnem in gospodarskem pogledu boljše situirano kasto, ki od sedanje hude krize ni niti daleč tako prizadeta kakor mase poljskega prebivalstva. Iz teh razlogov je razumljivo, da se pripravijo, v bedi živeti ljudje zelo lahko dostopni vsem protižidovskim geslom.

Skupščina OJNS v Slovenjgradu odložena

Sreska skupščina mladine JNS v Slovenjgradu, ki bi morala biti danes, 24. oktobra, je preložena zaradi zadržanosti članov banovinskega odbora na banovinski seji OJNS za teden dni. Skupščina bo torej 31. oktobra ob istem času in v istem prostoru.

gorje; Angela Češnovar, Dobropolje; Vida Dereani, Trebnje; Bogomir Ferik, Sv. Miklavž pri Mariboru; Leopoldina Faganel, Studenec (Krško); Julija Fatur, Smartno pri Ljubljani; Sofija Gaberjelić, Murska Sobota; Marija Guma, Zagorje ob Savi; Stanislav Gradišnik, št. Ilj pri Slovenjgradu; Marija Kočvar, Velike Lašče; Ivan Jelenc, Trebnje; Cecilija Sušnik, Ziri; Zmagoslav Kristan, Maribor; Pavel Kotnik, Sv. Marjeta pri Ptuj; Vekoslav Kegl, Reta (Maribor-desni breg); Bogomil Kalan, Cerklje (Kranj); Marija Mrvar, Žužemberk; Vladimira Pehavec, Trzin; Cecilija Prosen, Toplice (Litija); Roža Prah, Črna; Antonija Potočnik, Spitalič; Ivan Potokar, Ljubljana; Milan Pavlovic, Cerklje (Kranj); Petra Petrović, Vrhnika.

Iz 8. v 7. položajno skupino: Mercedes Jeglič, Ljubljana; Danica Semlič, Grosuplje; Emilija Breže, Sv. Lovrenc pri Ptuj; Olga Bovha, Podčetrtek; Ema Kosi, otroška vrtarica v Mariboru; Valerija Kamenšek, Šmarje pri Jelšah; Ljudmila Lorber, Konjice; Pavel Malešič, Mekinje pri Kamniku; Marija Peterlin; Stranje; Sonja Pohar, Šmarje pri Jelšah; Ana Porenči, Zalog (Kamnik); Josip Pirnat, št. Jernej; Vida Prešeren, Banjaluka; Kristina Radej, Senovo; Elizabeta Rojenik, Sv. Lovrenc (Celje); Marija Rupnik, Sv. Križ (Radovljica); Anton Sedelj, Brod (Kamnik); Karel Sepec, Sv. Tomaž pri Ptuj; Jože Tratnik, Gornji grad; Josip Tavželj, Fram; Friderika Zupan, Preloka; Alojzija Ašič, Koprivnik (Brezice); Maks Beloglavec, Sv. Vid (Ptuj); Danica Erker, Dolenje Kartlovo, in Stefanija Hasenbihel, Stranice (Konjice).

Inozemska turneja grškega kralja

Atene, 23. oktobra. AA. (Stefani). Listi poročajo, da odpotuje grški kralj Jurij II. 29. t. m. v tujino. Grški kralj bo obiskal Rim, Pariz in London.

Vremenska napoved

Zemskemu vremensko poročilo: Evropa: Hud ciklon s središčem v Rokavskem prelivu povzroča viharno in deževno vreme v zahodni Evropi. Ciklon prodira na vzhod in usiljava hud veter, oblačnost in dež. Hladni val, ki je doslej vladal, se je umaknil v vzhodno Evropo.

Jugoslavija: V zahodni polovici prevladuje oblačnost, v vzhodni pa jasnost. V Primorju hud veter, v Podunavju košava. Na skrajnem severozahodu je začelo deževati, toplota narašča. Najvišja toplota Brod na Savi 1, najvišja Mostar 25 stopinj.

Zemunska vremenska napoved: Dokaj viharno vreme, pretežno oblačno. Tu pa tam dež, posebno na zahodu. V Podunavju bo košava nekoliko popustila, na Primorju bo pa še dalje vladal hud veter, toplota bo znatno poskočila.

Zagreba: Temperatura se bodo dvignile, pričakovati je oblačnejše in ponekod deževno vreme.

Dunajski: Od časa do časa viharno vreme, padece temperatura, padavina.

Naši kraji in ljudje

Znamenit čebelar, lovec in pisatelj

Na tihem, čisto na skrivaj, umaknjen v samoto svojega doma v Zgornji Šiški, je pred dnevi praznoval 70-letnico rojstva znameniti šolnik, čebelar, sadjar in lovec, France Rojina, »šolov ata«, kakor so mu svoj čas njegovi lovski tovariši za šalo in v zahvalo za njegovo dobrodušnost vzdali ime. Naj nam ne zameri, da ga — čeprav z majhno zamudo — odtežemo njegovi skromnosti in mu za čestitke napišemo tebe nekaj vrstic.

Rodil se je France Rojina 3. oktobra 1867 v Zgornji Šiški. Po dovršeni osnovni šoli so ga starši kot bistrega fanta poslali na realno, a ko je končal nižje razrede, je prestopil na učiteljsko, kjer je L. 1887, torej

prav pred polstoletjem, maturiral. Prvo službo je nastopil v Kolovratu, kjer so takrat odprli novo enorazrednico. Ves navdušen za svoj poklic, je mimo svoje uradne dolžnosti poučeval posebej še šoli odraslo mladino, da jo je v tem oddelku, takrat prosvetno še precej zanemarjenem kraju seznanil z osnovnimi nauki. Ker je okoli Kolovrata kar bližnja za čebelarstvo, gozdovi tam okrog pa so polni divjadi, se je v prostem času pridno ukvarjal s čebelarstvom in z lovom, da je zrasel v teh panogah v pravega, uvaženega strokovnjaka. Poučeval je odrasle v sadjarstvu, cepil divjake in šipe po gmajnah, da je bilo v rodost domačemu ali tujemu človeku, ko je našel sredi goščave lepe vrtnice in najlemenitejše sadije.

Kar je začel v Kolovratu, je pozneje nadaljeval na Dobravi pri Kropi, na Vačah, v Smartnem pod Smarno goro in v Smartnem pri Kranju, zmerom, razume se, v večjem obsegu in z bogatejšimi izkušnjami. Pridno je obiskoval razne strokovne tečaje in razstave doma in v tujini. Njegovi vrtni in čebelnjaki so bili zmerom vzorno urejeni, da so jih ljudje hodili občudovati od blizu in daleč. Celih 21 let je bil urednik »Slovenskega čebelarja«, letniki »Lovca« so polni njegovih zanimivih, poučnih, vedro pisanih člankov, marljivo je sodeloval v »Sadjarju«. V vsakem kraju, kamor so ga posilili učiteljevati, pa je vzgajal tudi dobro, močne pevke zbere, da jih je bilo veselje poslušati. Kot dober metodik in praktik je pri otrocih v šoli dosegal najboljše uspehe, kar so mu nadrejene instance nesehkrat pohvalno priznavale, a prav tako so ga prebivalci povsod ohranjali v vselem, hvaležnem spominu. Še posebej se ga radi spominjajo njegovi bivši učenci in njegovi neštešeti prijatelji in tovariši iz učiteljskega stanu ter iz čebelarstva, lovskih, sadjarskih in vrtnarskih vrst.

Kakor je bil sam zmerom naroden in nepredelavec na prosvetnem polju, tako je vzgajal tudi svoja sinova in hčerki. Vsi, ki smo ga poznali kot veselega, zabavnega družabnika, ga zadnja leta, odkar je bil L. 1925, upokojen, težko pogrešamo, ko se je zaprl bolj v samoto in pase svoje čebelice na šišenskem polju. Njegovi prijatelji pevci in vsi, ki so ga srečali v življenju žele Francetu Rojini iz vsega srca: Kol'kor kapljice, to'ko let!

Dva vzorna vzgojitelja sta zapustila Sotesko

Bilo je poleti 1903. Soteska, prijazna vasica, znana po lepem Auerspergovem veleposessu, je dobila na hričku pravkar dozdano šolo enorazrednico. Tu je dobil mesto prvega upravitelja Ivan Zen. Rojen je bil 1879 pod očakom Triglavom, v Bohinjski Bistrici kot kmečki sin. Posvetil se je učiteljskemu stanu. Prvo službeno mesto je bila Višnja gora, zatem Stari trg ob Kol-

Tu je spoznal svojo dobro in skrbno življenjsko družico. Gizelo, ki je iz ugledne in znane družine upokojenega nadučitelja g. Ivana Lokarja, ki živi v Ljubljani. G. Zen je prišel prvi v Sotesko, da orje ledino na prosvetnem polju. Ga. Gizela je bila učiteljica ženskih ročnih del in je poučevala na 3 šolah; v Soteski, Poljanah in Toplicah. Naporna je bila tudi njena služba, vendar jo je vestno izvrševala 26 let in je še danes delavna.

Težavno je bilo učiteljevanje v Soteski, vendar se je G. Zen z vso vnemo posvetil svojemu stanu, ki ga je vroče ljubil. Zasladoval je marljivo vsa vzgojna stremiljenja in se vedno izpopolnjeval. Bogata je bila njegova knjižnica. Marljivost in vztrajnost ge. Gizela je bila znana po Dolenjski. Bila je vzor skrbne, dobre in tihe gospodinje. Dokazal je, kaj človek zmore, če se posveti delu z ljubeznijo in dobro voljo. Po njej se je uveljavil rek: Dobra volja železna vrata! Imela sta majhno ekonomijo, jo urejala vzorno in uspešno. V ljubki Soteski jori, posejani s prikupnimi hišami, sta si

uredila imeniten vinograd in sadovnjak s prijazno dolensko zidanico. Gojila sta z veliko ljubeznijo šolski vrt in cvetlice. Bila sta oba velika prijatelja narave in cvetja. Kdor je prišel mimo, vsak je občudoval številne cvetlice. Govorili so romarji, ki so hodili mimo na božjo pot k sv. Erazmu: »Take šole ni nikjer!« Tu si našel najrazličnejše in najbujnejše cvetje od mrzlih planink do južnjaške rastline 5 m visoke limone obtežene s kakimi 60 sadovi. Z veliko ljubeznijo se je G. Zen posvečal sadjarstvu. Njegovo drevje se bo kosatilo po okoliških sadovnjakih in raslo še po njegovem odhodu. Veliko se je počel tudi s čebelarstvom. Za mnoge zasluge je bil Ivan Zen odlikovan z redom Sv. Save. Vzgojila sta več rodov in bila dobra svetovalka vsakomur v vsem.

Upravitelj Zen je s svojo ženo služboval v Soteski 34 let. Bila sta oba mirne narave, odkritega značaja ter zgled marljivosti in varčnosti. V krogu iskrenih prijateljev sta bila vedno vedra in živahna. Bila sta vsekolzi odlična naprednjaka in člana Sokola v Toplicah. Zaradi svoje narodne zavesti sta tudi kaj pretrpela, zlasti še ob odhodu. Grozila jima je deložacija, če v 3 dneh po

napovedanem roku ne izpraznita stanovanja, v katerega se ne veeli nihče. Tako plačilo zaslužili marljiv šolnik po 34 letih napornega dela in trpljenja! Lepo sta vzgojila hčerki Danico in Vladko. Danica je šolska upraviteljica na Dvoru pri Žužemberku, a Vladka, poročena z upraviteljem Auerspergovega posestva v Soteski E. Neugebauerjem, je učiteljica v Toplicah. Hotela je nasledovati očeta, a ni dobila mesta.

Po 34 letih službovanja v Soteski, odnošno po 39 letih aktivnega dela odhaja upravitelj G. Zen v zaslužni pokoj. Ob njunem odhodu žalujemo za njima mnogi njegovi učenci in brezštevilni znanci in bi mu radi popravili zlo, ki sta ga morala pretrpeti zaradi svojega narodnega mišljenja, zlasti ob odhodu. Tolaži nas zavest, da ne odhajata daleč in da nas bodo še družila življenjska pota. Prihajala bosta vedno med nas v Sotesko k hčerki in pa v Sotesko goro uživati sadove neumornega dela. Najiskrenejše jima želimo še dolgo in srečno bivanje v njunem lepem, lastno zgrajenem domu v Novem mestu. Naj uživata pokoj v miru in zadovoljstvu, v veselje hčerkama, uglednim sorodnikom, mnogim znancem in prijateljem.

Pol milijona za pridne dijake Petnajst let Ferkove dijaške ustanove

Maribor, 23. oktobra. V začetku vsakega šolskega leta izgovarjajo revni dijaki največkrat Ferkovo ime. Saj je Ferkova ustanova marsikomu edina izdatna podpora na težki študijski poti, marsikomu je dala poguma, da si je po maturi sploh upal na visoko šolo.

15 let deluje ta ustanova, ki jo je zapustil blagi mladinec Feliks Ferk (rojen L. 1847, pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah, umrl 15. septembra 1915 v Mariboru). Bil je zdravnik na glasu, neumorno je delal, skromno živel pa srečo je imel in tako si je prištel veliko premoženje, toda ne zase (sam ni imel otrok), tudi ne za sorodnike, ki jim je zapustil le neznatno volila, temveč za slovensko dijaštvo iz katerega bi naj Slovenci dobili takrat prepotrebno inteligenco. V mislih so mu bili z domaćo grudo trdno povezani kmetski in dobro vzgojeni učiteljski sinovi in hčerke v prvi vrsti svojega rojstnega okoliša pa iz šentlenskega in mariborskega okraja. Umljivo je, da je dal prednost potomcem svojih sorodnikov, kakor ni v tenkočutnosti pozabil na rodbino, v kateri je bila njegova žena botra in na rodbino, ki je bila nekdanja njegovega pastorka dobrega inštruktorja.

Ureditev njegove zapuščine in nato realiziranje nepremičnin (preko 41 ha) je trajalo dolga leta, predno je 21. maja 1922 podpisal Ivan Hribar kot pokrajinski namestnik ustanovno pismo, nakar so se 23. marca 1923 razdelile prve štipendije. Določeno je, da se vsakoletne obresti odkažejo

polovica mariborski dijaški kuhinji, druga polovica za dijaške štipendije, deloma za mariborske srednješolce, deloma za visokošolce. Število in višina štipendij se je ravnala po vsakoletnih dohodkih in ti po obrestni meri, ki je nihala od največ 10 do najmanj 4% in v zvezi s tem so znašale štipendije za srednješolce od letnih 750 do 600 Din in za visokošolce od 1500 do 800 Din. Število podpirancev je bilo največ 20 in najmanj 8. Dozdaj je dobilo v celem 35 srednješolcev 121 štipendij (ker so jih večinoma uživali po več let) v znesku din 85.700; visokošolcev pa 51, v celem 135 štipendij, v znesku 171.400 Din, torej skupaj 257.100 Din. Ker se je ista vsota dala dijaški kuhinji, dobimo impozantno število 514.200 Din za dijaške namene. Dostojna volila sorodnikom so znašala samo 6375 Din. Podelitev se vrši v skupnih sejah upravnega in nadzorstvenega odbora Posojilnice ob udeležbi kuratorjev ustanove in mariborskih srednješolskih veroučiteljev (ki naravno poznajo največ dijakov). Imovina znaša danes 591.874.20 Din in jo upravlja kuratorij treh članov, ki si sledijo po načelu kooptacije.

Iz predloženih dijaških prošelj in poizvedb se vidi, v kakšni neverjetni bedi živi včasih, zlasti na visoki šoli, naša mladina. Tu blagopokojni Feliks Ferk se po smrti deli dobrote, sebi pa je postavil spomenik trajnejši od brona:

Exegi monumentum aere perennius.

A. Dolar

Proslava osvoboditve Južne Srbije Obnovitve Kumanovske bitke — 25 letnica v Skoplju

Tako so hitle srbske čete na Kumanovskem polju k napadu in prodoru turške fronte. S probojem so si utirle pot k osvoboditvi Južne Srbije

Vsi naši nacionalni napori v začetku tega stoletja niso mogli roditi pravega uspeha, ker je tedanja Srbija, proti kateri so se z velikimi nadami obračale naše oči, imela še sama pretežno večino svojih bratov v tujem roblstvu.

Bitke na Kumanovem, pri Prilepu in Bitolju so odločile balkansko vojno. Te bitke tvorijo začetek srbske in s tem tudi naše svobode. Kumanovo je bilo v začetku tega stoletja tako važno v zgodovini naših osvobodilnih bojev, da zasluži, da se nekoliko pomudimo pri njem in njegovi zgodovini.

Življenje naroda v Kumanovem je bilo polno trpljenja. Deloma so sovražnikove vojske ubijale najboljše moči tedanjih borcev, deloma je pa veliko število najvplivnejših tedanjih ljudi ginevalo v temnišah Kuršumli—Hanu in Skoplju ali jih je pa sovražnik odvedel v Malo Azijo, da nikdar več ne vidijo rodni krajev. Veliko je število slavnih imen tedanjega časa, ki jih narod izgovarja z največjim spoštovanjem.

Kumanovo je bilo tip turškega mesta, njegov začetek je iz novejšega doba, tako da so bile njegove ulice že pred 25 leti širše kakor v drugih južnosrbskih mestih. Nekajkrat zasledimo ime Kumanovo v zgodovinskih beležkah. Že v 14. stoletju se Kumanovo omenja v pismu Kralja Stefana Dečanskega na priznansko škofijo. Tudi kasneje, v 16. in 17. stoletju je marsikateri potopilec omenil Kumanovo.

Pred svetovno vojno je imelo Kumanovo približno 18.000 prebivalcev, večinoma Srbov, drugi so bili Turki in Arnavti. Kumanovo je bilo dobro trgovsko mesto. Najbolj je bila razvita trgovina s pšenico, opijem, drobnico, volno in tobakom. Poljedelski pridelki so šli večinoma v Solun, drobnica se je pa največ prodajala v Carigradu, Solun in Atene. Trgovina je bila v rokah Srbov, medtem ko so se Turki in Arnavti pečali s kmetijstvom. Od rokodelskih obrti so bile najbolj razvite krznarska, sedlarska in krojaška.

Kumanovo se je začelo modernizirati deloma že pred balkansko vojno, saj je

bila v tem času v enem delu mesta že izvršena kanalizacija, nekaj ulic je pa bilo tlakovanih.

Tudi družabno življenje je bilo med srbskim življenjem v Kumanovem močno razvito. Bilo je tam par klubov, poleg tega je obstajala tudi kumanovska godba. Glavni del modernizacije mesta je bil izveden šele v času popolne svobode. Trg Kralja Aleksandra, ulica Kraljice Marije in Nikole Spasića ter veliko število drugih je ostalo

Nizke cene Teokarović-evih blagov ne moramo zagovarjati!

To že naredijo naši odjemalci, zadovoljni z nizkimi cenami in odlično kakovostjo naših blagov.

Cene naših blagov zaobleke od 120 do 200 dinov

Industrija volnenih tkanin
Teokarović Komp.
Tovarna: Paraćin
Prodajalne: Ljubljana, Zagreb, Beograd, Gradiška, Jurišićeva 4, Knez Mihajlova 36, Osijek, Novi Sad, Sarajevo, in v vseh večjih mestih v državi.
Kapuolinska 14, Trg Oslobođenja 3, Strossmayerova

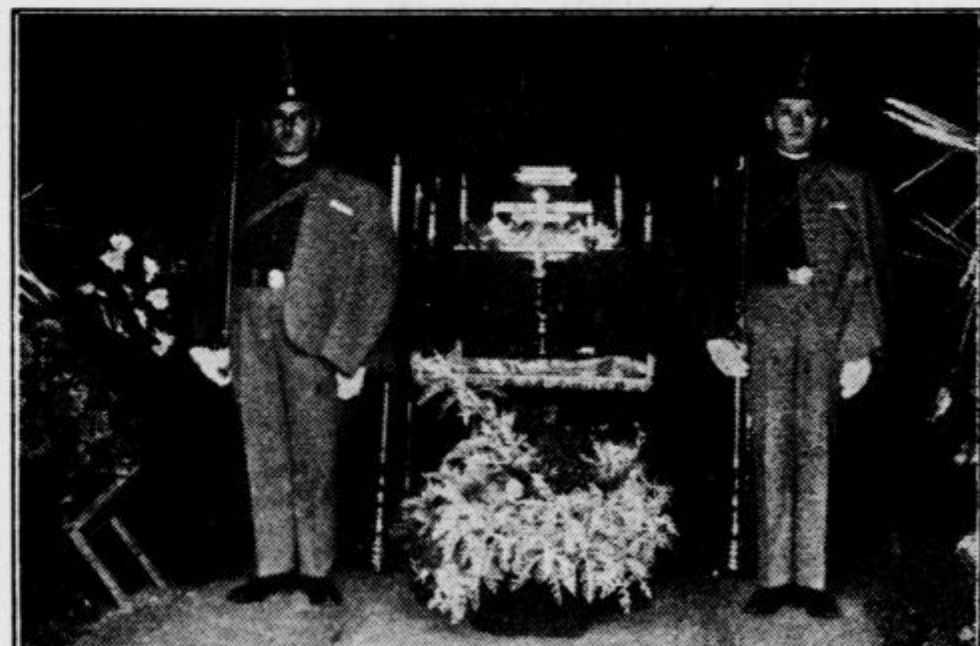
kot nem spomenik na krajih, kjer se je porajala naša svoboda.

Proslava osvoboditve Južne Srbije se začne dne 29. t. m. z iluminacijo spomenika padlim junakom na Zebrenjaku pri Kumanovem, naslednji dan bo vojaštvo ponovno izvedlo potek kumanovske bitke ter demonstriralo nastopanje zmagovalne vojske. Dne 31. t. m. se pa začne slavnosti v Skoplju s slavnostno povorko, o kateri smo že obširneje pisali.

V Skoplju bo v teh dneh otvorena tudi revijalna razstava, katere namen je, pokazati na nazoren način, v koliko je Južna Srbija v času izza osvoboditve napredovala v gospodarskem in kulturnem pogledu. Razstava v Skoplju ne bo zgoščena na enem samem razstavnem prostoru, temveč

bo v nekaj paviljonih in v posebnih zgradbah pokazala poedine stroke. Razstava bo zanimiva ne le po obliki razstavljenega gradiva, še bolj po načinu, kako bo ta material kazal pot iz žalostne zgodovine v lepšo sedanost.

V okviru tega izleta k osvoboditvi Južne Srbije priredi Zveza za tujski promet v Ljubljani in Tujskoprometna zveza v Mariboru izlet na Kumanovo, kjer bo dne 30. t. m. v bližini mesta reprodukcija slavne kumanovske bitke. Tudi iz Slovenije naj bo udeležba proslave velika, da izrazimo južnim bratom svoja čustva ob priliki praznikov, ki niso le njihovi prazniki, temveč v veliki meri prazniki nas samih. Prijava za te izlete sprejemajo vse biljetarice Putnika.

Edini in poslednji dom Ivana Kende: tako je počival v blejskem Sokolskem domu na mrtvaškem odru

Veri Sodjevi v spomin

Na Koprivniku so včeraj popoldne položili v prani grob tretjo žrtev nesreče nad Gorjami, gđ. Verico Sodjevo. Kako globoko obžalovanje je vzbudila njena tragična smrt, nam priča vrsta pisem in slik, ki smo jih prejeli od njenih znancev in prijateljev. Objavljamo naslednje spominsko pisemce. Ur.

Ali si kdaj pomisliš Vera, ko si hodila po beli solni cesti na Pokljuko, da boš morala ravno ob njej izdihniti svojo mlado dušo. A vendar je neizprosna Usoda zahlevala Tvojo žrtev in morala si podležti. Dva dni in dve noči si se borila, trpela, dva dni je hrepenela Tvoja duša po življenju, upirala si se, saj si hotela vendar živeti. A bilo je zaman. 22 pomladi si šele šla in enega samega trenutka je bilo treba, da se je zrušilo Tvoje mlado, cvetoče življenje. In sedaj ležiš, Vera, mirno in tiho, tako mirno, kakor je bilo Tvoje življenje.

Nikdar več ne bo odmeval Tvoj srebrni smeh po cvetočih travnikih, nikdar več ne bodo krasile Tvoje roke malega oltarčka poključke kapelice. Tvoje otožne, hrepeneče oči ne bodo nikoli več zrlle ponosnih vrhov Julijskih Alp.

Planinske rože krase Tvojo belo krsto, stoletne smreke Ti šepčejo zadnjo molitev, solnčni žarki zadnjič poljubljajo Tvoje zlato lase in Ti glade Tvoje izmučeno čelo.

Le mirno spi, Vera! Bila si prava hči planin, zato nisi mogla umreti, preden niso Tvoja trepetajoča in krvaveča usta izrekla, da si želiš umreti doma, tam sredi gora, kjer si preživela svojo mladost. Le tam na tistem malem, ob beli cerkvi ležečem pokopališču bo našla Tvoja duša svoj mir.

Le mirno spi v svoji ljubljani domači grudi, Vera. Le mirno poslušaj šumenje in bučanje vetra, ki Ti bo pel pesem Tvoje izgubljene mladosti in kadar bo legal mrak na zemljo, tudi poslednjo Zdravo Marijo. Krasne bele krizanteme, ki krase Tvoj poslednji dom, se mi zde kakor velike znojne kaplje Tvojega poslednjega trpljenja. Nekje se je utrgal orumenel list, tako kakor se je utrgalo Tvoje mlado življenje.

Stana Sušnikova

PRI SANTJEJCIH.

»Kaj boste dali vojaku, če iznenada izgubi zavest?«

»Kozarec žganja.«

»Dobro, a če žganja ni?«

»Ma bom pa samo obljubil.«

DOBRRO SREDSTVO

»Moja žena postaja čedalje bolj pozabljiva.«

»Pri moji je bilo prav tako, pa sem jo hitro odvedil.«

»Kako pa? Kakšno zdravilo ji pa daješ?«

»Če je treba, kaj narediti, napišem na listek in prilepim listek na ogledalo.«

SREČEN OČE

»Kam pa tako hitiš?«

»Pravkar sem zvedel, da sem postal oče.«

»In kako je z ženo?«

»Za enkrat dobro. Hvala bogu, da še ničesar ne ve.«

GOSPODOM FINEGA OKUSA

Zadnja beseda sodobne čevljarске tehnike je ta na rom šivani čevlji iz prvovrstnega materijala v črni ali rjavi barvi v raznih vzorcih. — Cena jim je samo

Din 169.— in 199.—

flata

Najelegantnejši jesenski plašči in površniki

Prvovrstni kroji in blagovi
po nizkih cenah.

LUKIČ, Stritarjeva ulica

Domače vesti

* Milijoni za izgraditev zagrebskega vseučilišča. Rektor dr. Edo Lovrić in dekan zagrebske tehnične fakultete Miroslav Plohl sta v Beogradu obiskala več ministrov, da izposlušajo potrebne milijone za izgraditev tehnične fakultete in za ostalo izpopolnitev zagrebske univerze. Uredniku »Hrvatskega dnevnika« je dal rektor dr. Lovrić naslednje izjave: Po finančnem zakonu je minister prosvete pooblaščen, da najame posojilo 25 milijonov za potrebne zgradbe zagrebskega vseučilišča. Posojilo se lahko

proti Bukarešti. Novosadska zveza nacionalnih združenj, v kateri je vključeno 8 društev, je naslednji dan sprejela resolucijo, s katero obsoja one, ki so sploh dovolili, da je Gita Alpar nastopila v novosadskem Spomen-domu ter prepevala kabaretske pesmi raznih filmskih zvezd. Na ta način se odnašajo iz naše države velike vsote denarja, da se potem v drugih prestolnicah zidajo palače. Dober nauk, ki ga velja upoštevati marsikdaj tudi v Ljubljani.

* Zveza lovskih društev priporoča svoj članom najtopleje obisk mednarodne lovske razstave v Berlinu. Izletniki bodo lahko ogledali tudi Hamburg, Dresden in Prago. Prijave sprejema Zveza za tujski promet v Ljubljani v biljartnici »Putnik« v Gajevi ulici, tel. 24-72 in v ekspoziturah v Ljubljani v hotelu »Metropole«, na Bledu v Zdraviliškem domu, na Jesenicah na kolodvoru in v Kranju pri Tujskoprometnem društvu oziroma Gremiju trgovcev.

* Pod pokroviteljstvom propagandnega odbora mednarodne razstave v Parizu organizira generalno ravateljstvo državnih železnice svoj poslednji izlet na pariško razstavo z odhodom iz Ljubljane dne 31. oktobra ob 14.00. Spored tega zanimivega izleta je sestavljen tako, da bodo udeleženci istočasno obiskali francosko prestolnico in svetovno razstavo, katere uspeh bolj in bolj privlačuje obiskovalce in to po zelo ugodni ceni. Število 20 milijonov posestnikov je že prekorajeno, a dnevno število posetnikov iznaša 300 do 450 tisoč, kolikor je prebivalstva v kakšnem vele mestu. Za bivanje v Parizu bo organizirano ogledovanje metropole z avtokari in pod strokovnim vodstvom, celodnevna šetnja po razstavi, kakor tudi izlet v Versailles. Cena tega potovanja, (ki obsega: vožnjo do Pariza in nazaj, ogledovanje Pariza in razstave, izlete v okolico, stanovanje, zajtrk in enkratni dnevni obrok v Parizu) iznaša z odhodom iz Ljubljane 1.560 din. Ekskurzija se bo vrnila v Ljubljano 8. novembra ob 4.17. Glede vseh podrobnosti obvestil se je treba obrniti na pisarne »Putnika«, ki jih najdete v vsakem večjem mestu v državi.

* Statistika gostov v Rogški Slatini. Od maja do septembra je bilo letos v Rogški Slatini 7899 gostov, od teh 6397 naših državljanov, 1502 pa iz tujine. Nočnin je bilo 113.943. Lani je bilo v Rogški Slatini 7818 gostov, tako, da se je letos njih število povečalo za 81, število nočnin pa samo za 7. Na enega gosta pride 14,3 prenočnine. Najraje hodijo v Rogško Slatino Zagrebčani, ki jih je bilo letos 1630.

* Iz »Službene listae«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 85 z dne 23. t. m. objavlja ukaz kraljeviskega namestnika o zaključitvi rednega zasedanja narodne skupščine in senata in otvoritvi novega rednega zasedanja narodne skupščine in senata, uredbi o izrednem cestnem prispevku za uporabo državnih in nedržavnih cest, uredbi o prekinitvi prestopka po monopolnih in trošarinskih kaznivih dejanjih, navodilo za izdajanje zdravniških potrdil uradnikom, odločbo o podaljšanju roka za polaganje študentskega denarja, odločbo ministrskega sveta o prepovedi uvoza v kraljevino Jugoslavijo in prevoza čez njeno ozemlje za žive in ubite zajce in kunce, njih kože in kakršnekoli njih dele, odločbo o delitvi davčne uprave Ljubljana-mesto in razne objave iz »Službenih Novin«.

Razirna krema

»LA TOJA«

je pri najboljši kakovosti zelo poceni: velika tuba Din 22.—, manjša tuba 14.—.

* Polovična voznica za upokojenca na Jadranu. Kakor poročajo iz Sibenika, sta Jadranska in Dubrovačka plovilna sklenili, da nudita odsluženim polovično voznino vsem upokojenecem in njihovim soprogam na vseh linijah v severni Dalmaciji in v vseh razredih. Upokojenec se mora izkazati s svojimi legitimacijami.

* Pouk nemščine (začetniški večerni tečaj). Pojasnila in prijave: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15.

* Huda železniška nesreča se je prime rila v petek zjutraj na železniški postaji v Travniku. Solarski vlak iz Lašve je imel nekoliko zamude, zato se mu je odpravila iz Travnika lokomotiva naproti. Ali v tem je ravno privozil solski vlak in je nastal strahovit karambol. Obe lokomotivi sta precej razbiti, medtem ko sta se tenderja popolnoma razbila. Tudi vagoni so poškodovani in so iztirili. S smrtno se bori kurjač Sečo Mujkanovič, ki je dobil strašno opekin. Hudo pa so ranjeni tudi strojevodja Leopold Hreščak, dijak Franjo Dujnovič in kovač Franjo Bešnjak. Je pa še več žrtv, katerih imena niso znana.

* Tovorni avto je zdrobil otroku glavo. V Zagrebu je v Zagorski ulici padla pod tovorni avto Sonja Jurmanova, hči šoferja mestne električne centrale. Dekle je šlo s svojo staro materjo po cesti in stanka je še opozorila otroka, naj se varuje avta, ki je privozil nasproti. Sonja je tedaj nenkrat skočila naprej in naravnost v smrt. Padla je pod kolo, ki ji je popolnoma zdrobil glavo.

* Trvrdka Oroslov Dolenec, Ljubljana. Wolfova ulica 10., je pripravila za praznik Vseh svetnikov prvovrstne nagrobne sveče v izbranih barvah in oblikah.

* Tečaj za italijansko (začetniški) se otvori na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Pojasnila in prijave vsak čas.

* Volk je raztrgal očeta in hčerko. V Novem Pazaru se je 17letna Sretna Gajičeva vračala s pašnika v domačo vas Graničare pri Raški. Spotoma jo je napadel volk in jo raztrgal. Živina je sama pribezljala domov. V strahu je šel Sreten in oče Serafin pogledal, kje je hčerka. Ko je našel sledove njene obleke, je šel njega naskočil volk. Razvila se je strahovita borba. Serafin je vpil na pomoč in prihiteli so neki ljudje, ki so ga rešili v poslednjem trenutku. Vendar je tudi Serafin silno raznesen.

* 42 živih orlov je ujel. Iz Banjaluke poročajo: Jovan Martinović iz Vrhovin je pripeljal v Banjaluko na vozu 12 velikih živih orlov. Povzročil je z njimi senzacijo. Množica se je ves dan zbirala okrog voza. Martinović pripoveduje, da je orle polovil v svoji staji, ko so prišli nad ovc.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnega Franc. Jožefovega grenčice.

* V Gorici (Trst) z avtom po Vipavski dolini, k zaključnim romarskim svečanostim na Sveti gori, od 6. do 9. in od 13. do 15. novembra za 135 din. Prijave za navodila do 2. oz. 9. novembra sprejema »Družnizveste«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

* Kakor se porcelan in srebro ne čistita s peskom, tako se tudi zobne ne smejo negovati s ostrim materialom. Sredstvo za čiščenje v zobni pasti naj ne bo trše od zobne sklenine, marveč po možnosti fino in enolično. Masa za čiščenje tudi v pasti Odol ni mehanično razdrobljena, marveč se pridobiva po kemijski poti: To je mikroskopsko droben prašek, ki izključuje vsako poškodovanje sklenine. Zobna pasta Odol naspravlja zobe blesteče bele in jih ugodno osvežuje.

* Pouk knjigovodstva, korespondence, pisarniških del, stenografije itd.: Večerni tečaj na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Pojasnila in prijave dnevno, tudi zvečer do 8.

Spomenike — grobnice — kapele — stavbna dela — obloge v marmorjih — po zelo nizki ceni izberete pri kamnoseškem kiparskem podjetju
FRANJO KUNOVAR
pokopališče pri Sv. Križu, LJUBLJANA

* Štiri lepe in zanimive knjige za 20 dinarjev. Odpovej se, dragi čitatelj, skromnemu izdatku za bežne zabave, pa boš imel v drugi polovici novembra obilo veselja, razvedrila in zadovoljstva s knjigami Vodnikov družbe. Prijavi se takoj za člana, da ne zamudiš prijavnega roka!

* Putnik Ljubljana priredi: a) osem-dnevni izlet v Skopje in na Kumanovo ter z avtobusi v Južno Srbijo od 28. X. do 5. XI. za 1.080 din; b) petdnevni izlet v Skopje in na Kumanovo od 28. X. do 2. XI. za 780 din; c) tridenveni izlet v Beograd in na Opelenac od 28. X. do 31. X. za 440 din. Prijave in informacije v vseh biljetarnicah »Putnika«.

* Prihujeni izleti »Putnika« Maribor: 7. do 16. novembra: posebni vlak v Berlin na mednarodno lovsko razstavo; vožnja, prenočišče, zajtrk, prevozi v hotele le 1.575 din. Z luksuznimi avtokari: 31. oktobra do 1. novembra Graz, vključno vžim 110 din, 4. do 7. novembra Wien, vključno vžim 260 din. Prospekti, informacije in takojšnje prijave: »Putnik« Maribor, Celje, Ptuj.

* Zanimiva razstava ženskih ročnih del v vseh tehnikah vezanja, kvačkanja in pletenja, izdelanih z MEZ predvaja za ročna dela v Trbovljah: Gostilna Ana Forte, odprto od torka 26. oktobra do vključno četrta 28. oktobra 1937.

* Obledje obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna JOS. REICH. 1.

Iz Ljubljane

— Splošnega ženskega društva začetni in nadaljevalni tečaj nemščine za vaje, pomočnice i. dr. se vsi vsak torek in četrtek od 19.15 do 21.15 na moškem učiteljskem, priščitje. Poučevje strokovnjakinja profesorica po najboljši, praktični metodi. Pri glase sprejema se v turek, 26. t. m. pred učno uro istotam zastopnica odbora. Učni samo 10 din mesečno. Vsako 1. in 3. sredo v mesecu pa prireja Spl. žen. društvo v svojih prostorih Rimska cesta 9 od 20 do 22 ure splošno izobraževalen tečaj s kratkimi, poljudnimi predavanji iz zdravstva, gospodinjstva, slostva ter iz vseh vprašanj, ki morajo zanimati ženo. Ta tečaj je brezplačen za članice. Članarina za gmošno šibka dekleta je polovična, namreč 6 din letno. Pri glase sprejema knjižnica Spl. žen. društva od torkih, četrtek in sobotah od 17. do 19. ure, Rimska cesta 9. Ondi je tudi nabiralnik, kamor članice lahko oddajo napisana vprašanja. »Spadajoča« v razna področja. Odgovore dobe pri naslednji uri izobraževalnega tečaja. To naj bo skromen začetek splošne svetovetovnice za žene. Tečaj »Vzgoja matere« pa se začne dne 11. novembra in se bo vsi kakor lanske leto vsak četrtek na šoli pri sv. Jakobu.

Jesenski čas je najbolj primeren, da si napolnite album s fotografijami, ki ste jih napravili v poletnih mesecih iz mnogih Vaših negativov bi se dale napraviti lepe povečave, ki bi krasile zbirko fotografij iz Vašega življenja. Ako želite res doživeti povečave za kompletiranje albuma, Vam bo po znatno nižjih cenah izdelal vse povečave Foto Tourist — Lojze Smuc, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 8.

— Restavracija zbranih del Janeza in Jurija Šubica, Minilo je nad pol stoletja, odkar vsi velika večina del Janeza in Jurija Šubica na svojih mestih, v oltarjih in na cerkvenih stenah, na stropih javnih zgradb, kakor je Narodni muzej, in v privatnih zbirkah. Mnogo prvotne svežosti in bleleske so v teku tega časa njuna dela izgubila, tu pod vplivom atmosferskih razmer, zlasti vlage, tam radi prahu, dima, saj itd. Da bi razstava obeh Šubicov čim bolj dosegla svoj namen, je bilo potrebno

ves material polivreti v estri in strokovnjaki skrbno restavrirati. Ze več kot tri tedne sta prof. Mirko Šubice in prof. Matej Šternen zaposlena z restavracijo zbranih del. Izpod pogostoma že kar debele skorje prahu, dima, saj in drugih snovi prihajajo na dan barve v prvotni svežosti, take, kakor so jih gledali naročniki teh del v trenutku, ko so nastala in marsikje ljudje ne bodo hoteli verjeti, da so to iste podobe, ki so jih odsekali svoj čas za razstavo posodili. Ob tej priliki pa se bo tudi okrepila slikarska podlaga, da bodo po zaključku razstave in po povratku na svoja prava mesta zopet lahko kljubovale zoba časa. Razstava del bratov Šubicev, ki se bo odprla v nedeljo, 7. novembra, pomeni torej tudi radi njih restavriranja važen dogodek.

— Dolar in svoboda v Ameriki. V torek 26. t. m. ob 19.30 bo predaval v Ljubljanskem klubu g. univ. prof. dr. inž. Milan Vidmar o predmetu »Dolar in svoboda v Ameriki«. Gospod predavatelj si je izbral za ta večer izredno zanimiv in aktualen predmet, tako da bo predavanje gotovo poseben užitek. Na predavanje so povabljeni razen članov kluba tudi po njih vpleteni gostje.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISKI. Telefon 33-87

BENJAMINO GIGLI
največji tenor, sedanosti, poje arije iz »Aide«, »Tosca«, »Norme«, »Mancini« i. dr. v filmu

Ti si moja sreča

V ostalih vlogah: Isa Meranda, Josef Sieber, Any Markart
Predstave v nedeljo ob 3, 5, 7. in 9. v ponedeljek ob pol 9.

V soboto: IVJE Hansi Knotek

— Dijaška proslava češkoslovaškega narodnega praznika. Jugoslov.-češkoslovaška liga v Ljubljani priredi v sredo, 27. t. m. ob 18 (6) uri v Franciskanski dvorani dijaško proslavo češkoslovaškega narodnega praznika. Na sporedu je poleg otvoritvenega govora in narodnih himn govor dr. Jožina Ražma o kulturnem pomenu češkega jezika. Nato zapoje Tone Orle Prelovčeve »Narodne pesmi«, gđe. Milica Poljanar Dvojakova »Ciganske melbode«, ga. Marta Osterc-Valjalova zaigra B. Smetanova »Salonsko polko«, gđe. Poljanar in g. Gostisa pa zapojeja duet iz »Prodan neveste«. Glasbeni del prireditve bo zaključila ga. Osterc z Novakovim »Valaskim plesom.« Napolnjen bo predvajana večja serija skriptičnih slik o češkoslovaški, ki so pravkar prišle iz Prage. Vstop na to prireditve je prost. Vabljeni je vsa srednješolska mladina s starši in profesorji.

NEBOTIČNIK

V preurejenem dancingu
vsako nedeljo in praznik od 17. dalje čajanka s plesom in prvovrstnimi artističnimi nastopi.
Dnevno od 23. dalje posebno zanimivi artistični nastopi in ples.

— Prirodoslovne studije na ljubljanski univerzi. O uspehu prirodoslovnih studij na naši univerzi priča dejstvo, da je bil selaj že tretji absolvent ljubljanske univerze imenovan za asistenta Oceanografskega instituta v Splitu in sicer g. Miroslav Zel. Pred njim sta bila doletjena tej, za raziskavanje našega morja tako važni znanstveni instituciji dva druga učenca prof. dr. Jovana Hadžića, gđ. Eregović in Gamulin.
— Jadranski dan. Tudi letos proslavi Jadranska straža 31. oktober kot jadranski dan v spomin na zgodovinski dan 31. oktobra 1918 ko je ob zvokih godbe in grmenju topov prvič po dolgih stoletjih zaplaval na naših bojnih ladjah naša narodna trojica. Letošnja proslava jadranskega dne, združena s prijetnim družabnim večerom, bo v dvorani Siege v poslopju železniške direkcije. Prireditelja je skupno kraljeva odbora Ljubljana in Ljubljana-železnica.

Parno in kadno kopališče pri SLONU

je odprto vsak dan razen ponedeljka in nedelje popoldne od 7.30 do 18.30 ure. — Pediker, maser in brivec na razpolago. —

V HOTELU SLON so klub adaptaciji tujske sobe na razpolago. Cene od 20 do 30 din. — Vhod Franciskanska ulica št. 3.

— »Biološki temelj nacionalnega socializma« je naslov predavanja g. primarja dr. A. Zalokarja, s katerim začenja Prirodoslovno društvo svojo letošnjo predavateljsko sezono. Predavatelj nam bo pokazal razvoj bioloških spoznanj o dednosti, ki so bila po pretepljenih petdesetih let v glavnem last ožjega kroga zdravnikov, ki so pa počasi prodirala v širše plasti, dokler jih ni nacionalni socializem porabil kot osnovo svojega političnega zora. Gotovo je za nas, ki smo prav za prav neposredni sosedje Nemčije zelo važno, da spoznamo brez predsodkov, kakšni so motivi, ki vplivajo danes na politiko nemškega naroda. Predavanje bo samo in formativnega značaja. To je, pokaže naj s čisto strokovnega stališča, kakšno vpljavo imajo posamezne biološke teze in kako je do njih prišlo. Predavanje bo v torek ob 20. v mali filharmonični dvorani (kino Matica. Vstopnina 6, 4 in 2 din.

— Umrla je v splošni bolnišnici gospa Matilda Dvojakova, poštna uradnica v poklju. Njeno smrt objokujeta soproga in sin pravnik. Pogreb bo jutri ob 16. Blagaj si spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

— Nemška stenografija se poučuje na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Pojasnila in prijave vsak dan.

— Repriza pri Sentjakobčanih. Danes ob 20.15 bo v Sentjakobčanskem gledališču prva repriza M. Jakove himnične drame »Lincoln«. Ker je to delo po svoji vsebini zelo značilno vprav za današnji čas, bo gotovo zbudilo zanimanje v kar najširših plasteh našega, gledališče ljubkega občinstva. V glavnih vlogah nastopajo nekateri že znani Sentjakobčani tako Hanzl, Moser, Kunter in Bučarjeva, a tudi nekateri, ki jih bomo to pot prvič videli na deskah tega gledališča: Pugljeva

KINO MATICA

Veliki ljubljanski film
po nesmrtnemu romanu Al. Dumasa
DAMA S KAMELIJAMI
Greta Garbo Robert Taylor
Danes ob pol 11. uri dopoldne izredna predstava.
Rezervirajte vstopnice v predprodaji!

SLOGA

SIMFONIJA LJUBEZNI
Liebeserwachen
Karin Hardt Waltherr Rilla
Glasba: Čajkovski
Danes ob pol 11. dopoldne ljudska predstava pri znižanih cenah.

UNION

Izredno aktualni film iz japonsko-kitajskega konflikta

ZADNI VLAK IZ HARBINA
V glavnih vlogah Käthe Nagy, Hans Albers, Ida Wüst in H. A. Schlettow.

Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

in Roževa ter Plevelj, Kardelj i. t. d. Režijo je oskrbel avtor. — Vstopnice so v prodaji pri gledališki blagajni v Mestnem domu od 10. do 12. in od 15. do 17.

— Vodnik po ljubljanskih pokopališčih. Oskrbovanje grobov in češčenje spomina zaslužnih mož je sveta dolžnost vsakega naroda in je zelo važen znak njegove kulture. Namen knjižice, ki jo je napisal prof. Marko Bajuk, je zbudila čut te dolžnosti in opozoriti na številne grobove, ki so in naj ostanejo naše narodne svetinje, opozoriti posebno na one, ki nimajo nikogar več, da bi za nje skrbel. Točno izdelan načrt pokopališča kaže natančno mesto, kje leže posamezni grobovi, v seznamu je pa pri vsakem grobu povedan v kratkih besedah poleg točne označbe groba še pomen moža, njegove markantne zasluge, njegov pomen in rojstni kraj in

Blasnikova

»Velika Pratika« za l. 1938.

je izšla in se razpošilja za ceno din 5.— za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnikova nasl., Ljubljana, Breg št. 10-12 in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljen in najbolj razširjen slovenski ljudski koledar že od nekdaj.

dan, mesec in leto rojstva in smrti. Posebna vrednost vodnika je tudi v tem, da poleg grobov zaslužnih mož, ki jih je nad 80, opozarja na veliko število umetnikov osnovanih in dovršeno izdelanih spomnikov, ki so jih zamislili naši mladi umetniki in arhitekti, posebno iz šole prof. Plečnika. Ker je mesto začelo urejevati staro opuščeno pokopališče pri Sv. Krištofu in se je začela kultura grobovoborje pri nas lepo razvijati, bo Vodnik v I. in II. zvezku dobro služil vsem, ki žele poiskati in obiskati grobove zaslužnih mož. Prav posebno naj učitelji in vzgojitelji vodijo tja mladino, da se navzame pravega požrtvovalnega duha ob spominu zaslužnih mož. Pri tem ne bodo mogli pogrešiti Vodnika. Oba zvezka staneta 6 din in obsegata nad 250 grobov posameznik stane po vsak zvezek po 4 din. Zvezka lahko kupite v Tiskovni zadrugi.

Za one gospode, ki se brijejo vsak dan priporočamo CIMEAN brivsko kremo. Režilo bo gladko teklo in koža bo sveža brez mozoljev.

Vremenska poročila

Dozlevno vreme v oktobru po stoletnem koledarju. Dan je dolg od 11 ur 43 minut do 10 ur in se do konca meseca skrči za 1 uro 43 minut.

N. 24. Rafael	večinoma oblačno, brez slane
P. 25. Krizant, D.	nagla ohladitev
T. 26. Evarist	
Z. krajec ob 14.26	
S. 27. Frumencij	
C. 28. Sim. Juda	
P. 29. Ida, Narc.	jutranje megle, zelo mrzle noči, vetrovno
S. 30. Alfonz R.	mrzle noči, vetrovno
N. 31. Volbenk	mrzle noči, vetrovno

Žrebanje državne razredne loterije

dne 20. in 21. oktobra 1937.

Din 400.— št.:

5.821, 5.834, 15.735, 24.832, 33.031, 44.761, 46.190, 53.010, 75.658, 75.662.

ZADRUŽNA HRANILNICA — LJUBLJANA

Dalmatinova ulica št. 6.

Radi nabito polnih predstav in na željo občinstva DANES OB POL 11. uri dopoldne izredna predstava krasnega vefilma

DAMA S KAMELIJAMI

GRETA GARBO

ROBERT TAYLOR

KINO MATICA telefon 21-24

Rezervirajte si pravčasno vstopnice:

u— Umetniška šola PROBUKA. Na knadno vpisovanje se vrši od 25. do 29. oktobra ob 18. uri na tehniški srednji šoli za vse one zamatnike, ki žele obiskovati večerne risarske tečaje. Probučni tečaj nudi popolno strokovno naobrazbo in dajo podlago za nadaljnji študij v umetnosti in umetni obrti. Ta šola je edina v dravski banovini, ki vodi že 16 let razne tečaje, katere lahko obiskuje vsak brez razlike na stan in predizobrazbo. Vodstvo umetniške šole Probuka opozarja javnost na objavo v šoli, iz katere so razvidne vse podrobnosti o tečaju.

u— Greta Garbo danes dopoldne! Uprava Kina Matica sporoča, da predvaja danes dopoldne ob pol 11. uri zaradi nabito polnih predstav in na željo občinstva film »Dama s kamelijami«.

NAJNOVEŠI
VZORCI
ZA JESENSKE
PLAŠČE
IN OBLEKE
RAVNOKAR
DOSPELI
BOGATA IZBIRA

A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

u— Ureditvena obrežna dela od arkad na Bregu (tja do Spice). Kot nujna posledica srečno dovršenih regulacijskih del in nad Ljubljano, ki se sedaj dostojanstveno kakor prerajena in poživljena vali skozi naše mesto, je stopila v ospredje še pred nastopom letošnje zime in z njo zvezanih deževnih nepravil ureditev celotne višinske površine obeh nabrežij. Zategadelj se nekaj dni nad obrežjem Ljubljane od arkad na Bregu skozi njegov drevedni mestni delavci urejajo in dvigajo teren, ki je močno visel proti Ljubljani in je vsakokratno deževje odnašalo in trgalo zemljo raz že urejene brežine. Ravno tako delo so započeli minul teden v drevoredu na Krakovskem nasipu. Napredovali so že tako daleč, da so na nabrežju, da bo že prihodnji ponedeljek zaprt za vozni promet ves Trnovski pristan v sredini med prulskim mostom in Svabičovo ulico. Čestni promet po Trnovskem pristanu je nemareč zelo živahen in je bila cesta zaradi dolgotrajnih težkih tovorov izza regulacije silno razbita in ponižana. Sedaj bodo to prometno žilo zadostno nasuli, jo zvaljati in utrditi. Napravili so že potrebne požiralnike in izpeljali do njih otočne prelivke. Zivelnarji bodo še teren, da ob vsakokratnem deževju voda ne bo več trgala brežinskega, že uredenega sveta. Istotako bodo uredili še Grudno nabrežje, kjer je nastanjen trg z drvmi. V ta namen so že navozili cele kupe zasipalnega materiala.

Kljub znani podražitvi papirja dobite vse vrste

poslovnih knjig

journalne, strace, blagajniške knjige, saldakonte še vedno po prejšnjih cenah pri

A. JANEŽIČ — Ljubljana

Na debelo! Florijanska ul. 14 — Tel. 32—20 Na drobno! Knjigovoznica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov. Izvršujemo vsa knjigovodska dela po najnižjih konkurenčnih cenah.

u— Za vse svete v Gorico in v Trst. Prijava v vseh bljetarnicah »Putnika« in v izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, hotel Sion, tel. 26-45. Vhod iz Presernove ulice.

u— V spomin pokojnega višjega drž. pravnikarja g. Andraža Jegliča je daroval g. primarij dr. Josip Pogačnik 150 Din pokojninskemu zakladu za zdravniške vdove in sirote.

u— Diplomiran je bil 1. julija 1936. na tehniškem inštitutu, na Caenski univerzi v Normandiji (Francija) za strojno elektrotehniškega inženjerja g. Ludovika Urbša z Unca pri Rakeku.

u— JNAD Edinstvo. Jutri ob 11. uri redna odnoroja seja. Uradne ure odbornikov so vsak dan od 12. do 12.30 v klubovnem lokalu.

Popolna razprodaja moških in otroških oblačil zaradi opustitve trgovine J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova 12.

u— JNAD Jadran. V ponedeljek 25. t. m. je ob 10.30 predajna seja. Obvezna udeležba ob starih in novih odbornikov. Tajnik I.

u— Občni zbor Pedagoškega društva v Ljubljani bo v petek, 29. t. m. ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta univerze. Na dnevnem redu je razen poročil funkcionarjev, volitev novega odbora, slučajnosti in predlogov kratko predavanje prof. A. Černejeve »O našem pedagoškem delu«. Iskreno vabimo k udeležbi naše članstvo, pedagoške delavce sploh in vse pedagoško čuteče občinstvo.

SPECIJALIST ZA ORTOPEDIJO

dr. Bogdan Breclj

ordinira od pol 2 do pol 4 pop.

LJUBLJANA, EMONSKA c. 20, tel. 2620

je otvoril privatno prakso z zavodom za ortopedsko in splošno gimnastiko.

u— Pouk v umetni risanju in slikanju (atelite H. Smrekar, — Šiška Aleševčeva 38). Novi priklasi se vsak čas še sprejemajo. — Več na oknu knjigarne Tiskovne družbe.

u— Sestanek staršev ogledne ljudske šole za Bežigradom bo v ponedeljek, 25. t. m. ob 20. v šolski telovadnici. Dnevni red: predavanje »Otrok pred vstopom v šolo«, predava ped. v. Kobilica Rudolf, debata o predavanju, poročila, slučajnosti. K obilni udeležbi vabi Upraviteljstvo šole.

u— Plesna vaja plesne šole na Taboru bo ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru pod vodstvom plesnega mojstra br. Trošta. Novinci točno ob 20. uri.

u— Večerni trgovski tečaj. Sprejme se še nekaj slušateljev Christofa učni zavod, Ljubljana. Domobrnska 15.

KINO IDEAL

Premiera prekrasnega vefilma

KAPETAN CARJEVE GARDE

Pierre Richard-Willm, Vera Korène.

Danes ob 15., 17., 19. in 21.15 uri

u— Danes prvi popoldanski plesni tečaj s poukom vseh družinskih plesov od 16. do 20. v Jenkovi šoli — Kazina. Vsak ponedeljek in četrtek ob 20. uri poseben začetniški tečaj za dame in gospode novince. Vsak torek ob 20. »nadaljevalni tečaj«, za spretnije plesalce-ke. Informacije in posebne ure dnevno od 11. do 13. in 15. do 19. ure. Dišajstvo ima popust. Vpisovanje samo proti legitimiranju.

u— Društvo absolventov drž. trgovskih šol v Ljubljani. Vabimo zopet k običajnemu članskemu sestanku v zvezi s predavanjem, ki bo dne 28. oktobra t. l. t. j. v četrtek ob 20. v restavracijskih prostorih »Zvezde«. Z navede zanimivim in poučnim predavanjem »O 20. oktobru 1918« nam bo priznani strokovnjak gospod docent dr. Fran Zwitter orisal gospodarske prilike ob razpadu Austroogrške monarhije. Po predavanju sledi tudi zabavni kotiček.

Reprezentančni elitni MEDICINSKI PLES

bo 13. nov. v dvorani hotela »Metropol«

u— Pretep pri kupitju Na kirurški oddelku so pripeljali 36-letnega posestnika Franceta Streška iz Sapa pri Smarju na Dolenjskem, ki se je s posestnikom Jakobom Kastelem pogajal za nakup slame, pa je prišlo do zdražbe med njima. Kastelec se je tako razburil, da je pograbil gnojne vile in v svojo silo udaril Streška po glavi. Strešek se je pri priči zgrudil v nezavest, in ko so ga pripeljali v bolnišnico, so ugotovili, da ima ročeno lobanjo. Zrtev pretepa je postal tudi žena krojaškega mojstra Ana Zakrajškova iz Velike Nove gore, ki je morala prav tako s hudimi poškodbami na kirurški oddelku. Mimo drugih ranjenecv so večer sprejeli v oskrbo tudi 34-letnega tesarskega mojstra Peregrina Komatina iz Turinisa pri Kamniku. Že pred tednom je padel s kolesa in se potolkel po glavi.

Iz Hrastnika nam pišejo: V nedeljo se je poslovil od nas komandir žandarmerijske stanice g. narednik-vodnik Cijan Vitos. Služboval je v Črni gori polnih 14 let in si je tam zaslužil tudi srebrno hrabrostno svetinjo. V Hrastnik je prišel pred tremi leti in si je v svojo ljubeznivostjo in korektnostjo pridobil tudi med nami nebroj prijateljev. Želimo mu tudi na njegovem novem službenem mestu v Ljutomeru vso zadovoljnost in srečo! — Na poslovilnem večeru se je nabralo za CMD 114 din.

Iz Celja

u— »Evangeljnik« v celjskem gledališču. Ljubljanska opera je v petek otvorila novo sezono celjskega gledališča s Kienzlovo opero »Evangeljnik« ter jo podala v dobri zasedbi, učinkoviti režiji g. prof. Sesta in v odlični izvedbi pod vodstvom dirigenta g. Strlofa, ki je suvereno obvladoval orkester. Gosp. Gostič je v naslovni vlogi pokazal znaten pevski in igralski napredek od lanskega leta ter je dosegel zelo velik uspeh. Prav tako krepko so se uveljavili ge. Ričičeva in Golobova ter gg. Beletto in Janko. Tudi manjše partije so bile dobro zasedene. Zelo posrečeno je bil nastop dečkov in deklic mestne deške in dekliške narodne šole v Celju. Solisti in dirigenti so bili deležni številnih navdušenih aplavzov v znak priznanja in zahvale za lepi večer umetniškega užitka.

u— Zanimivo predavanje na Ljudskem vseučilišču. V risalnici meštanske šole bo predaval jutri ob 20. prof. dr. Valter Bohinac iz Ljubljane ob predavanju lepih skiciranih slik o »naravnih parkih po svetu in pri nas«. Na to predavanje opozarjamo vse ljubitelje prirodnih krasot.

u— Emigrantski idejni tečaj tado priredila društva »Soča« v Celju ter »Orjeme« v Laškem in Trbovljah danes ob 10. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Gosp. Pahor iz Trbovelj bo predaval o razmerju emigrantov in emigrantskih organizacij do domačinov, g. dr. Dekleva iz Ljubljane pa o emigraciji in njenem etičnem do notranjopolitičnega položaja. Za članstvo navedenih društev je udeležba obvezna. Prijatelji emigracije so vladno vabljene.

MED. UNIV.

dr. FRANC BREZNIK

se je preselil iz G. RADGONE v CELJE, ter je otvoril ZOBOZDRAVNIŠKO IN SPLOŠNO ZDRAVNIŠKO PRAKSO na KRALJA PETRA CESTI šte. 29 (zraven Ljudske posojilnice).

u— Starokatoliška služba boja bo danes izjemno že ob 8. zjutraj.

u— Dne 6. novembra bo v Narodnem domu Martinov večer »Olikec s peštrim spredom. Igra »Jonny Jazz«.

u— Cerele francisa v Celju sporoča, da se redno vršijo tečaji francoskega jezika in sicer: nadaljevalni ali konverzijski tečaj vsak ponedeljek in četrtek ob 18.15, začetni tečaj ob torkih in petkih ob 18.15 v lokalu francoskega krožka v Narodnem domu, kjer se še vedno sprejemajo prijave. Knjižnica je odprta vsako sredo od 18.15 do 19.30.

u— Podporno društvo za revne učence na drž. realni gimnaziji v Celju bo imelo v torek 26. t. m. ob 14. svoj redni občni zbor v učiteljski zbornici.

KINO METROPOL

prinaša danes ob 16.15. 18.15 in 20.30

Izvrstno komedijo

»VESELA LOCITEV«

(In flagranti.)

V glavni vlogi Anny Ondra—Paul Hörbiger

Ob 10.15 in 14.15. matineeje

»BISERI KORONOV«

u— Akademski starešinske organizacije »Sloga« bodo priredili 8. januarja 1938 svoj III. akademski ples v korist siromašnim visokošolcem. Prosimo vsa društva, da upoštevajo gornji datum pri pripravi svojih prireditvev.

Vence, šopke in vse vrtnarske izdelke dobite v novo otvorenji vrtnariji. — ZVONKO SERNEC, Celje, Krekova 16.

Iz Maribora

u— Poučno predavanje. V petek zvečer je predaval v tuk. Ljudski univerzi docent dr. Matko iz Ljubljane o aktualni temi: Srce, njegove bolezni in način zdravljenja srčnih obolenj. Pozdravne besede je spregovoril predsednik Ljud. unive. ze g. inž. Kukovec, nakar je odlični predavatelj v enopolurnem predavanju, podkropljenem s številnimi skiciranimi slikami ter tabellami analiziral ustroj srca, bolezni, njih vzroke ter način sodobnega zdravljenja. Z ozirom na to da današnji človek prehitro živi, ni čuda, če mu srce popušča. Srčna bolezen je danes vsesplošni vojna in ji mora zlasti zdravniška veda posvečati vedno večjo pozornost. Zlasti je pri nas perea zadržava hiralnice, ki jih imamo vse premalo. Za svoja temeljita in zanimiva izvajanja je bil docent dr. Matko, ki je in ostane vsakokrat ljud. gost našega obmejne Maribora, nagrajen s toplim aplavzom prav dobro zasedene dvorane.

u— Strahovalci Maribora. Kaznovani. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je včeraj dopoldne obsodil 36-letnega delavca Josipa Vidliša na 1 leto in 3 mesece strogega zapora, ker je v noči na 19. decembra 1936 vliomil v garažo Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Cvetlični ulici ter ukradel zračno sesalno in 2 električni dvigal v skupni vrednosti 3000 dinarjev in ker se v noči

na 7. marca 1937 vliomil v neko uto na škofovskem posestvu v Betnavi ter odpeljal žago cirkularno. — 23-letni skladnišni pomočnik Maks Topovec in 23-letni delavec Andrej Topolovec pa sta bila obsojena po 3 mesece strogega zapora, pogojno za dobo 3 let, ker sta 4. septembra iz premišljenega kolodvora na Tezmem ukradla sestavne dele lokomotive, in sicer za 150 kg v vrednosti 900 dinarjev. — 24-letna delavka Alojzija Judasova pa je bila obsojena na 10 mesecev strogega zapora, ker se je pri raznih strankah vtihotapila v stanovanje ter v dveh slučajih ukradla skupno 112 dinarjev.

u— Blagoslovitev palače »Ljudske samopomoči«. Včeraj popoldne je bila na slovesen način in navzočnosti odličnih predstavnikov mariborskega javnega življenja blagoslovljena in izročena svojemu namenu krasna štirinadstropna palača »Ljudske samopomoči« na Aleksandrovi cesti.

u— Veronal... V Čopovi ulici so našli nezvestno zasebnico 23-letno Lmo M. Reševalci so jo nemudoma odpremiti v tukajšnjo splošno bolnišnico, kjer so ugotovili zastupljenje z veronomal. Vzroki poskušene samomora niso znani.

ZOPET VELIK DOBITEK v Mariboru!

Din 100.000.—

je zadela pri zadnjem žrebanju drž. razr. loterije (20. t. m.)

srečka šte. 77.696

ki je bila kupljena v poobli glavni kolekturi drž. razr. loterije in bančni poslovavnici

BEZJAK, MARIBOR, Gosposka ul. 25.

u— Otroci zopet zanetili požar. V Zichah sta šla posestnika Juri in Marija Ziček na polje, doma pa sta pustila troje otrok v starosti 2 do 5 let, ki so se igrali s petrolejsko svetilko, ki so jo prizgali. Pri igri pa je padla otroku svetilka iz rok in zanetila slamo. Otroci so pričeli vpiti, vendar ni bilo nobene pomoči. V par minutah je pogorelo vse gospodarsko poslopje z letošnjim pridelkom. — V Sp. Koreni je pogorelo gosp. poslopje posestniku Francu Zivku, v Zg. Koreni posestniku Leopoldu Bezjaku pa vinski klet. Obstojta domneva, da je zakrivil ogenj neki brezposelni, ki je prenočil na podstrešju kleti in očitno radi neprevidnosti povzročil ogenj s cigareto.

u— Razdejanje. K posestniku Filipu Peršu na Grabonškem vrhu je prišel močno vinjen posestnik Franc H. Ko ga je Perš prosil, naj se pomiri in naj se odstrani, je Franc H. to tako vzemirilo, da je zgrabil motiko in prižigal Peršu hude poškodbe po glavi in telesu. Sledilo je pravcato razdejanje, ko je Franc H. še poiskal sekuro in z njo razbil in pokončal vse, kar mu je prišlo pod sekuro. Razen tega je razbil še vrata in šipe. Perš trpi preko 2000 din škode, Franc H. pa so orožniki aretirali in ga zasiljali.

u— Iz gledališke pisarne. Gledališki abonenti letos ne dobijo »Treh vaških svetnikov«, ker so jih dobili lani. Ako bi jih pa novi abonenti vendarle želeli, naj to prijavijo pri gledališki vstopnici, kjer jih dbe po zelo znižani vstopnici.

Iz Novega mesta

u— Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal danes, v nedeljo ob 15., 18. in 20.15 uri zvočni film »Cvetje iz Nice«. Predigra: Paramountov zvočni tednik.

Z Jesenic

Jesenice. Zvočni kino Radio predvaja ob 15. in 20. zvečer vefilim »Ivje« (Zima v gozdu) z Hansi Knoteckovo v glavni vlogi.

Iz Zagorja

u— Razdelitev nagrad. V sredo zvečer je Strelska družina razdelila tri nagrade najboljšim strelcem takmovalcem. Po nagovoru predsednika inž. Mastnika je tajnik učitelj Matko Sulin podal statistiko delovanja. Prvo nagrado je dobil gostilničar Franc Renčof, drugo orožniški narednik Josip Križanič in tretjo trgovec Viktor Suša. Strelska družina ima okrog 50 članov, kar je za Zagorje prejemljivo število, vendar je delovanje uspešno. Za zimske večere je bilo sklenjeno, da bo sobno streljanje pri Renčofu v Toplicah.

Iz Pttria

u— Slaba trgatve v Haložah. Vinogradniki tožijo, da tako slabe trgatve, kakršna je bila letos v Haložah in v Slovenskih goricah, že dolgo niso imeli. Lahko si je zamisliti, kako hudo so zlasti prizadeli Haložani, ki se večji del preživljajo samo od izkupitka za vino. Grozdje, ki so ga že pred tedni obrali, je imelo 12 do 14 stopinj sladkorja. Vinogradniki so morali mošt sladiti. Pri poznejši trgatvi se je pokazalo 18 do 21 stopinj. Cene moštu so povprečno po 2 din, jabolk pa je po dinarju liter. Staro vino je po 4 do 5 din, le sortirano je po 6 do 8 din. Slednjega pa je malo, a povpraševanje je znatno. Ker je letošnji pridelek padel na polovico pričakovane, pričakujejo, da bodo cene z novim letom zrastle.

u— Smrtina kosa. Umrla je v Ptutju 82letna zasebnica gospa Marija Kozenburgerjeva. V Jurovcu pa je izdihnila 72letna gostilničarka ga Ana Smigovecova. Blag jima spomin.

u— Plesna šola pod vodstvom diplom. plesnega učitelja g. Simončiča iz Maribora se začne dne 31. oktobra. Prijave sprejema do 28. oktobra g. Pirš pri tvrdki Franjo Vrabl, Ptuj, informacije pa se dobijo pri tvrdkah Lenart, Schwab, Vrabl, Zavrnik. Trgovski nameštenci, Ptuj.

u— Mati je držala očeta, sin pa ga je prtepal. Iz Trčca so prepeljali v ptujsko bolnišnico 78-letnega posestnika Franca Kolzla. Ima po vsem životu hude poškodbe in bo morl ostati delj časa v bolnišnici. Njegova zaveda bo prišla tud pred sodišče. kajti stari France Kozal pravi, da sta ga pret-pa njegova lastna sinova, a žena ga je celo držala pri tem neprijetnem opravku.

Iz Slovenjgradca

u— Legionarji. V nedeljo, dne 31. oktobra bo ob 14. uri v Narodnem domu v Slovenjgradcu ustanovni občni zbor legije koroskih borcev. Pripravljalni odbor vabi vse bivše koroske prostovoljce in borce, da se v čim večjem številu udeležijo po 19 letih ustanovnega občnega zbora in da se ob tej priliki zopet porazgovorimo o teh najtežjih časih.

u— Poverjeništvu Vodnikove družbe za naše mesto je prevzel učitelj g. Mrovlje Slavko. Naprosamo vse stare in nove člane, da se še takoj prijavijo, ker se bodo v prvi polovici novembra razpošiljale knjige. Naj ne bo nikogar, ki bi ne bil član Vodnikove družbe. Za 20 din dobi vsak član knjige bogate vsebine!

Navadi
svojega otroka
pravočasno na
pravilno nego zob!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Iz Hrastnika

u— Zvočni kino Sokol bo predvajal danes film naslavljene svetovnega pevc Benjaminia Giglaja »Ne pozabi me«.

u— Knjige Vodnikove družbe so se te dni dotiskane preselile iz tiskarne v knjigovoznico, še v prvi tretjini prihodnjega meseca pa bo pisarna Vodnikove družbe pričela z razpošiljanjem letošnje izdaje. — Kdor še ni letos plačal članarine 20 din, naj to nemudoma stori pri hrastniškem poverjeniku g. Jožetu Benetku, rudniškem namestniku.

Iz Kranja

u— Narodno obrambni dan. Podružnica tukajšnjega »Braniborac« je imela preteklo nedeljo redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik g. dr. Simon Dolar, podpr. g. Terčon, tajnica ga. prof. Rosanda Pirčeva, blagajnik g. Rojc, v ostali odbor pa gg. Lasič, Martinuzzi in Černe. V nadzornem odboru pa so gg. Piskernik, Kožman in Korsič. To pot se je tudi prijavilo 20 novih članov. Društvo sedaj upa, da bo v bodoče svoje delo lahko bolj poživilo in zainteresiralo tudi ostalo narodno zavedno meštanstvo za pomembnost društvenega obstoja katerega glavni namen je, nuditi gospodarsko pomoč našim bratom onkraj meje ter na ta način dati protiutež Šturmaku. Na občnem zboru društva je bilo sklenjeno, da se letos zopet priredi skupno s Ciril Metodovo podružnico in ostalimi društvi »Narodno obrambni dan« in sicer 11. novembra z akademijo, na kateri bodo sodelovali poleg domačih društev tudi predavatelji in pevci-solisti iz Ljubljane. Zato opozarjamo vsa društva v Kranju, naj se že sedaj pripravljajo za ta dan, da bodo lahko sodelovali s pevskimi in orkestralnimi točkami. V ta namen se bo sklical meddruštveni sestanek, na katerem se bo podrobneje določila izvedba Narodno obrambnega dne. Stopimo vsi na delo in pokazimo, da smo res narodno zavedni!

u— Kino Narodni dan prikazuje danes ob 16., 18. in pol 21. Marto Eggerthovo in Johana Heestersa v očarljivem glasbenem vefilimu »Koncert na dvorcu«.

Iz Murske Sobot

u— Ali je vprašanje osnovne šole v Murski Soboti rešeno? Novo šolsko leto se je pričelo spet v starem poslopju. Zdravstvene razmere so take, da bi se šola morala takoj zapreti. Vendar smo gledi vprašanja nove šole prišli korak naprej. Sklenjeno je bilo, da se na dvorišču sedanje šole postavi lesen paviljon, kamor bi se preselila šola tako dolgo, dokler se ne postavi novo šolsko poslopje, za katero je, kakor se čuje, pri Hipotekarni banki že odobreno nekaj posojila. Ker se nekateri bojijo, da se bo na ta način končna rešitev šolskih razmer samo še bolj zavlekla, je ta sklep vzbudil med ljudmi precej razburjenja. Starši so celo zapretili s štrajkom, če se njihovi otrokom v najkrajšem času ne zabri n nadalje obiskovati vlačno šolsko poslopje. Vsekakor bi šolske razmere v Soboti zaslužile več razumevanja, kakor jim ga z odločujočimi mesti posvečajo.

u— Delna ureditev pošiljanja denarja iz Nemčije je izvršena. Vsak delavec lahko pošlje 40 mark mesečno iz Nemčije. Tudi tisti, ki so si že dal denarja prihranili, lahko pošljejo po trideset mark mesečno. Denar pošiljajo: Über Reichsmarkkonto bei der Jugoslav. National-Bank bei der Verrechnungstelle Berlin SW. II. Izplačevala ga bo naša Narodna banka po klirungu.

Iz Litije

u— Za uvedbo tedenskih tržnih dni. Že nešteto krat je bila iz vrst tukajšnjega prebivalstva, zlasti naših gospodinj, izražena želja, da bi se tudi v Litiji uvedli tedni potrebni tedenski tržni dnevi. Uvedba bi nudila precej koristi kmetom, ki bi prodajali brez posredovalcev razne kmetijske pridelke: zelenjavo, sadje, perutnino, jajca, sir itd. Kričeč dokaz, kako so potrebni tržni dnevi, je dejstvo, da morajo naše gospodinjje po povrtino v Ljubljano, kjer dobe boljše blago in ceneje kakor tu. Rib pri nas sploh ne dobimo, čeprav so v Savi in drugih pritokih bogati revirji; vse nalovljene ribe odvažajo v Ljubljano, ker ni pri nas uvedenega tržišča. Če bomo uvedli tržne dneve, bodo tukajšnji prebivalci kupovali pridelke iz prve roke, kar bo zmanjšalo stroške preživljanja. Zdej smo tik pred rešitvijo tega vprašanja. Sadjarska in vrtnarska podružnica je voljna izvesti to zamisel in je odposlala primerne vloge na tukajšnji trški odbor, litjsko občino in sresko načelstvo. V glavnem je kompetenten trški odbor. Z uvedbo tržnih dni bi ne nastali zanj nikaki novi stroški; za nadzor, za stojnice snazjenje tržišča, bi uvedli lahko majhno odškodnino od prodalalec za tržnico imamo dovolj prostorov, še najbolj bo primeren prostor pri sodišču tam ni vznogna prometa in je brez prahu. Z dobro voljo poklicanih krogov imamo v kratkem že lahko tržni dan, kmetje in konzumenti bodo rešeni mnogih skrbi, ki jih terja želodec.

SPORT

Sedmo kolo v LNP

Danes bo kar 9 prvorazrednih tekem za točke

V podsavskem tekmovalstvu ne bo nič manj živahno, le prilike so nekoliko skromnejše. Predvsem so važne prvorazredne tekme:

V ljubljanski skupini...

Reka—Bratstvo, na igrišču Reke ob 15. Bratstvo prihaja zadnje čase v Ljubljano po točke, ali mu bo proti Reki tudi uspelo? **Jadran—Mars**, na igrišču Jadrana ob 10. Mars se ni prisel leto do pozitivnega rezultata, Jadranaš niso po tem, da bi mu v svojo škodo privoščili prvi uspeh.

Hermes—Svoboda, na igrišču Hermesa ob 15. To bo gotovo najmočnejša današnja stvar v Ljubljani. Svoboda gre za to, da ostane na prvem mestu, Hermesa pa, da nanj sedejo. Da vidimo!

Kranj—Slovan, v Kranju ob 15. Slovanu nemara ne bo prav prijetno v Kranju, saj bi bilo čudo, če bi svojo prvo točko spravil zunaj pod streho. Ze vse bolj kaže na kranjsko zmagano.

V celjsko-trboveljski skupini...

Celje—Olimp se bo igralo na celjskem igrišču s pričetkom ob 15. Celje je favorit, morebitna zmaga njegovega konkurenta mu ne bi mogla do živga, ker je trdno na prvem mestu.

Amater—Trbovlje. Tudi v Trbovljah imajo domačo stvar na sporedu. Amaterci so visoko nad lokalnim konkurentom in bodo bržčas spravili nadaljnje dve točki na varno.

V mariborski skupini...

Gradjanski—Železničar. Podsavski prvak gre po vsej priliki v Čakovec po dve točki, ki mu nista na odmet. Igra se na igrišču Gradjanskega, pričetek ob 15.

Maribor—Rapid. Nekdanji mariborski derby je zadnje čase prišel precej ob veljavo. Pa vse kaže, da se nekdanji časi vračajo. Med njima gre danes borba za prvo mesto! Na Rapidu, začetek ob 15.

JOSIP KIRBIS,

igralec ISSK Maribora bo v današnji tekmi z Rapidom igral 300. tekmo za barve

Šesto kolo v ligi

Ljubljana igra v Beogradu — Najvažnejša tekma je med Gradjanskim in BSK v Zagrebu

Napetost v tekmovalstvu za državno prvenstvo se stopnjuje od kola do kola, od nedelje do nedelje. Bilo je par nedelj pred kratkim vmes, ko se za državno prvenstvo ni igralo. Tedaj je za trenutek tudi zanimanje popustilo. Od zadnje nedelje sem pa se bo igralo iz nedelje v nedeljo tja do konca jesenskega dela tekmovalstva.

Šesto kolo ima svoj vrhunec v srečanju sedanega prvaka z bivšim. Bitka v Zagrebu bo v marsikaterem pogledu ne samo zanimiva in napeta, temveč, morda, tudi odločilna za prvo mesto. Dve tekmi v Beogradu sta dve zagonetki, o katerih se da sklepati na to in ono. Iste kakovosti ne nemara sarajevska bitka. Le v Splitu kaže, da je domačin visok favorit. — Poglejmo spored:

Jugoslavija—Ljubljana. Lani je Jugoslavija z 2:1 pustila obe točki v Ljubljani, doma pa je revanširala z rezultatom 3:0. Letos doživlja prav v teh časih nekako domačo revolucijo in ne razpolaga z vsemi igralci prvega moštva. Zato tudi ne igra vodilne vloge med klubi kakor sicer. Moštvo Ljubljane prihaja, kot vedno doslej, tekoni igranja v formo. Ne more se sicer tipati z gotovostjo na zmago našega moštva toda tudi poraz ni kar vnaprej dan. Tekma krije mnogo neizvestnosti. Ljubljana nastopi v postavi: Pogacnik; Hassl, Bertoncelj I.; Slapar, Pupo, Boncelj; Janežič, Pepček, Jež, Zitnik—Luce, Lah.

Sodi Sarajevčan Dukic.

BASK—Concordia. Concordia je letos začela bolj zgodaj pobirati točke kot lani. V lanskem prvenstvu je BASK odločil prvo tekmo, doma, s 3:1 v svojo korist, Concordia pa je v revanši praznovala s 5:1 svoje vstajenje, ki jo je rešilo izpada iz lige. Letos sta vlogi precej zamenjani. BASK je trenutno na koncu tabele in bi mu morebiten uspeh v današnji tekmi izredno prav prišel. Sodi Nenadović iz Indije.

Gradjanski—BSK. Tudi lani sta se najprej srečala v Zagrebu in je bilo takrat 1:1. Uspeh pa je »purgerjem« veliki udarec in se po povratni tekmi s 4:0 odnesli iz Beograda točki in državno prvenstvo. Danes se bo bila velika borba za vrh tabele, in kdor danes uspe, bo imel važen naskok pred konkurentom. Sodi nika bo delegiral italijanski savez.

Slavija—HASK. Sarajevčani doma nikakor ne mislijo kloniti. Niso imeli prejšnje nedelje respekta niti pred državnim prvkom S. Haskom, ki ga letos prištevajo med prav resne kompetente za prvo mesto, so Sarajevčani lani po bratsko delili točke: doma so zmagali 4:1, v Zagrebu so pa podlegli Hasku 1:3. Če bi ne bil HASK letos izjemno dober, bi prisodili velike šanse Sarajevčanom; tako pa rajši počakajmo, kaj bo zvečer javila žica. Sodi bo Moni Karlo.

Hajduk—Jedinstvo. Letošnji novinec v ligi mora na težavno pot v Split. Moral bi se zgoditi že čudež, če bi Hajduku napravil kaj škode. Izmed vseh petih tekem, ima ta še najbolj v naprej določen rezultat. Za sodi nika bo Zagrebčan Bergles.

Juniorski lahkoatletski miting

za banovinsko prvenstvo bo popoldne ob 14. na stadionu ob Tyrševi cesti

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov v Ljubljani se je sedanjosti le odločila, da izvede toliko pričakovano juniorsko prvenstvo Dravske banovine. Dasi je prireditev že precej zapoznela, še vedno ni prekasna.

Zveza bo v bodoče posvetila vse večjo pozornost juniorjem, ki so bodočnost vsakega pokreta. Njeh se bodo morali glede tega pridružiti še vsi ostali lahkoatletski forumi; klubi, trenerji in starejši atleti, ki jih spremlja velika teoretična in praktična skušnjava. Med sedanjo juniorsko lahkoatletsko generacijo zivotari namreč odlični kader mladih talentov—daleč sposobnejši od sedanjih naših najboljših ki je dokazal, da je sposoben v najkrajšem času z mirno zavestjo prevzeti dedščino sedaj aktivnih seniorjev.

Razen nekaterih najbolj znanih v Iliriji (Kotnik, Bretovž) itd. imajo mariborski klubi Maraton, Železničar in Rapid, celjska Jugoslavija, novomeški Elan, Mura iz

V nekaj vrstah

Tudi Splitčani niso objektivni!

O nedeljski nogometni tekmi med Ljubljano in Hajdukom objavlja splitski »Jadranski dnevniki« obširno poročilo, v katerem omenja med drugim zanimivostmi kar z debelimi črkami, da je oba gola za Hajduka zabil njegov igralec Alujevič. Pri drugem голу, ugotavlja poročilo dobesedno: »u 30. min. Alujevič se ponovno oslobodil svojih čuvara i prije nego se slovenačka obrana mogla snaći, lopta je bila u mreži.« Vse se da nekam zagovarjati, če lokalni listi nekoliko omilijo slabe strani domačega moštva, toda dejstva, da so Ljubljanci dosegli z dvema lastnima goloma rekord te vrste v letošnji sezoni pa žal ni mogoče spraviti s sveta! Take usluge so za priljubljeni klub bolj škodljive kakor pa koristne!

Zagrebški »Jutarnji list« se je hudo raztogotil zaradi reprezentativnih nogometnih tekem, ki jih ima JNS na sporedu prihodnje leto. Iz Beograda je bilo namreč objavljeno, da bo med devetimi že sklenjenimi

svojega kluba. Redek je takšen jubilej in le kdor pozna križe in težave našega nogometnega igralca, izrazitega amaterja,

bo lahko sodil, s kakšno požrtvovalnostjo in ljubeznijo se je današnji slavljence okoli nogometnega sporta in svojega prvega sportnega kluba. Čestitkam njegovih sportnih tovarišev in prijateljskih nogometnih klubov ter nadrejenih forumov se pridružujemo tudi mi!

Mura—ČSK. Mura, letošnji novinec v prvem razredu, se je do sedaj izredno dobro držala. Proti Mariboru ji je v nedeljo na domačem igrišču spodletelo. Bitka s Čakovčani ni vnaprej izgubljena, pa tudi dobljena ne. Po dolgem presledku bo v tej tekmi zapiskal dr. Planinšek.

Nišerazredne prvenstvene borbe so za to jesen že skoro pod streho. Danes sta na sporedu le še Vrhnik—Javornik na Vrhniku, začetek ob 15, in Zalog—Moste v Zalogu, ki prične tudi ob 15. Poleg tega je na sporedu še par tekem podmladka: Reka—Mars jun. na Reki ob 14, Mladika—Korotan jun. na Mladiki ob 10. V Mariboru igra rezerva Maribora in Rapida predtekmo ob 13.15.

Sarajevski Kranj — ki je kajpa naš oči rojak — se v naprej izjavlja, da se prav nič ne spominja, da bi bil Belošević zadel savestno, ker jih je pač v oni vroči bitki v naglici zadel celo vrsto.

V dnevih od 24. do 29. januarja 1938 bo v Londonu svetovno prvenstvo tekmovalcev v table-tenisu, na katerem bomo, kakor kaže zdaj, nastopili tudi mi. Radovedni smo, kako misli naš JITS izvršiti priprave za udeležbo na teh tekmah, kajti samo dejstvo, da so zaprosili za 10.000 di-

Sadjararska razstava slovesno otvorjena

Je največja prireditev sadjarjev v naši banovini

Maribor, 23. oktobra. Slovesno je bila danes popoldne ob pol 11. uri otvorjena v Unikonu I. banovinska sadnja razstava, združena s sadnim sejmovom.

Je to naša doslej največja sadna razstava, ki obsega vse unionske prostore in razen tega še dvorano Zadržne gospodarske banke. Prav je, da se je ta razstava organizirala v Mariboru, središču našega sadjarstva in sadnega izvoznitstva. Na drugi strani pa ima Maribor že svoje lepe in svetle tradicije v organiziranju sličnih razstav in sejmov. Že pred šestimi leti je znani sadjarjski strokovnjak šolski upravitelj Kramer pri Sv. Petru niže Maribora prvič organiziral sadno razstavo v američanskih zabojih, in sicer za področje šentpetrskega sadjarstva. Ta zamisel ni ostala osamljena, ampak se je vse bolj uresničevala in spopolnjevala, dokler niso naši obojejni kmetovalci uredili svojega tradicionalnega sadnega sejma, ki je lani ter predlanskim odlično uspel in ki je zelo pripomogel k temu, da je Maribor s svojimi stalnimi sejmi zaslovel po vsej državi in onkraj državnih meja. Po tako pripravljenem vztrajnem propagandnem delu naših obojejni kmetovalcev se je odločilo Sadjarsko in vrtnarsko društvo s sedežem v Ljubljani, da iz izdano banovinsko in državno podporo (lanski sadni sejem ni dobil niti banovinske, niti državne podpore), priredi I. banovinski sadni sejem z razstavo, pri kateri sodelujejo sadjarji iz vse naše banovine in tudi iz drugih delov naše države.

K današnji slovesni otvoritvi so prispele številni odličniki z banom dr. Natlačenom kot pokroviteljem razstave. Prisrčne otvoritvene besede je spregovoril v imenu Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani upokojeni sadjarski inšpektor Martin Humek, ki je poudarjal pomen sadnih razstav ter prizadevanja Sadjarskega društva za dvig in napredek našega sadjarstva. Hkrati pa se je zahvalil pripravljalnemu odboru z ravnateljem Priolom na čelu, ki je organiziral tako lepo razstavo, ki je doslej

narjever podpore še ne daje jamstva, da bomo letos na teh tekmah zastopani bolje kakor smo bili lani.

SK Reka: Danes ob 18.30 naj bodo juniorji v naši garderobi, ob 14.30 I. moštvo. Vsi igralci ki imajo opremo doma, naj jo prinesejo s seboj.

SK Mars: Jutri ob 20. odbojarska seja na običajnem mestu. Zaradi važnosti za vse gg. odbornike strogo obvezna.

načelja v naši državi. Zatem je ban dr. M. Natlačen s primernim nagovorom proglasil razstavo za otvorjeno, naker je sledil ogled sadnega sejma in sadne rastave.

Vso prireditev je okusno dekoriral in razporedil arh. Cernigoj, podjetje inž. Slajmer & Jelenc na je solidno izdelalo ogrado. Blaga je na sejmu za okoli 4 vagone in je največ sadja iz mariborskega okrožja, ki tvori tudi v kvaliteti razred zase. V mali unionski dvorani je okusno prirejena pokušalnica brezalkoholnih pijač, ki se lahko meri z vsako slično prireditvijo v inozemstvu. Tudi industrija je prav častno zastopana v veliki unionski dvorani. Poseben poudarek razstavi daje razstava strojev za pridelovanje brezalkoholnih pijač. Društvo za varstvo živali, ki ga poznamo že od razstav na Mariborskem tednu, je razvrstilo svojo delno razstavo glede naravnega pobijanja sadnih škodljivcev napram industriji kemičnih sredstev, ki v okusno urejeni obliki prikazuje koristi škropljenja. V dvorani Zadržne gospodarske banke je banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru razstavila sadni izbor za dravsko banovino ter sortimente in izbor najprikladnejših sort za sladokok, sušenje in kompot. Na vrtu Zadržne gospodarske banke pa so drevesničarji uredili razstavo sadnih dreves. I. banovinska sadjarska razstava in sadni sejem traja do 1. novembra t. l. V nedeljo 24. in v ponedeljek 25. t. m. pa se vrši v Mariboru III. državni sadjarski kongres, ki se ga udeležijo sadjarski strokovnjaki iz vseh banovin in na katerem se bodo obravnavala vsa prečta vprašanja, ki se tičejo sadjarstva.

Takoj prvi dan je vladalo za sadno razstavo veliko zanimanje. Vse popoldne so si ljudje v velikih skupinah ogledovali krasno urejene razstavne prostore in slikovito razporejenost razstavnega sadja in drugih predmetov v zvezi s sadjarstvom. Tudi je bilo na razstavi že več zastopnikov tujih ttrdk, ki so že kupili več množino pridelkov.

Važna navodila za zlet v Pragi

Članstvu in naraščajo Ljubljanske sokolske župe! Vsem, ki hočejo na X. Vsesokolski zlet v Pragol

Ker se bliža X. vsesokolski zlet v Pragi, ki bo julija 1938, za katerega vlada v sokolski in nesokolski javnosti veliko zanimanje, smatramo za potrebno javno objaviti sklepe Saveza SKJ in Ljubljanske sokolske župe, tičeče se udeležbe na zletu v Pragi:

1. v sokolski odpravi se bo zleta udeležilo samo članstvo in naraščaj, ki je član sokolske organizacije vsaj od 1. novembra 1937 dalje;

2. vsak udeleženec zleta mora imeti slavnostni krog, telovadci razen tega še telovadni krog. Za članice je dosežani slavnostni krog deloma spremenjen, za moški in ženske naraščaj pa je bil s 1. avgustom 1937 vpeljan nov slavnostni in telovadni krog, katerega morajo imeti vsi udeleženci že za Prago;

3. članstvo, ki je že izpolnilo 26. starostno leto in izpolnjuje pogoje pod točko 1. in 2. mora v svrhu priučenja redovnih vaj posecati posebne ure za redovne vaje v svojem društvu. Od mlajšega članstva in naraščaja bodo smeli v Prago samo tisti, ki bodo — izpolnjujoč pogoje pod 1. in 2. — vsaj od 1. novembra 1937 dalje redni telovadci, ki bodo brezhibno obvladali za Prago določene proste vaje in z njimi nastopili že na župnem zletu junija 1938 v Ljubljani;

4. poimenske prijave za vse udeležence pragaške zleta bodo društva poslala župi že do 1. januarja 1938. Te prijave se kasneje ne bodo izpolnjevale. Za točno izvršitev teh sklepov so odgovorna društvena in četna načelnitva, nadzor nad njimi ima župno načelnitvo.

Opozarjamo članstvo in naraščaj društev sokolske župe Ljubljana in vso javnost na te sklepe v svrhu ravnanja.

Obenem opozarjamo člane sokolskih društev, ki mislijo vstopiti v novo ustanovljeni župni jedrni odesk, a se še niso prijavili, da sprejema župa te prijave samo še do 31. oktobra 1937. — Zdravo!

Sokolska župa Ljubljana.

Karadjordjeva zvezda

Kakor smo že poročali, je senat z akklamacijo sprejel načrt zakona o ugodnostih, ki jih bodo imeli odslej nosilci našega najvišjega vojnega odlikovanja Karadjordjeve zvezde z meči. Novi zakon odreja, da se morajo imena vseh odlikovancev očuvati v kraljevi zadušnici na Oplenju. Odlikovanci imajo dalje pravico do brezplačnega zdraviljenja v vseh državnih in samoupravnih zdraviliščih in bolnicah ter sploh v vseh javnih zdravstvenih ustanovah. Ako se zdravijo doma, imajo pravico do brezplačnih zdravil. Ministrstvo prometa jim mora omogočiti brezplačno vožnjo na državnih železnicah in ladjah. Odlikovanci, ki so upokojeni po starih zakonih, se morajo s 1. aprilom 1938 prevesti na nove pokojnine. Vsem odlikovancem se vračunajo vojna leta v efektivna leta državne ali samoupravne službe. Odlikovanci invalidi, ki so v državni službi, se prizna poleg že odsloženih efektivnih let službe še 10 let za penzijo. Vsi odlikovanci prejema-jo do svoje smrti letno nagrado po 3600 Din. Tudi otroci padlih ali umrlih odlikovancev imajo pravico do te nagrade, če otrok ni, pa starši. Ta nagrada se ne sme ne obdavčiti, ne zarubiti.

Otroci odlikovanih so prosti šolnine in vseh taks na šolah. Dalje imajo pravico do prvenstva pri sprejemanju v državne internate, pozneje pa pri kompetiranju za državno ali samoupravno službo.

Pravice ugodnosti po tem zakonu ugasnejo, če je odlikovane obsojen na zapor z izgubo častnih pravic, ali pa je izstopil iz jugoslovenskega državljanstva, odnosno stopil v službo kake tuje države.

Mater in sebe je hotel utopiti

Maribor, 23. oktobra. Pred mariborskim malim kazenskim senatom se je odigralo danes dopoldne zadnje dejanje obžalovanja vrednega dogodka, ko se je 42 letni posestnik Josip Močivnik iz Črešnjave pri Slovenski Bistrici, spozabl na svojo mater. Pri Močivnikovih so bili pripravi na dnevnem redu. Močivnik se nikakor ni mogel razumeti s svojo materjo. Nesporazum med materjo in sinom pa se je še povečal ob priliki neke tožbe, ki jo je Močivnik vložil proti svoji ženi, ker jo je sumil prestežva z nekim železničarjem. Pri tej razpravi naj bi mati ugodno pričala za sina, ker ji je sicer grozil, da bo v slučaju, da tožbo izgubi, ubil sebe, mater, otroka in ženo.

Iz Julijske krajine

Nov grob. V Trstu je 10. t. m. preminul g. Frano Besednjak, stric bivšega poslanca v rimskem parlamentu dr. Engelberta Besednjaka. Bil je vnet čitatelj našega lista. Njegovu družini naše sožalje!

Vinski davek. Lani so bili vinogradniki oproščeni vinskega daveka za 8 stotov grozdja za vino, ki bi ga naj bili porabili doma. Senator Vidici je tudi letos poose- doval v notranjem, finančnem in kmetijskem ministru, da bi ostala ta davčna olajšava še nadalje v veljavi. Prav te dni pa je prejel negativni odgovor. Ministrstva so opozorila na to, da so uprave občin, ki imajo izključno pravico do vinskega daveka, protestirale proti tej olajšavi in celo zahtevale od države, da jim nadoknadi škodo.

Čez mejo so sbežali v poslednjih dneh 80-letni Ferdinand Mohorč in Ludvik Bur- nič enake starosti, oboje iz Spodnje Idrije, ter Izidor Ciglič iz Čerozveja v Brdih. Ciglič se je spomlad vrnil iz konfinacije. Preživel je pet let na otoku Ponzi.

Goriški proračun. Preteklo soboto so na seji goriškega mestnega sveta razpravljali o proračunu za leto 1938. Po podatkih, ki so bili objavljeni, so redni dohodki proračunani na 7.787.000, redni izdatki pa na 7.060.000 lit. Poleg rednih so predvideni — predvsem za izredna javna dela — še izredni izdatki, ki jih nameravajo kriti z novimi posojili. Že v zadnjem času je bila obdani najela milijonsko posojilo za novo bolnišnico. Poleg tega je predvidenih nadaljnjih posojil za javna dela v približnem letu še za 2.507.000 lit. Kakor poročajo listi, nameravajo povečati vojašnice pod Sv. Markom, urediti nekaj cest, kanalizacijo okrog obnovljenega gradu, park v Oslavju itd. Postavka za podporo siromahom prebivalstvu se je morala v novem proračunu povečati za 100.000 na 1.358.000 lit.

Stanjelski grad v občinskih rokah. Občina uprava v Stanjelu je sklenila plačati 80.000 lit posojila za nakup Stanjelskega gradu. Goriški pokrajinski upravni svet je na to že pristal.

Za fašističnega tajnika v Dornbergu je bil imenovan Vito Ruggiero.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Nedelja, 24. oktobra: ob 15. uri: Pesem s ceste. Izven. Cene od 22 din navzdol. ob 20. Vozel. Premiera. Premierski abonma.

Ponedeljek, 25. oktobra: Zapeto.

V nedeljo popoldne so ponovi pristina in sabarna igra »Pesem s ceste« po znanih cenah. V nji nastopajo trije poodni muzikanti, ki se prebujajo z igranjem slar- gerjev po cestah in dvoriščih skozi življenje, ter stanujejo v kletnem stanovanju. Veliko vlogo igrajo v njihovem življenju dve ženi. Dejanje njima med človeško toplimi, resnimi in humorja in komike polnimi pri- zori.

Premiera P. Petrovičeve igre »Vozel« bo v nedeljo sveret. Ta vsaka laka vsebuje tri dejanja, je zgrajena na situacijski komiki in zavodljavi zamenjavi oseb. Režiser Milan Skrbinašek je delo lokaliziral, a čemer bo pridobil dejanje v obeh gledalcev na zani- mivosti in lokalnem koloritu. V humorno napisanih dialogih in napetih situacijah ter smeh vzbujajočih prizorih nastopata dve sestri: Ana in Tončka (Mileva Ukmar-Bol- tarjeva in Levčarjeva), mož starejši sestre (Jerman) in njegov prijatelj (Erenovec) ter starši deklet: ga. Polonca Juvanova in Po- tokar.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Nedelja, 24. oktobra: Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Globoko znižane cene od 24 Din navzdol.

Ponedeljek, 25. oktobra: Zaprtro.

Po globoko znižanih cenah se poje v ne- deljo zvečer češka opereta »Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron«. Ta revijalna opereta ima folklorni značaj ter nam slika na naj- vedrejši in zelo zabavni način življenje na žegnanju v češkoslovaški vasi, in na gra- dišču, kjer se najdejo različni svetovljanski ljudje, ki iščejo odhoda ali dogodivščin, ter se po različnih nesporazumih končno znaj- dejo v srečne pare. V opreto so vnešeni od komponista posebno lepe in melodiozne slovaške narodne pesmi. Dirigenti: A. Ne- fat.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 24. oktobra: »Lincoln«.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 24. oktobra ob 15. uri: »Trije vsaki svetnik«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Najbolja ideja tete Olge«. Ponedeljek, 25. oktobra: zaprtro. Torek, 26. oktobra ob 20. uri: »Sodnik Za- lamejski«. Red B.

Kako sta vozila?

Oreh za Metlarje! Iz kraja A se odpelje po cesti kolesar. Dve uri za njim gre nje- govo tovariš, ki prevozi na uro po dva kilo- metra več kakor prvi kolesar. Koliko kilo- metrov je vsak izmed njiju prevozil, ko sta se srečala, če je prvi že prevozil 24 kilometrov, ko se je drugi šele odpravil na pot?

Preračunajte to in pošljite rešitev do pet- ka uredništvu »Jutra« ne dopisnic. V kotu pripišite »Uganka kluba Metle«. Med reše- valce bo stric Matic spet razdelil kopico knjig.

Polomljeni drog

Rešitev je prišlo toliko kakor malokdaj, pravih ni bilo veliko. Kako se naloga pravilno reši? Drog je med padcem nap- ravil krog, ki ima svoje središče v podaljšku droga na sliki. Ravna črta med vrhom in robom strehe, kamor se je drog zadel, je tetiva tega kroga. Središče kroga bomo dobili, če poliščemo presečišče pre- mera in pravokotnice, ki gre skozi sredino tetive. Zato moramo tetivo razpoloviti in skozi razpolovišče potegniti pravokotnico. Kjer ta pravokotnica preseka podaljšek za- risanega droga, tam je ravšina, na kateri stojita hiša in drog. Ko imamo to točko dobljeno, lahko narišemo, kako visoka je hiša.

Med reševalce je razdelil stric Matic šest nagrad.

Vlasta Bavdek, dijakinja, Celje, Krekova 23 dobi roman »Tigrovi zobje. Stefi Benčič Erpelc 23, Istria dobi roman »Ugrabljeni milijoni«. Ten. Avgust Lapanja, Roma, Via Re Boris 76 dobi roman »Lucifer«. Matko Keitna, Zgornja Siska 100 Ljubljana VII, Tonček Silvnik, Radovljica in Jaže Uranič, Škofja Loka, Mestni trg 14 pa dobe po eno knjižico revije »Življenje in smrt«.

Iz življenja na deželi

SV. PETER V SAVINJSKI DOLINI. Kot prva pesem v dograjenem Sokolskem domu je v nedeljo 17. t. m. mogočno zadelala Hajdrihova »Morje Adrijansko iz gri zbor- a »Savinjskega zvonca« v Sv. Petru. Občin- stvo ni štedilo z odobravanjem, je zbor od- pal še nekaj narodnih pesmi. Pevec iz St. Ruperta kot gostje so bili priročno pozdrav- ljivi. Po izredno uspelem koncertu se je razvila domača zabava, ki je zadovoljila vse veselo Senteprane.

PRESEKJE. Danes priredi Narodna od- brana Preserje izlet na Založno goro. Ob 9. bo maša, nato pečenje janca. Vabimo na- še prijatelje, da se nam pridružijo.

POLJČANE. Umrila je v sredo zvečer Ajdnikova Slavica. Po večmesnem bole- hanju, je podlegla srčni bolezni, ki jo je nučila že od rane mladosti. Ko se ji pred dnevi prinesli »Naš rode« in knjige »Mla- dinske matice«, ki jih je tako željno prič- kovala, jih je pobozala le še z oči. Njih vsebine ni več doumela, ker sta že za- padla njen duh in njeno telo v agonijo.

V petek dopoldne je vzorno utečeno spre- mila na zadnje potnišče, razen drugih, vsa žola. Založnost je bilo zadnje slovo od vzorne šolke in součnice. Vse je jokalo, ko se je šolka v presunljivih besedah po- slovila od pokornice. Sveže jesensko cvetje je zakrilo mladi grob. Pevec-Solari so ji obžuto zapeli »Gozdje je že zelen« ter »Vigred se povrne«. Pokoj nežni danes, preostali na globoko sožalje!

BLED. Zvočni kino bo predvajal danes film »Juanita« s ciganskim in jazz-orke- strom Predraga »Filip v harem« in tednik.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predva- ja danes ob 15.15 in 20. uri film »Sre- domljaj«. Za dodate

Doživljaji nemškega pesnika v dobi francoskih vojn med Slovenci

Zanimiv potopis Johanna Gottfrieda Seumeja iz leta 1803.

Kongresni trg v Napoleonovi dobi z gostilno »V pektu«, kamor je pozneje rad zahajal dr. France Prešeren

V dobi, ko je vsa Evropa trepetala pred močnim Napoleonom, je nemški pesnik in pisatelj Johann Gottfried Seume neustrašeno potoval po tujih deželah, državah in kontinentih. Dobro opremljen z obleko, nahrbtnikom in s čevlji, je večni Ahasver prehodil Nemčijo, Francijo, Rusijo, Avstrijo, Italijo in Švico. Vse pes. Bil je tudi v Severni Ameriki. Leta 1779. je povabil knjigarnar Göschel — knjižotroško podjetje obstaja še dandanes — takrat že zelo uglednega pisatelja, da bi pri njem prevzel strokovno vodstvo in nadzorstvo pri izdajah nemških klasikov. Seume je vabilo sprejel, pripomnil pa je, da hoče vzdržati le dve leti, zakaj nato se bo moral spet »malo zletati«. Zares je po dveh letih v začetku decembra 1801 nastopil svoje potovanje in v Sirakuzo v južni Italiji ter se je točno čez devet mesecev vrnil h Göschelu, kakor je bil napovedal pri odhodu. Kakor ostala svoja potovanja je opisal tudi poslednji pot, to leta 1803.

Potoval je skozi Saško in Češko, mudil se je v Pragi ter praznoval božične praznike na Dunaju, kjer je ostal štirinajst dni do 10. januarja. O dunajskem prestolnem mestu in o Donavi je zapisal tole besedno igro: Vindobona, quia dat vinum bonum; Danubius, quia dat nubes. V Gradcu je dospel že 14. jan., kjer so mu zelo ugajali mesto in ljudje. Pod Ernövzem (Ehrenhausen) je prišel v naše kraje, ki jih silno hvali: »To je resnični vrt; na desni in levi sadovnjak in vinogradi.« Tudi o Mariboru se pohvalno izraža, da je lep kraj »an der Draua«. O prvih svojih opazovanjih na slovenskih tleh poroča: »Nemščina je med preprostimi ljudstvom zdaj prenehala, italijanska pa se še ni začela: zato pa sem poslušal kranjski jezik, ki sem ga zaradi podobnosti z ruskim jezikom nekoliko razumel. Rusi so nosili na t., da jih ljudje tako daleč navzdol razumejo, povsod tja do Trsta in Gorice. Tolikšno podobnost imajo slovanski jeziki med seboj, od ruskega do vendskega in kranjskega.«

Od Konjic dalje, piše, da je šel čez visok silno strm klanc, mnogo bolj strm kakor Semmering (Fohrje? Trojane?), tako da je vlekel štirinajst volov in šest konj navaden tovorni voz. V Celju si je naš popotnik privoščil nekaj meric dobre vina, in sicer kakor sam pravi, iz obupa, ker je postajalo pivo vedno redkejšo. A tisto noč se mu je potem slabo godilo. Piše, da bi v Celju skoro zaključil svojo zemeljsko življenjsko pot. Po večerji je šel v sobo, se malo ogrel in nato je legel. Moralo je biti proti četrti uri zjutraj, ko ga je prebudil neznanški strah in je komaj mogel dvigniti glavo. Toliko je bil še pri zavesti, da spi v sveže preplestani in močno zakurjeni sobi, nato je s težavo vstal in odprl okno. Proti jutru je šel v gostilniško sobo, kjer sta ga čaka vina in domači kruh spet osvežila. Mar pa so moglo nekoliko vplivati na našega sicer junškega nemškega pisatelja tudi obline merice od prejšnjega večera?

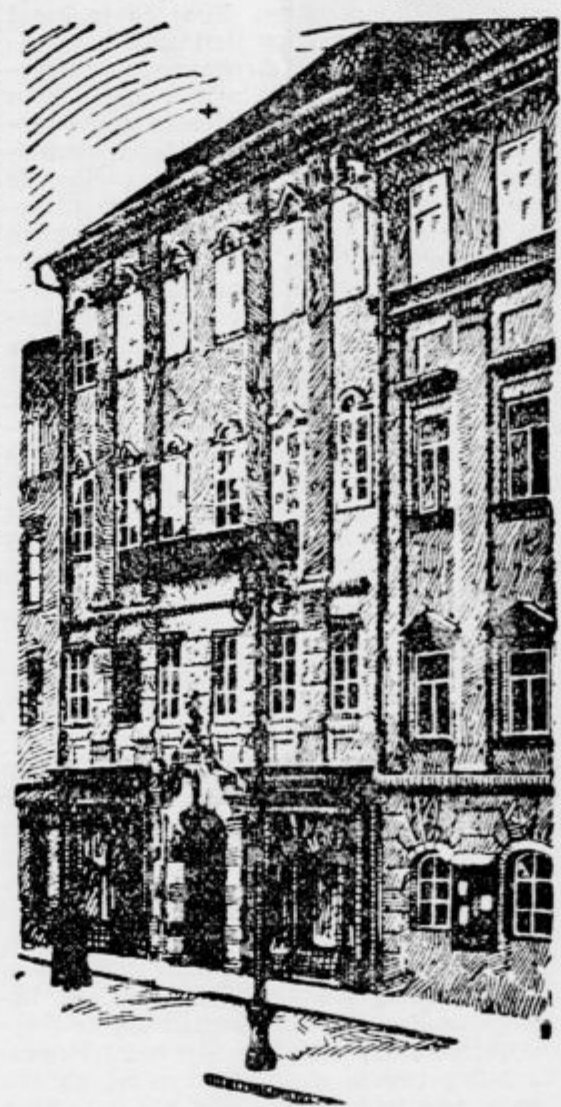
Med Vranskim in St. Ožboltom, na Trojanskem sedlu je Seume prestopil mejo Kranjske. »Desno ob hribu stoji piramida s črno marmornato ploščo, poklonitve Karlu VI. z napisom: Se subterverunt, in klasično diplomatski ponižnosti.« V St. Ožboltu je naletel na sivega gostilničarja, ki bi mu pač dal večerjo, ni pa mu hotel dati prenočišča. Neprijetno ga je odslavljal in mu nazadnje pokazal vrata. Našemu popotniku seveda ni bilo znano,

da so baš v oni dobi v teh krajih strašili rokoverniki in pozimi tudi volkovi. Sredi noči je moral Seume po klancu navzdol. Pol ure nato je dospel v mesečini do majhne, borne gostilne, kjer je vstopil in odložil svojo priljago. »Tu so se sedle tri deklice, od katerih pa nobena ni znala niti besedice nemške, ter pele ob brleči lučki svoji mali sestrici prav ljubko kranjsko uspanko. Končno je prišel gostilničar, ki je za silo lomil nemško; prijazno mu je postregel s kruhom, klobaso in z vinom ter mi vrgel tudi blazino na slamo. Ljubo mi je bilo, da sem mogel videti kranjsko kmetno gospodarstvo, ki ni bilo najslabše, pa vendar ne boljše, kakršno imajo Leti in Estonci na Kurskem in v Litvi.« Prihodnji dan je šel skozi Podpeč: košati hrasti pri Brdu so ga spominjali na Lipsko. Čez leseni savski most pri Črnučah se je blizal Ljubljani. Od daleč ga je Ljubljanski Grad spominjal na Gradec. Podoben obeh mest je opazil tudi po njihovi legi ob rekah, ki ju objemata »Mostovi so tukaj kakor v Gradcu najboljša tršča, ker stoje na obeh straneh stojnice, zelo prijetno za tuje.«

Tako je svetovni popotnik Seume dospel v Ljubljano. Tukaj imenuje dve osebi, s katerima se je seznanil: Merk in Schantroch. O prvem ni moglo dognati, ali je bil to takratni gostilničar v Kapucinski ulici, ali pa neki knjigarnar istega imena, ki je imel nekaj časa Kleinmayrjevo »Laibacher Zeitung«. Merk je opozarjal popotnika na razne posebnosti Kranjske, tako tudi na neko novo vrsto »martinkov«, ki pa so bile seveda človeške ribice. Poslal je jih nekoliko tudi raznim naravoslovcem v tuje dežele in države, Merk je tuju še pripovedoval, da je neki kmet nedavno poprej ustrelil krogodila. Seume k temu pripominja, da prepušča odgovornost za to gospodu Merku v Ljubljani, »ki pa se mu vidi resnično ljuben in dobro poučen mož.« Druge osebnosti, s katero se je tuje seznanil, je bil ravnatelj in režiser ljubljanskega gledališča Schantroch. Z njim je Seume obedoval pri isti mizi Kamorkoli je prišel, je obiskoval tudi gledališča kot najbolj gotova kulturna merila prebivalstva. Seume je opazil v ljubljanskem gledališču veliko udobnost: desno in levo od vhoda kavarno in igralno sobo za biljard. Tujec je bil glede javnega življenja in prometa v Ljubljani prav zadovoljen. Ne le v Gradcu, tudi tukaj je videl kavarno, mnogo boljše kot na Dunaju. Kronika iz one dobe navaja pet ljubljanskih kavarn: dve na Mostnem trgu, po eno v Spitalski ulici, Slovanji ulici in v Kapucinskem predmestju. Siceršnje kavarno Colloretto v nekdanji Zergollovi hiši, hvali, da je prav čedna in razmerna bolj dostojna kakor neka kavarna v prestolnici, »kjer človek sedi, kakor bi bil obsojen v temnico.« Nekaj plemičev iz pokrajine, ki so obedovali v moji gostilni, se je pogovarjalo o tujakih javnih pravnih razmerah med oblastmi in podaniki, ali boljše, med dednim plemstvom in tlačani: kot tihi poslušalec sem spoznal, da je vse skupaj še velika, groba, neurejena zmeda, mešanica pravnega zatiranja in stare sužnosti. Vsi domačini, s katerimi sem govoril, spoštljivo pripovedujejo o Francozih in pravijo, da so dosti več pretrpeli od lastnih ljudi. Seume je pričakoval, da bo po graških novicah in poročilih o posledicah potresa 7. januarja 1802 zagledal strašno razdejano in pol Ljubljane porušeno, videl pa je, da je potres prevr-

gel le nekaj starih zidov. O Ljubljanskem barju pripoveduje, da so se ponudili Nizozemci, ki bi ga osušili, a s pogojem, da bi bili za neko dobo prosti davščin. »Toda vlada se doslej še ni dala pregovoriti; iz kakšnih vzrokov, se ne da prav razumeti: in tako je pokrajina še vedno pusta in prazna in dela voda vedno večjo škodo.« S temi besedami Seume zaključuje svoje opazovanje našega mesta, iz katerega je vsekakor odnesel najboljše vtise.

Tujec je odpotoval iz Ljubljane 22. januarja 1802 zjutraj. Na vsak način je moral biti izredno dober in vztrajen pešec, in to v močno zasneženi zimi, zakaj še isti večer je dospel v Razdrto in tam prenočeval. Od Ljubljane do Vrhnik je popotnik videl še malo polja, odtod naprej pa je bila pot divja in pusta ter je naletel do Postojne, razen na poštno postajo, le na malo hiš. Pri Planini je opazoval posledice povodnj. »Voda prihaja vsepovsod iz hribov in preplavlja vso lepo dolino izredno visoko, tako da stoji hrasti v njej do vej v vodi. Ta še ni bila popolnoma zamrznjena in tako so se ljudje neprestano prevažali v čolnih v Planino. To sicer ni redko tukaj v tem letnem času, vendar je zdaj tokrat stala nenavadno visoko. Polovica Planine na oni strani doline je stala pod vodo. Pravijo, da prispeva k tem poplavam potok iz Postojne, ki pada tamkaj pri jami v skale, teče potem nekaj milj pod zemljo naprej in pride tukaj v globeli spet na dan.« V Postojni si je naš popotnik ogledal dve takrat znani in najbolj znameniti podzemski jami. V spremstvu orjaškega vodnika, nekega mitničarja, je šel v jamo ter po dolgotrajnem iskanju in bezanju komaj našel vhod, ker sta bila zgrešila pravo

Hotel Bidelon (Zum wilden Mann), ki je bil na levi tik magistrata, je bil tiste čase najznamenitejši ljubljanski hotel

smer. Vhod opisuje neznansko divji, romantičen, v globoki kotlini ležeč, vse naokoli mogočne skale, z gostim smrečjem obdane. Pri hoji navzdol je slišal iz silne globokine šumenje vode ter je pravilno domneval, da je to ona voda, ki prihaja pri Planini na svetlo. Vodnik mu je spetoma našteval visoke in odlične osebnosti, ki so obiskale Postojnsko jamo, med ostalimi tudi ruski veliki knez Konstantin. Jaso so mu razsvetlili z zažganimi snopi slame in je tak pogled vplival nanj očarujoče.

Zvečer se je tujec nahajal v Razdrtem, kjer je zmrzoval in se tresel, dokler mu niso zakurili sobe. V gostilni so krčmarile tri sestre, ki so ga sprva gledale precej neprijetno. »Ko pa so videle mojo zlato uro in slišale zven denarja, so postale uljudne, da celo prav prijazne. Zvečer sem imel družbo katoliškega vojaškega duhovnika iz Trsta, ki je bil nekaj časa pri Avstriji v Vidmu in se je zdaj prav prijetno zabaval z deklicami v zaledju. Ena izmed sestrar je bila še precej prijazna kosček smrtnega greha in bi utegnila poštnega človeka pač malo spominjati na šesto božjo zapoved. Prvo znanje je v tem!

osebnostni, rad bi jih imenoval gracij, če ne bi bil zgodovinsko prenatancen, sem napravil v kuhinji, kjer jih je, sedeče okoli žarečega ognja, duhovni mož pavlihašo šalivo zabaval, da so se smejale na vse grlo. Bila je to mešanica nemščine, italijanske in kranjske, od vsakega nekaj ter sem od vsega prebilo malo razumel. Duhovni gospod se je začel kmalu z menoj pogovarjati, in sicer najprej dobro italijansko, nato je za silo lomil nemško in potem brbljal izvrstno samostanko latinščino. Mož se je do dobra z menoj sprijaznil, ko sem bil navedel nekaj iz grščine, kar je le na pol razumel. Deklice so strmele nad najino učenostjo. Če ne bi bil tako utrujen in ne bi imel trdnega namena drugo jutro že zarana odpotovati, bi mi prijetna družba duhovnega harlekina morda ne bila neljuba. Toda žuril sem k počitku in pustil družbo razgrajati. Ko sem prihodnje jutro vstal in hotel oditi, še ni bilo v vsej veliki, ne baš slabo razsvetljeni hiši žive duše pokonci. Vrata so bila le od znotraj zapahnjena in torej zame odprta, vendar nisem mogel zlorabiti zaupanja tako dobro srčnih ljudi. S svojimi težkimi škornji sem štorikal nekolikokrat po hiši; nihče se ni prikazal, nikjer znaka življenja. Potrkal sem na razna vrata; nobenega odgovora. Končno sem prišel do vrat, ki niso bila zaklenjena. Vstopil sem, in glej, lep kosček smrtnega greha je baš vstajal iz postelje in se ljubeznivo opravičeval, da ni še nihče v hiši pokonci. Sveta nebesa, mogoče bi prišel jaz, ubogi zemljan, v veliko zadrego, če ne bi deklica imela okoli ramen ogrnjene plašča, katerega je imel du-

NEMOGOČE!

toda z **Bronhi** SUNGUM
preprečiti KAŠEL
MOGOČE JE!

hovni gospod prejšnji večer okoli svojih. Plaš mi je takoj vrnil precejšnji del ravnodušnosti; plačal sem svoj račun in se pobral iz templja. Ta dan sem za trdno sklenil, da bom vsakokrat poravnal svoj račun že zvečer poprej in se mi tako ne bo treba zjutraj muditi. Odtod je potoval Seume naprej v Trst in Italijo.

Rudolf Dostal.

Obsežne tehnične naprave v ČSR Vtisi s tehnične prakse naših gradbenikov

Ljubljana, 23. oktobra. Akademski klub gradbenikov na tehnične naše univerze že nekaj let izmenjava podatke tehniške prakse s sorodnimi organizacijami v ČSR. Naši gradbeniki so se tudi letos vrtnili iz bratske republike z najlepšimi vtisi. Pridobili so mnogo v splošnem znanju, posebej pa v čisto strokovnem pogledu, saj so imeli vsak po svoje približno ogledati si mnoge najmodernejše zgrajene orjaške tehnične naprave, ki jih je ČSR v zadnjih letih zgradila. Zlasti so obsežne vodne zgradbe prav ogromnih izmer deležne posebne pozornosti mnogih inozemskih tehničnih strokovnjakov. Mnoge dolinske pregrade, jezovi in druge vodne naprave so po obsegu med največjimi v Evropi. Zelo sta znani knjižnica in vranovska dolinska pregrada, ki sta med najlepšimi uspehi tehnične napredka vedno bolj napredujoče češkoslovaške republike. O pregradi na reki Daji pri Vranovu prinašamo nekatere zanimive podatke v potrdilo, da

ne vode še nad 30 km proč od pregrade. — Posebej je vredno poudariti, da je sodeloval pri gradnji teh ogromnih naprav skoro le domači kapital in le 5% tujega, kar pa gre predvsem na račun dobav posebnih strojev iz inozemstva. —

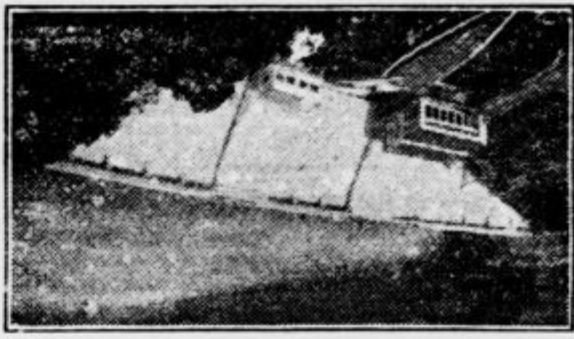
Vranovsko in vse podobne vodogradnje v ČSR je treba šteti med zelo pomembne činitele novega tehničnega napredka bratske, češkoslovaške, ki je s smotno izrabo vodnih sil uspešno izvedla elektrifikacijo obsežnih predelov države in pripomogla do vidnega zboljšanja in ureditve mnogih gospodarskih vprašanj, ki so tesno povezana s problemom obrečnega blagostanja in zadovoljstva vseh državljanov.

Slovenjegraški Sokol svoje mu nepozabnemu starosti dr. Vinku Železnikarju

Slovenjegradec, 23. oktobra

9. novembra bo minulo leto, odkar nas je za vedno zapustil ustanovitelj našega Sokola in prvi starosta br. dr. Vinko Železnikar, primarji in vodja slovenjegraške bolnišnice. Slovenjegraški Sokol je sklenil, da se mu vsaj nekoliko oddolži za njegovo dolgoletno veliko požrtvovalno sokolsko delo.

V nedeljo, 14. novembra, mu bo odkril v Sokolskem domu trajen spomenik v obliki kamnite plošče s njegovim reliefom in s posvetilnim besedami kot viden znak

ČSR pravilno pojmuje rastoče potrebe in naloge sodobnega toka tehnike, vse v korist celote in vsakega posameznika. —

Vranovska dolinska pregrada v bližini mesta Znojima je v gospodarskem pogledu zelo preudarno preračunana in solidno zgrajena. Od temeljev do vrha je 56 m visoka, širina v temeljih je 42 m, dolžina krone 292 m, temeljev pa 126 m. Celotna kubatura pregrade znaša okroglo 220 tisoč m³ litga betona. Z dvema rizičnima širine 27 m je pregrada razdeljena na tri dele. Čez levi in srednji del lahko prepeha na sekundo do 400 m³ vode, ki se udiči v podslapju in deloma v kaskadah, ki so v spodnjem delu pregrade. Za regulacijo pretoka vode so nameščene v levem rizičitu 4 cevi premera nad polkrogni meter in morejo pri tlaku 44 m prepuščati na sekundo 170 m³ vode. V desnem rizičitu pa so tri cevi premera 2 in pol metra za pretok vode v elektrarno, kjer so nameščene pod pregrado turbine. Elek-trarna daje letno 30 milijonov kilovatov učinka, turbine pa po 6000 KS.

V pregradbi so nameščeni v treh posebnih vodoravnih jaških električni toplomeri. Z zidavo so pričeli v poletju 1931, z obratovanjem pa tri leta pozneje. Zemeljskega in skalnatega izkopa je bilo 130 tisoč m³, za temelje same pa okoli 20 tisoč m³. — Pri gradnji so morali žrtvovati celo vas Bitov, ki jo so na drugem mestu postavili nanovo po najnovejših načelih gradnje takih naselbin. Kubatura zajezena voda znaša 140 milijonov m³ in se pri največji zaježitvi opazi dvig glad-

naše globoke hvalečnosti. Spomenik je delo našega priznanega akademskega kiparja g. Lajzeta Dolinarja. 14. novembra ob 14 uri se mu poklonimo skupno z zastopniki koroškega Sokolskega okrožja, mariborske sokolske župe in z ostalimi njegovimi prijatelji na grob v Slovenjgradcu, nakar bo odkritje njegovega spomenika v vestibulu Sokolskega doma. Pokažimo in dokažimo s polnoštevilno udeležbo, da ga nismo in ne bomo pozabili!

France Feržou:

Politične

IV.
Poslanci sede v klubu. Razgovarjajo se glasno, polglasno; politične intimnosti samo šepetajo. Čakajo zvonca, da jih pozove v dvorano na plenarno sejo. Čakajo, čakajo dolgo in mirno, takšna je navada. Vlada ima sejo. Toda bo je kako; takšen je običaj.

Nekateri godrnjajo, zlasti tisti, ki so začetniki in imajo še civilne živce. So pa od vseh strani. Od severa in juga, od vzhoda do zahoda. Zato različni nazori, različni okusi in različne narodne potrebe. Da, bome!

Zbrani so vsi sloji, vse starosti in vse oblike solanosti in nešolanosti. Začetniki, ki so si to drugače predstavljali in stari vešerani, ki poznajo petdeset let naše notranje zgodovine in doživetja, vse zgodovinske figure z lepimi belimi, potem z manj lepimi meliranimi bradami, potem one s težkimi brki pa tudi one gladko obrbite in z različnimi očali. Iz ust jim sipljejo imena, ki so še od zgodovine priznana in taka, ki nikoli ne bodo. Anekdote, parabole, dovpti, izmišljotine in bridke resnice. Kako zna ta ali oni minister lagati, kaj se mu je dogodilo na shodu, kako se je izrezal. Kolikokrat je ta ali oni že zastoj hodil v žaketu, likal hlače, koliko portfeljev mu je bilo že »garantovanih«, h prilegi pa še nikoli ni bil poklican. Kolikokrat je vodo

vsak drugi že frondiral matično stranko, vasalet pri vseh pokretil, toda programu je ostal zvest. Da, bome!

Čika Ilija, že enajstič Izvoljen. Sploh ne ve, kako živé ljudje, ki niso poslanci. Zato dosti vé in je zelo glasen:

— Vidiš, brate, ministri, bani, okrožni načelniki, veliki župani in kakor se še vsa ta ropotija imenuje, to ti je kakor krop. Dokler je pri ognju, vre in se lahko opariš. Takrat more povzročiti tudi nesrečo. Kadar pa stvar odstaviš od žerjavice in se ohladi, — pa ne ostane drugega nego malo vode, navadno umazane vode. Da, bome!

Začetnikom je to v pohujšanje. Čika Ilija pa nadaljuje:

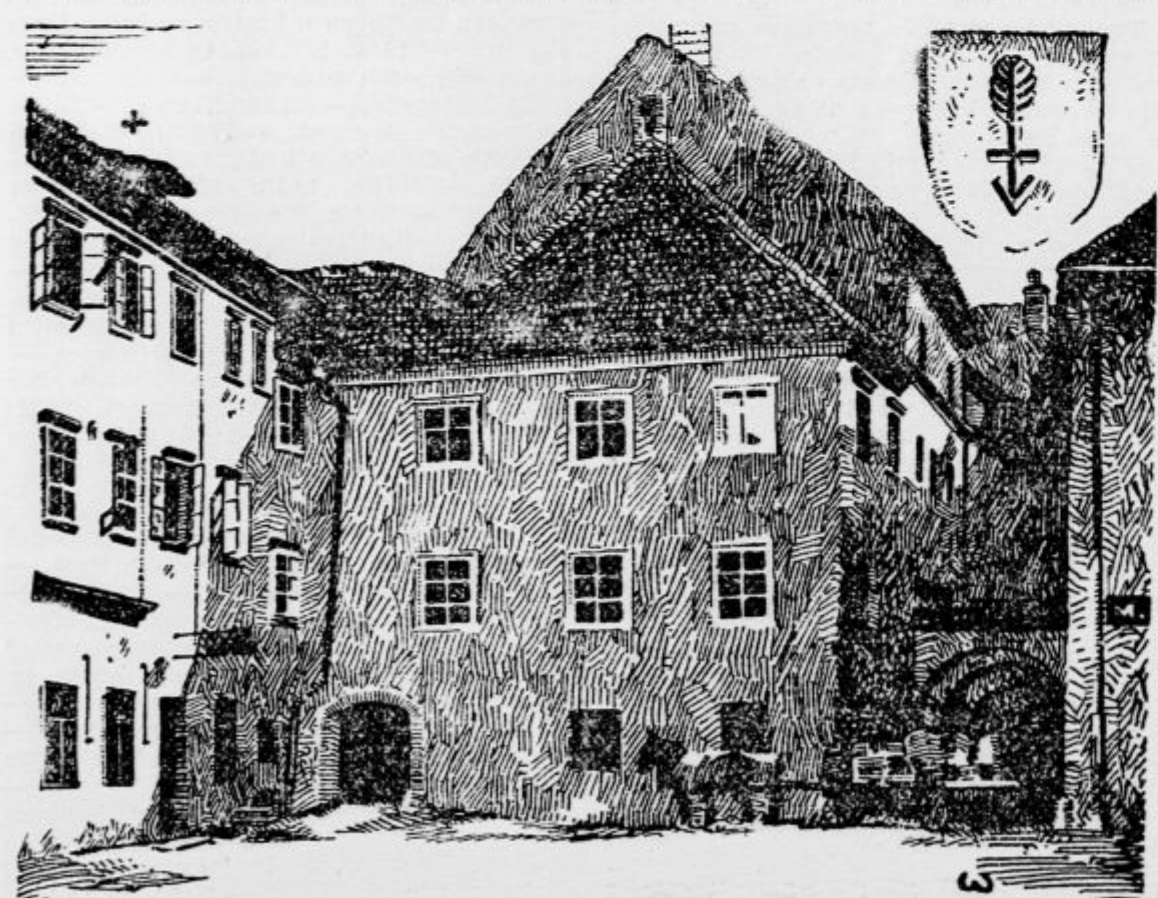
— Vidiš, brate, to ti je čudna stvar. Kdor bi bil rad minister, ta nikoli ne postane, kdor se nikoli ne peha in tega ne pričakuje, ta ti postane preko noči, takorekoč v sanjah ali pa zaradi napake stroješke pri pisanju ukaza. —

Čika Ilija jih stresa iz rokava, poslanci se smejejo. Vlada ima sejo, zvonec molči; takšen je običaj.

Mlaisti postajajo nestrpni in godrnjajo: — Preveč govorimo, vse same besede! Zato nikoli ne pridemo do dejanj! —

Druči brani:

— Pa to je parlamentarizem! Treba je obiasniti, obrazložiti, pretresti. Treba je slišati vsa mišljenja, pa ugovore, in izbrati najboljše.

Nekoč sloveča gostilna »Pri zlati ribi«, na današnjem Cankarjevem nabrežju. V hiši je svoj čas stanoval Primož Trubar

Združene gospodarske občine

Nova pota za pospeševanje kmetijstva — Prava služba agronomov

Ze od leta 1929. je v veljavi zakon za napredek kmetijstva, ki predvideva med narodom delovanje strokovnjakov, ki so za usposobljeni po svojem študiju in znanju. Zal pa se ta zakon še po osmih letih ne izvaja niti daleč ne tako, kakor je bil zamišljen. Postavljeni so samo banovinski in sreski kmetijski referenti, ki pa zaradi malega števila pri najboljši volji ne morejo prenesti v živo življenje dobrih zamisli zakonodajalca pri zboljanju kmetijstva in vršiti naloge, ki jih imajo v svojem socialno-kmetijskem delokrogu. Se vedno imamo srez brez agronomov, mnogo več jih je pa še brez neobhodnega potrebnega kmetijskega tehničnega osebja, brez katerega se ne da izvesti praktično delo na vasi. Niti najbolj sreski agronom ne more pri najboljši volji izvesti ogromnega dela za napredek kmetijstva v srezu, ki ima več kot deset tisoč kvadratnih kilometrov z mnogimi tisoči kmetij. Posledica tega je, da se agronomovo delo podcenjuje, ker pač ni mogel v kratkem času napraviti čudežev, sefi srezov pa kot pravilnik ne morejo popolnoma uvideti važnosti in težav tega dela.

Ze vsa povojna leta se večjejo po strokovnem časopisu in se premlevalo na mnogih zborovanjih razni predlogi, kako urediti delo agronomov, da bi imel kmet čimveč koristi od tega. Prav zanimiv predlog je stavil v zadnjem »Agronomskem glasniku« inž. Ivo Ružička iz Osjeka. Spretno je vzporedil socialno-agronomsko službo na vasi s socialno-zdravstveno. Zdravnik na vasi mora vršiti splošno zdravniško službo in ne more biti specialista. Najnujnejše primere leči sam, težje bolnike pa pošlje v bolnišnice. Agronom mora biti prav tako kmetijski vsevedež, kakor je pač vsevedež kmet sam, ki je polje, dedec, travničar, živinorej, vinogradar, hmeljar, sadjar, čebelar in se bavi še z drugimi kmetijskimi panogami. Od svojega agronoma želi naukov in nasvetov, zato mora ta tudi vse to znati. Težak posel je to za posrednika, zato bi mu morale prikočiti na pomoč kmetijske šole in slični znanstveni zavodi, mu olajšati delo z izvedbo raznih poskusov in dejati za bolj zamotane primere svoje miselnosti.

Poglejmo, kako je urejena socialno-zdravstvena služba na vasi. Zakon o zdravstvenih občinah je leta 1930. določil, da se za pospeševanje narodnega zdravja ustanovijo zdravstvene občine. Na šest tisoč prebivalcev pride en zdravnik in sestra pomočnica ter osnovanje zdravstvene ustanove (zdravstveni dom). Manjše občine s premanjšanim številom prebivalstva se povežejo v združeno zdravstveno občino. Kolikor je potrebna dobra zdravstvena organizacija, še toliko bolj je potrebna organizacija kmetijstva, ker se da le z napredkom v kmetijstvu doseči pogoje za blagostanje in moč narodovo. Ko je kmet gospodarsko trden, tedaj je tudi zadovoljen, rad opravlja svoje državljanske dolžnosti, in mu ne manjka sredstev za čuvanje in negovanje zdravja, kar ga šele usposobi za vsestranski napredek. Nekatera višja upravna oblastva so že poizkušala uvesti v prakso pospeševanje kmetijstva v tej smeri. Tako je v uredbi o občinskih uslužbenecih za savsko banovino že predpisano, da se morajo pri občinah postaviti agronomi kot glavni občinski uradniki. Sestavljač te uredbe je imel pač pred očmi potrebo po agronomu na vasi, ker se more kmetijstvo na vasi dvigniti le tedaj, če je agronom čim bližje kmetu. Zal pa občine v veliki meri niso uvidele potrebe po nastavitvi agronomov, ker se brigajo pač največ za znižanje občinskih doklad. Nasprotno pa kažejo kmetje sami mnogo več razumevanja za nastavitve agronomov pri občinah. Na mnogih krajih so ponudili člani občinskih in sreskih kmetijskih odborov celo brezplačno stanovanje za agronoma in potrebo zemljišče. Ministrstvo za notranje zadeve je sicer preko banskih uprav dalo priporočilo za postavitev agronomov pri občinah, toda kakor vedno se je tudi sedaj izkazalo, da takšna splošna priporočila kaj malo zaležejo. Zato bi bilo treba z jasnimi zakonskimi predpisi določiti, da morajo občine nastavitve agronome, kakor so nastavitve zdravnikov in je prej blagajnik in tajnik. Manjše občine naj bi se spojile v združene gospodarske občine tako, da bi padlo na enega agronoma okoli 5000 kmetij.

Od nastavitve občinskih agronomov bi imela naša vas velike koristi, ker bi mogel ta mnogo uspešneje delovati za pospeševanje kmetijstva, ker bi imel manjše področje z manjšim številom kmetij, ki bi jih pa zato tudi osebno dobro poznal in bi seveda poznal tudi talne in podnebne razmere in bi mogel med dnevom dati nasvete pri samem delu, na večer pa bi imel sestanke in razgovore. Občinski agronom bi se brigal za skupne pašnike in zemljišče zadrage. Živet v vasi bi se kmalu uživel v gospodarske razmere in kmetijske potre-

be. Pri osnovnih šolah so skoraj povsod tudi vrtni, ki pa danes služijo večinoma učitelju za zelenjadni vrt, ko je izumrl stari učiteljski rod, ki je poučeval odrasle in šolske kmetijske sinove v sadjarstvu, vinogradarstvu in čebelarstvu. Mlajši učiteljski rod pa nima časa za pospeševanje kmetijstva, žal mu mnogokrat manjka potrebnega znanja za to. Kakor danes stvari stojijo, tudi ne bomo iskali pomagaveč za pospeševanje kmetijstva med učiteljstvom in drugo vaško inteligenco, ker je treba za to delo resnega strokovnjaka. Nasprotno, agronom bi moral iti v osnovno šolo in tam na nadaljevalni šoli predavati kmetijstvo, da bi se tako mogli vzgojiti novi rodovi naprednejših kmetovalcev. Prosvedno ministrstvo bi napravilo prav lepo uslugo kmetom če bi odredilo, naj predvajajo kmetijstvo v osnovnih, meščanskih in učiteljskih šolah le kmetijski strokovnjaki, ker je vprav v kmetijstvu vsako šušmarstvo v veliko škodo. Prav važni so za pospeševanje kmetijstva zimski tečaji. Sedaj so ti tečaji prostovoljni, morali bi pa postati obvezni, ter bi moral vsak kmetijski sin posejati od 18. do 20. leta skozi dve zimske kmetijski tečaj. Za odrasle kmetovalce, ki so samostojni gospodari, bi se morali vršiti obvezni, praktični tečaji. Razen te ožje delavnosti bi občinski agronom mnogo zalegal tudi pri zadrugištvu. Dejstvo je namreč, da je ena glavnih ovir za širjenje vnovčevalnih in nabavljajalnih kmetijskih zadrug veliki pomanjkanje šolanih ljudi med zadrukarji in bi občinski agronom mogel tu zelo mnogo koristiti. Podjetnemu občinskemu agronomu bi kmalu uspelo, da bi osnoval občinsko drevnisko, poskusna polja in druge slične ustanove za pospeševanje kmetijstva, kjer bi se dali delati razni poskusi, dosežena dognanja pa bi se dala koristno uporabiti na vzornih posevkih naprednejših kmetov v korist in očitno zgled vsem ostalim. Na ta način bi se najhitreje in najlažje širila nova koristna dognanja med širokimi kmetijskimi masami.

Združene gospodarske občine bi dobile z nastavitvijo občinskega agronoma pionirja kmetijskega napredka in bi se pospešili tako ves napredek narodnega gospodarstva. Zakon o pospeševanju kmetijstva določa, da mora vsaka občina dati deset odstotkov svojega proračuna za pospeševanje gospodarstva občinskemu kmetijskemu odboru. Potemtakem ne zahteva nihče novega obdavčenja z novimi dokladi, temveč samo koristnejšo razdelitev občinskih sredstev. Naravnost žalostno je, da bi kmetijske občine ne hotele za glavno panogo gospodarstva žrtvovati teh malenkostnih vsot. Občina je vendar v prvi vrsti gospodarska organizacija, ki šele v prenešenem delo-

krugu vrši posle državne uprave. Zato je tudi pravilno, da se najprej briga za najštevilnejše občane, za kmete s tem, da daje sredstva za pospeševanje kmetijstva, ne pa da samo jemlje za razne doklade, ki jih troši v druge svrhe. Za učitelje in za zdravnike plačuje kmet doklade, kakaj bi ne zahteval svoj delček na raznih dokladah tudi za kmetijstvo samo.

Seveda bi bilo potrebno, da bi si občinski agronomi izpopolnili v primernih tečajih svoje praktično znanje v prvi pomoči pri živini, ker ima kmet mnogo škode, ko hodi sredi najhujšega dela pri obolenju živine po živinodravniku po cele ure daleč, med tem pa mu zdravi živino razni mažači. Občinski agronom bi mogel v takih primerih dati navodila za prvo pomoč, dokler bi ne prišel živinodravnik. Razumljivo je pa, da bi bila za uspešno delo v kmetijski službi potrebna precejšnja stalnost, tako da bi morali biti občinski agronomi vsaj pet let na istem službenem mestu, da bi se mogli pošteno seznaniti s potrebami in razmerami svojega okoliša.

Predlog inž. Ružičke je tako stvar, da bi se morali z njim podrobneje pečati vsi, ki se udeležujejo kakorkoli že v javnem življenju. Brez gospodarsko močnega kmeta nima kljub slavošpevom o industrializaciji naša država zagotovljene dobre bodočnosti. Treba je strokovno usposobiti našega kmeta, da bo mogel uspešno tekmoovati z napredkom drugih držav. Kaj pomaga kmetstvu prebivalstvu še tako sodobna zdravstvena zakonodaja, kakor je zamišljena v zdravstvenih občinah, dokler je kmet takšen siromak, da mu manjka ne le vseh pripomočkov za zboljšanje njegovega obrata, temveč v mnogih krajih naše države naravnost strada, čeprav so podani morda odlični pogoji za nove kmetijske panoge in za gojitve novih rastlinskih vrst z boljšim donosom. Tudi če je kmet pismen, se ne more oprijeti raznih novotarij kar iz knjig ali strokovnega časopisa, temveč nujno potrebuje v občinskem agronomu svojega svetovalca in zgovornega tolmača včasih res upravičenih pomislekov. Danes pa žal pretežna večina je prav sposobnih agronomov lovi po pisarnih slepih miši s prepisovanjem nekaterih brezmišelnih statistik. Pravkar na primer smo čitali, da je izdalo kmetijsko ministrstvo do hektara in metrskega stota »točno« statistiko, da smo pridelali na 41.891 ha v naši banovini 585.226 metrskih stotov koruze. Kmet pa se smeji tem številkam, saj še niti sam niti njegovi sosedje ne vedo, koliko bodo naluščili koruze v dolgi zimski večeri. Občinski agronom bi poleg vseh drugih poslov pripomogel tudi k odpravi tega nečednega madeža v delu za pospeševanje kmetijstva.

Za napredek sadjarstva na Dolenjskem Namesto slabih vinogradov rajši dobre sadovnjake!

Novo mesto, 23. oktobra. Sadjarstvo na Dolenjskem se je v zadnjih letih dokaj zboljšalo, vendar še daleč ni na tisti višini kakor bi lahko bilo in bi moralo biti, če hočemo, da bo domašalo boljše in izdatnejše vir dohodkov. Saj je naša zemlja del Bog to plemenito lastnost, da rodi dobro in okusno sadje prijetnega duha, ki ga morejo našemu pridelku zavistniki mnoge naprednejše dežele.

Dolenjski sadjar še vedno vse premalo upošteva negovanje sadnega drevja. Veliki večini gospodarjev-sadjarjev še zadošča, da sadno drevo vsadi, in s tem je njegovo delo za več let opravljeno. Pa še pri tem se ne menl dosti, kaj v resnično sadno drevo je zasadil. In tako se pogosto dogaja, da raste v sadovnjaku toliko sadnih vrst drevja, kolikor je dreves. Potem seveda ni čuda, če to mešanico sadnih vrst ne more tako vnovčiti kakor bi želeli. Trgovci je kupec v veliki množini enovrstnega, dobrega in zdravega, žlahtnega namiznega sadja. Takemu zbranemu enovrstnemu sadju je cena mnogo višja kakor mešanemu. To mora vsak sadjar upoštevati, če hoče napredovati. Poleg tega pa se mora za sadovnjak skozi vse leto zanimati in ga oskrbovati.

Če bi se naši Dolenjci za svoje sadovnjake vsaj delno toliko zanimali, če bi v sadovnjaku vsaj delno toliko pozornosti obračali sadnemu drevju, kakor jo obračajo še tako slabemu vinogradu, bi mu sadovnjak nosil mnogo več dohodkov, kakor mu jih donaja vinograd, s katerim ima le izdatke in nikakih dohodkov, ker slabega vinskega pridelka ne more prodati in mu odele za domačo uporabo. Če bi to nekoliko natančneje premislili in preračunali, bi si stavili vprašanje: ali mu li ne kaže slab vinograd, ki nima niti

prave in ugodne lege, opustiti in ga zasedati z izbranim sadnim drevjem. Gotovo bi mu sadovnjak dal mnogo več dobička kakor slab vinograd. Poznam preprosto in večje vinogradnike ter umnega kmetarja, ki je iz lastne izkušnje v svojem dobrem vinogradu sprav primerno logo, iz katerega je redno vsako leto prodal večje množine prav dobrega vina, in kateremu se je obdelava vinograda temeljito obrestovala, zasedati po vsem vinogradu sadno drevo žlahtnih vrst, od katerih upa v par letih imeti večji vir dohodkov, kakor jih ima iz vinograda. Povsem verjetno je, da gospod pravilno in prav dobro računa.

Jesensko zasačenje sadnih dreves je prav priporočljivo. Pri sajenju pa je treba upoštevati kopenjo širokih jam in pravilno sajenje. Jamma ni nikoli preširoka; najmanj pa mora imeti 150 cm v premeru. Naši sadjarji se vse premalo upoštevajo rahljanje zemlje. Mlado drevesce, ki je raslo in bilo vzgojeno v dobri, gnojni zemlji, zahteva isto tudi potem, ko se presadi na stalno mesto. Mnogo jih je še, ki mislijo, da mora drevesce samo ob sebi trdno stati v zemlji; to je povsem napačno. Opora mu mora biti kol, h kateremu se drevesce priveže tako, da ga vez pri tem, ko se zemlja seseda, ne ovira, ampak se z drevescem vred poniza.

Tudi na gnojenje mlademu drevescu ne polagajo dovolj pažnje. Pogostokrat se dogaja, da gnoje tako, da pride gnoj pod koreninice. Tako gnojenje je brez koristi. Gnoj mora priti na zemljo vrh koreninice, katerega deževnica in vlaga izpira, da pronicava nazval in morejo tako koreninice srskati hranilne snovi. Paziti je tudi treba, da pride v zemljo le tisti del debla, ki je bil v zemlji že v drevesnici. Ko je drevesce pravilno vsajeno, je prav pripo-

ročljivo nastaviti povzra nekoliko ostrejša blata.

Napačno je menje našega sadjarja, da sadno drevo le vsako drugo leto rodi. Sadno drevo more roditi vsako leto, če je pravilno negovano in ima dovolj hrane, katero mu damo s pravilnim vsakoletnim gnojenjem. Drevo, ki mu primanjkuje hrane, povsem naravno, ne more vsako leto roditi. Najboljše gnojenje je tisto, da se zemlja v obsegu krone odkopije in odkopani prostor dobro pognoji s hlevskim gnojem. Zelo priporočljivo je, da se okoli drevesa potrese tudi nekoliko žganega apna. Tudi je priporočljivo gnojenje s razredčeno gnojnico v to pripravljeno, primerno globoko jamico, ki morajo biti v primeru razdalji okoli krone, tako da se gnojnica razteze okoli drevesa.

V mnogih sadovnjakih je dreveje pregoščeno, kar mu je v kvar. V raznih legah naj bodo jablane 12 do 15 m visoke, hrške 8 do 10 m, tako tudi češnje. V posevkih legah, rebnih vinogradih pa se lahko razdalja zmanjša za par metrov. V takih sadovnjakih ima sadno dreveje dovolj zraka in solnce svetlobe. Ker pa uporabljajo sadni

vet tudi na kožo, mu bo seno v takem sadovnjaku dobro uspevalo, medtem ko v pregoščem sadovnjaku niti trava ne more uspešno rasti, ker ima premalo svetlobe in zraka.

Le zdravo drevo more roditi zdrav sad. Zato je nujno potrebno, da drevesne škodljivce uničimo, kar storimo s brzgačem arborborne raztopnine. Primerno je pozno jesensko škodiljenje, pa tudi zgodnje pomladno, vsako preden se prične drevje napanjati in odganjati. Prepozno pomladno škodiljenje je škodljivo. Kdor pa iz kateregakoli vzroka zamudi škodiljenje s arborborom, katerega je treba vzeti 10% (na 100 l vode 10 l arborbor), si lahko pomaga tudi s »Schellom«, ki ni karbolneje kalor arborbor, temveč oljasta snov, ki ni škodljiva drevju, ako je še v pogonu. »Schell« je prav dobro namočeno za arborbor in se lahko uporablja še v marcu. V zimskih mesecih, od novembra do februarja, je vzeti 6% raztopnino, na 94 l vode 6 l »Schell«, v marcu pa 8%, na 92 l vode 8 l »Schell«. Škodiljenje s »Schellom« uniči sadne škodljivce in pomaga k lepemu in dobremu pridelku.

Veseli čas kožuhanja na Dravskem polju

Na Dravskem polju, oktobra. Jesenski vetrovi prinašajo dež. Zjutraj je ves svet pokrit z meglo iz slano. V gorah ropotejo klopod, pokajo topi, prepevajo in vriskajo trgači. Tudi v ravnini je vse živo. Vse delo ja na kupu. Ljudje kopljejo krompir, trgajo koruzo, žanjejo ajdo in koruznic. Hiteti je treba, kajti jesenski dnevi so kratki in letošnji vremenski preroki hudo smotljivi. Polje je kakor mravljike. Po vaseh in poljih se čujeta smeh in pesem.

Ljudje pozabljajo življenjske nepravilke in se posvečajo samo delu, ki jim je v smoter in smisel življenja. Posebno se ljudstvo razvija pri skupnem delu, kjer najde dovolj prilike za svoje družabno izživljanje. Mestna gospoda je za svoje družabno življenje iznašla čajanke, plesne vaje in podobno, a delovno ljudstvo pozna le delo in ob njem se naravno razvije vse to, za kar je drugim potreben dolgozven teoretični pouk.

Kožuhanje koruze je delo in družabna prireditve obnem. Zbere se pol vas. So se se prihiteli sveravati, batjarji hodijo kožuhat za koruzo, fantje, dekleta in deca pa hodijo kožuhat za zabavo. Celot vaški študentje, učitelji, kaplan in pogumnije učiteljice se radi pokažejo med kožuharji. Kožuhanje v skednju. V polkoruzi preedejo okoli kupa koruze. Razvrste se po redu. Najbolj v kotu k sieni se zbero stari očetje in oženjeni možje. Takoj zavzame njih se spravi gospodinj in stare tetice. Mladina se pomeša pri vratih. Deca pa se razvrsti po samem kupu. Ta sedežni vrstni red je dobro preračunan in z njim so po navadi vsi najbolj zadovoljni. Starim in oženjenim je mesto v kotu zato ker je v kotu tudi luč, ki dobro de že nekoliko motnim očem. Starine tudi ne čutijo potrebe, da bi med doli hodili zvezde šet, kakor to dela mladina. Torej iz praktičnih razlogov zavzamejo fantje in dekleta svoja mesta blizu izhoda.

Pri kožuhanju se nihče ne dolgočasi. Mladina se smeje, vriska in pleše. Fantje sede pomešani med dekleti. V skednju ni stolov. Kožuharji sede na kožušnju (ližu), ki ga trgajo s klasja. Prijeto je sedeti na ližu, mehko je kakor na divanu. Vsaka skupina ima svoje pomenke: možje modroujejo o gospodarstvu, o kraljevini in državni politiki. Radi se spominjajo vojnih doživljanj. Zenske tarnajo o otrokih, o živini in župnikovih pridigah. Mladina pa si razkriva notranje skrivnosti. Vsem gre delo hitro izpod rok in skozihane klase mečejo v drugi kot skednja. Nikomur se ne sme dremati. Samo poizkus naj kdo zadremati. Brž mu prileti od neke kose klase naravnost v glavo. Toda zame pri kožuhanju ne sme biti. Vse gre samo za zgverilo. Vsako namreč gleda, da se nagajuje, ki mu je zagnal klas, nekako osveti bodisi z istim načinom ali pa s kakim novim trikom. Posebno neprijetno pa je biti kar na lepem namazan s koruzno maso. Pri nekaterih klasih se namreč najde črna masna snov. Posebno fantje z nenavadno ektrnostjo iščejo tako mažo. Skrbno jo hranijo za konec.

Po kožuhanju prinese gospodar južno. Tudi pijače ne manjka. Kožuharji se zleknejo v mehko ližo. Ponovno zadoni pesem. Sedaj fantje preizkušajo mažo. Nastane splošno grohotanje in cviljenje deklet, ki se krčevito branijo te čudežne pomade. Kljub odporu pa fantje dekleta namerajo po lico, po rokah in baderah. Dostikrat se tudi zgodi da zmaga dekleta in takrat so fantje namazani. Prvi začno odhajati starejši. Batjarji se postavijo v vrsto in gospodar jim naloži v predpasnike koruzno klasje. Pred pasniki so veliki in mnogi žive dolgo od prikožuhane koruze. Po večjem kožuhanju pa si mladina privoščiti tudi malo plesa. Kar naenkrat se pojavi v skednju harmonikaš. Kakor bi trenil, je skedjen pripravljen za plesiče. Stari plesalci opogumijo one, ki so šele začetniki. V skednju ima torej kmetijska

mladina plesne vaje. Tu plešejo nemoteno, brez bojazni in brez diplomiranih plesnih učiteljev. Po navadi kažejo dekleta večjo vneto za učenje plesa kakor fantje. Gotovo se namreč zavedajo, da fant, ki mu ni do plesa, lahko ne veselič in ob žeganju mirno sedi in opazuje. Dekle pa tega ne more, kajti odredi prosilcu ples zbog neznanja je na deželi velika zamera. Splošno načelo je, da ona, ki ne zna plesati, rajši ostane doma. V poznih urah se tudi te plesne vaje zaključijo. Dekleta je ponavadi strah in odganjanje ga jim fantje. Spremljajo jih do doma in čisto še korak dalje.

Da, da, kaj bi na deželi z blazinami in perjem, ko imamo vendar koruzno ližo, na katerem se tako prijetno zaspi. Oh, še posebno v dolgih, deževnih jesenskih nočeh.

RADIO

Podroben program ljubljanske in vseh evropskih radijskih postaj dobite v vodilni in bogato ilustrirani slovenski radijski reviji »NAS VAL«. Mesečna naročnina samo 12 din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Knafljeva ulica 3.

Nedelja, 24. oktobra

Ljubljana 8. Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.10: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 8.45: Verski govor (p. V. Učak). — 9: Čas, poročila, spored. — 9.15: Koncert: Sodelujeta kvartet rogov in Cimermanov trio. — 11: Otroška ura: »Detsetica« (skupina ga. Vide Juvanov). — 11.30: Koncert Radio orkestra. — 13: Čas, vreme, spored, obvestila. — 13.15: Soplek vsehlih napevov (plošče). — 17: Prenos mednarodnega koncerta za Holandsko Indijo. — 17.30: Kmet. ura: Izbojlanje občinskih oz. srenjskih pašnikov (inž. R. Lah). — 18: Operni šramel. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nač. ura: Vojni dobrovoljec Ivan Gosar (g. A. Gmajner). — 19.50: Slovenska ura: Korške narodne. — Paberki iz korške utrkišne šole (g. Moderndorfer). — 20.30: Gd. Majda Lovsetova poje s spremljevanjem Radio orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Instrumentalni dueti, orgles in harmonika (gg. Petan France in Stanko Avgust).

Ponedeljek 25. oktobra.

Ljubljana 12.00: Ob modrih vodah havajskih (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 15.15: Opoldanski koncert Radio orkestra. — 14.00: Vreme, borza. 18.00: Zdravstvena ura: Dedne bolezni (dr. A. Breclj). — 18.20: Saint Saens: Zivalski karneval (plošče). — 18.40: Umetnostni spomeniki: Suh pri Skofji Loki in Groblje (magn. V. steska). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Koncert Radio orkestra. — 21.00: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Pesmi Ivana pl. Zajca, poje gd. Vida Rudolova, pri klavirju prof. M. Lipovšek.

Beograd, 16.55: Narodna glaba. 17.30: Pevski in klavirski koncert. 18.00: Orkester. — 20.00: Prenos opere iz Nar. gledališča. — Zagreb, 17.15: Lahka glasba. — 20.00: Koncert pevskega kvinteta. — 20.30: Violinski dueti. — 21.00: Koncert romantične glasbe. — 22.00: Lahka in plesna muzika. — Praha, 19.15: Pevski kvartet in godalni orkester. — 20.50: Novak: Jesenska simfonija. — Varšava, 20.00: Koncert orkestra in solistov. — 21.55: Simfonični koncert. — 22.40: Lahka glasba. — Dunaj, 12.20: Lahka godba orkestra. — 16.05: Plesi in odlomki iz zvočnih filmov. — 17.30: Pevska ura. — 19.30: Simfonični koncert grškega mestnega orkestra. — 20.30: Pevska ura. — 19.30: Simfonični koncert grškega mestnega orkestra. — 20.25: Glasbene bizuterije. — 21.00: Kitare. — 21.15: Orkestralni koncert. — 22.20: Cirkusko življenje dandanašnji. — 23.05: Plesni orkester. — Berlin, 19.10: Koncert malega orkestra. — 20.10: Plesni komadi s plošč. — 20.45: Italijansko-madžarski vojaški koncert. — 22.30: Lahka godba in ples. — München, 19.10: Zvrhana mera plesa. — 21.00: Pesmi. — 22.20: Pester koncertni spored. — 22.30: Lahka godba in ples. — Stuttgart, 19.15: Veliki in mali orkester ter solisti. — 21.15: Večerni koncert. 22.30: Lahka godba in ples. — 24.00: Orkestralna glasba.

Torek, 26. oktobra.

Ljubljana, 11.00: Solška ura: Dr. E. Beneš drugi predsednik CSR (g. Viljem Rus). — 12.00: Češka glasba (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Zdravice poje g. Veloslav Janko ob spremljevanju harmonike (g. Stanko Avgust). — 14.00: Vreme, borza. — 18.00: Vsakemu nekaj (Radio orkester). — 18.40: Filozofsko predavanje: Krščanstvo in nacionalna misel (dr. France Veber). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nač. ura: Predgovodovska kultura Slovanov (dr. B. Jakulov). — 19.50: Zabavni zvočni tehnik. — 20.00: Trlje kralji valčkov (plošče). — 20.15: Fr. Lipah: Glavni dobiček, veseloigra (igralo člani (Nar. gled.). — 21.30: Plošče. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zvoki v oddih (Radio orkester).

umevanja za govornišvo! Po teh stvareh slovi naš narod med drugimi narodi. Pravzaprav je v tem njegova moč. Gorje mu, kdor bi jo rušil ali vsaj rušiti poskušal!

Čika Ilija je zopet v besedi. Oblizne se po črni kavi, pa nadaljuje:

— Imamo, imeli smo in imeli bomo govornike takorekoč po božji volji. Vendar v mojem spominu ni močnejšega od Petra Pavloviča ali morda pravilneje Pavla Petroviča. Čudežno dete svoje dobe, pravi fenomen! Da, bome takih govornikov v današnji skupščini ni. Zivci propadajo, volja slabi. Energije ni, kakršna je bila pri starem rodu. Vse nazaduje.

Čika Ilija briše pot in naroči še eno črno, kajti zvonec molči in bo še molčal.

— Toda je ta Peter Pavlovič ali Pavel Petrovič stodeštotni kavelj. Takorekoč brez para. Če privrati je izvoljen z veliko slovo. Med volitvami in agitaciji obeta v tem selu nove zvonove za parohijsko cerkev, pa se z medklici izkaže, da še nimajo cerkve; da bo v onem selu v teku leta zgradil šolo, pa se zopet izkaže, da jo že imajo; pa obljubi v tretjem nov železni most, pa se tudi to izkaže, da sploh vode nimajo; toda ta slavni Peter ali Pavel se povsod srečno in gladko izveže. Brez batina, da bome! — Poslanec poslušajo tudi od drugih mliz in čika Ilija se razvema:

— S tako slavo pride v klub. Vsi ga gledamo. Takoj se javlja. Toda saj veste: ozko odmerjen čas. Starejši ne dajo. Toda pri govorniku, kakršen je Peter Pavlovič ali Pavel Petrovič, to energijo le večja, je kleni. Zbira sile, rutino grmadi. Kajti zamolčana beseda so kakor zagnan glasnik.

plasi na dan! Zavist, ljubosumnost ga ne mora. Prvi neuspehi ne morejo ubiti volje. Ne udaja se malodušju. Preži vedno le na ugodno priliko. Ta se redko nudi, toda on je mož na mestu. Naposled mu tudi ni do posebne slave v klubu. Toda plenum, plenum, tja so uprte njegove oči. Tam so vsi ministri, vse stranke, diplomati, galerija, novinarji. Vsaka beseda se zapiše, se tiska, pošilja v svet.

Čika Ilija briše pot in naroči eno črno, kajti zvonec molči in bo še molčal.

— Tam priti pri hvalenji stvari na vrsto, je pa skoro nemogoče. Če je kaj posebnega dobrega, potem vzame to gospod šef; če ga da odriniti, potem gospod podpredsednik kluba, potem starejši vse po rangu, da bome! Pri nezanimivih malenkostih pa itak ni masti. Takrat vse beži iz dvorane: ali v bife ali na intervencije ali pišejo pisma v klub. Galerije so prazne in novinarji raiši tarokirajo v svoji sobi. Kakor vidite, bratje in prijatelji, tudi dobrih govornikov v začetku ni z rožicami poslano. Če pa to premaga, potem gre kakor po olju. Kadar je sloves tu, sme govoriti tudi največje osla rije, vse mu ploska. Zato dober govornik vztraja. Vē, da je bog nad nami in bo dal odbiti tudi njegovi ur pravi čas. V takem času — davno, davno je to! — združijo dvorski bal in svetovsko proslavo na en večer. Za to prireditve je vse na nogah, kar leze in gre. Kar kolikaj šteje, je porabljeno. povabljeni in pripravljeno.

Vlada pa — moj bog, vedno so take vlade na svetu! — stavi na dnevi red na dan proslave jako neprijeten zakonski osnutek. In žali, da se debata zaključuje danes; po-

jutrišnjem pa bodi glasovanje! Račun je dobro premišljen. Vse se pripravlja na svečanost; kdo bo v takem času gnil rokave po tribuni? In kdo bo poslušal? Vsa ključja da samo po enega govornika, sefi za ključjo, da mora debata biti končana glede na svečani dogodek vsaj do mraka. In si misli naš Peter ali Pavel: zdaj ali pa nikoli. Dobi besedo v svoje ime kot poslednji govornik.

Stopi na govornico. Polno torbo dokumentov, citatov, beležk. Pripravljen kakor za večnost. Samozavestno se ozre po poslanskih klopih v ministrske fotelje, v diplomatsko ložo, na galerijo, nasmešne se novinarjem. Popravi kravatno manšeto. Začenja. Bolj tiho, nekako boječe. Bral je v knjigah o govorništvu, da to napravija dober vtis na poslušalce.

Popravlja lase, meče glavo nazaj. Glas doni po dvorani, kakor zvon. Pa malo prislusne, da vidi učinek, opazuje občinstvo. Potem pa se razgreje. Na čelo stopijo znojne kapljice; briše jih z belim robcem. Sluge nosijo vodo v čaši. Parkrat popije po en požirek, pozneje pa ne več.

Vedno bolj prihaja v ogenj, v tisti sveti ogenj, ki pali in vnama množice. Predsednik zvon. Prvi opomin. Govornik se zanj ne zmeni. Predsednik zvon drugič in opominja, da je takšen sklep vseh šefov, da končajo do mraka.

Govornik pa ne čuje. Predsednik postaja nervozen, kajti pomisli na ženo, ki ga doma gotovo že slavnostno oblečena komaj pričakuje. Zapusti mesto, predsedava najmlajši podpredsednik.

Peter ali morda Pavel pa govori, govori. Meče papirje po tribuni, udarja z dlanjo

po tribuni ali pa kaže pesti že maloštevilnim poslušalcem.

Tudi podpredsednik pozvanja, opominja, grozi, da mu vzame besedo. Ta ne čuje, vse je v ekstazi. Ministri odhajajo, galerija se prazni. Vse mora na svečanost. Ura se premika naprej.

Odhajajo novinarji. Ko podpredsednik uvidi, da ne ukroti ne z zvonom ne z

Kraljestvo mode

Moda črpa iz preteklosti

Na svetu ni večjega plagiatorja od mode. Vsako leto sežejo modni stvaritelji po »novih« idejah nekam v davnino: zlati ukrasni srednjeveški gospodičam koničasta pokrivala in dolge pasove, potem renesančnim damam široke rokave, Rubensu prelepe sočne barve, baročni gizdalinom bogate vezanice, markizi rokokoja krilko, cesarici Evgeniji nakodrano pričesko... Toda k tako so modni tatovi spreni! V njihovih rokah se vse izpremeni, prilagodi novim časom in včasih je res težko razbrati z vseh teh modnih novosti njihovo pravo, starodavno lice.

Tako je tudi z drapiranimi oblekami. Kdo bi na prvi pogled mislil, da vidimo na teh novih, modernih oblekah le nekaj medel odsev prepenjav, ki se je vanje ovijala že stara Grkinja? Seveda so se v dva tisoč letih te prepenjave močno skirile. Takrat se dame namreč še niso pehale za

vitko linijo, nasprotno, kar jim je manjkalo obsega okoli bokov, so nadomestile z bogatimi prepenjavami. Me pa (bog nas

NOVOSTI MANUFAKTURA
ZA JESENSKE PLASCE

varuj širokih bokov!) hočemo s prepenjavami le lahko podčrtati linijo postave, viliti vanjo nekaj mehkega, voljnega. In zato so moderne prepenjave okrog bokov redke, tesne in šele nad prsi in včasih tu-

ELITNA KONFEKCIJA
Mastek MARIBOR
prinaša vedno najnovejšo!

Drapirani krzneni ovratniki

Vsekako značilna za novo modo, ki živi v znamenju drapiranih oblek, je ta zanimiva novost v krznarski industriji: drapirani krzneni ovratniki. Seveda ni težko razumeti, da krznarji drapirajo razna mehka, kratkodlaka krzna, n. pr. širokorepko in astrahan — težje pa se sprijamimo z drapiranimi lisičjimi ovratniki. To da ob pogledu na elegantno takšnega drapiranega, lisičjega ovratnika se razblinejo vsi pomisleki. Mehka polnost lisičje kože ne učinkuje nikdar okorno, v drapirani obliki se zdi le še bolj razkošna. Predelovanje krzna je danes pač tako napredovalo, da niso modni pri ureditvenju njenih idej postavljene nikake meje!

SCHERK
PARIS - NEW YORK

Prvo, kar morate storiti vselej, kadar začnete negotovni obraz, je: očistite obraz dobro s Scherkovo vodo! Potem pa čitajte, kaj pravi knjižica o Scherkovi vodi za obraz. Lepo lahko deluje samo koža, ki je do znojnic očistena. Tudi Vi boste postali lepi, če boste negovali obraz s Scherkovo vodo.

Din 18.-35.-56.-

Dvojna doza

Mlada služkinja se je tresla od mraza in razburjenja, ko se je ustavila v pozni nočni uri z receptom pred lekarno. Nervozno je pritisnila na gumb za zvonilo. Kmalu se je nekaj zasvetilo. Okence se je odprlo, pri njem se je pojavil obraz magistra, ki je iztegnil roko po receptu. Nato je magistr vprašal služkinjo, če želi stopiti pod streho. Dekle je odvrnilo:

»Hvala lepa. Rajši ostanem zunaj, samo prosim, da mi čimprej pripravite zdravilo. Gospodu, ki me pošilja k vam, je zelo slabo...«

Magister je zaprl okence in izginil z naročilom v lekarno, da pripravi zdravilo. V laboratoriju pa so mu oči nehoti obstale pri imenu, ki je stalo na vrhu recepta. »Za Ludovika Mareka« se je glasil zdravnikov pripis. Hm. Ta Ludovik Marek je bil magistrov smrtni sovražnik... Mož, ki je uničil njegovo srečo in življenje. Oženil se je namreč z deklico, v kateri je častil magister svojo prvo ljubezen...

Kakor da se mu je zatemnilo pred očmi, je magistr izpustil recept iz rok in se sesedel na stol. Že davno obledeli spomini iz mladih let so se mu živo obudili.

Ana mu je bila v začetku zvesta, Mareku pa se je posrečilo, da jo je s spletkami in vabami odtujil njemu in jo pridobil na svojo stran. Po poroki z Ano je napravil Marek, ki je bil velik stremuh, kariero. Tudi mu je izplačal veliko doto, ki je

pomenila začetek blaginje. Magister, njegov tekmeč, pa je ostal samec, odvisen od tujih gospodarjev. Ana je bila edina ženska, ki jo je ljubil na svetu. Zaradi nje se je odpovedal drugim priložnostim, ki so se mu ponujale. Zato je bil Marek edini človek na svetu, ki ga je magister smrtno sovražil...

Na receptu je bila zapisana doza morfijskega. Magistra je ob pogledu na dozo spreletela mrščavica. Usoda mu je takorekoč sama od sebe ponudila priliko za maščevanje. Kaj storiti? Dovolj je, da napravi dvojno dozo, pa bo po njem! En zločinec na svetu bo manj. Osvetu se je videla magistru upravičena. Njemu se ne bo nič zgodilo — kvečjemu ga bodo odpustili iz službe. Saj se večkrat primeri, da magister ponovi napako, ker je zaspan. S to potezo bi osvobodil Ano, ki bi ga moglo še vzela za moža. Hm, ta žrtve bi bila vredna poskusa! A kaj žrtve! Marek je itak hudo bolan. Nič ne bo mislil na preiskavo, nihče ne bo izvedel, kaj je bil prav za prav vzrok njegove smrti...

Služkinja je nemirno stopicala pred lekarno sem in tja in je kakor v opominu še enkrat pozvonila pri okencu. Zdelo se ji je, da se magister v lekarni zelo dolgo mudi. Milostiva pa ji je naročila, naj se požuri, kajti gospod je imel hudo napad.

Magister je šinil pokonci kakor da se je sramil iz takih sanj. Moral je

PERGAMENTNI IN RHODOID SENCNIKI
po najnovejših osnutkih pri
M. TIGAR,
Ljubljana. — Posebni oddelek za senčnike.

ji se ravna tudi široki pes z dvema dolgima, drapiranimi koncecema (1. skica).

Jako priljubljena je prepenjava iz spredaj in zadaj prekrižanih nabranih delov, ki jih spredaj ob pasu zavežemo v pentljo. Takšna prepenjava tvori obenem tudi pas. Iznad pasu izhajajo šivi, ki prehajajo na krilu v srednje široke gube (2. skica).

Obliko dvodelne obleke, to je obleke s kazakom ima naslednji model. Toda kazak na tej obleki je spodaj zaokrožen in ob bokih elegantno drapiran. Tudi deli okoli pasu je spredaj drapiran v obliki razhajajočih se žarkov, zadaj pa zapenja obleko gladek, zametast pas. Nabran je tudi posevni šiv od vratnega izreza pa do desne pazduhe. Precej visoki vratni izrez prepenemo spredaj s klipsom (3. skica).

Milostljiva!

Važno za Vas!

Najmodernejše oblačilo za letošnje zimo je:

KRZNE PALETOT,

ki ga dobite že od Din 1.200.— dalje pri tvrdici

L. ROT

LJUBLJANA

MESTNI TRG 5.

PRIZNANO LEPI KROJI!

Kotlik slika iz starih časov učinkuje elegantna popoldanska obleka s spredaj prekrižanimi živolti, ki je ves nabran v globoke gube. Povsem v istem slogu so izdelani tudi tričetrtinski rokavi. Pas iz zlatega brokata, še poveča učinkovitost te obleke (4. skica).

Letos poznamo dva tipa večernih oblek. Prve s prav baročno bogatim krilom, druge pa ozke, povite, rafinirano drapirane. Moderne bleščeče svile so za takšno izdelavo, ki oblikuje vse linije telesa, kakor ustvarjene. Teleso sešita obleka s temno položenimi, bleščočimi gubami daje potem postavi plastičnost lepega kipa. Moderno, ozko večerno obleko vidite na naši skici. Vodoravno drapirane gube se zbirajo v stranski šivu, ki spodaj tudi odpira sicer preozko krilo. Peterkotni, globoko izrez krasijo ob strani tri krjavno rdeče vrtnice (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

A. L. M.: Kot posnemam iz vašega pisma, gre v vašem primeru za trdovraten kožni izpuščaj, ki kljubuje vsem običajnim zdravilom. Dvomim sploh, da bi se moglo doma doseči kaj uspeha in vam svetujem, da gre za nekaj časa na kožni oddelek splošne bolnice v Ljubljani. Mo-

Vsak
nima toliko denarja,
da more potovati v kopališče

Toda vsakdo
bi moral dati za zdravje
letno 100—150 dinarjev
in piti mesec dni
mesto druge vode

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC
onega z rdečimi srci.

urediti stvar z receptom. Tedaj dvojna doza dvojna doza morfijskega. Tako ga je priganjal notranji glas maščevalca. Dvojna doza morfijskega za Mareka... Tako je narekovalo v magistrski glavi. In roke so mehkično izvrševale to, kar so jim nalagali možgani. Magistru je bilo, kakor da se ne zaveda, kaj dela. Ni vedel, če je odmeril samo naznačeno ali dvojno dozo morfijskega za nočnega bolnika. S tresočimi rokami je stresel prašek v škatlico, stopil k oknu ter izročil proti plačilu vse skupaj čakajoči služkinji.

Dekle je vzela zdaj pot pod noge, odhitela je proti domu, kolikor so ji dovoljevale moči. Magistr pa je za njo še enkrat odprl okence, strmel nekaj časa za odhajajočo in se napolnil z razliki proti nezavestnemu oknom visokih poslopj v sosedstvu. Tam daleč na koncu ulice se je nekaj svetlalo — to so bila gotova okna njegovega sovražnika, moža, ki mu je ukradel življenjsko srečo. Vzdihnil je, kakor bi hotel reči: »Tam gori prebivata onadva. Potem se je ozrl v polno luno, ki je s svojo svetlobo zastirala zvezde na nebu. Zmrznilo ga je, da je moral zapreti okence in oditi v svoj kotiček, kjer je presedel ob nočeh, ko je imel službo.

Zeblo ga je, zdelo se mu je celo, da ga obhaja nekakšna slabost. »Zdaj je služkinja pač že prišla domov, si je dejal. Hm... In zdaj mu Ana pripravila prašek... Marek bo jutri mrtev. Kaj, če bi zdaj poklical v telefonu Marekovo številko in povsili Marekovo ženo? Namaza bi mu šel

BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščanje, rane, praske, opo-
klina, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in
odraslih. Naglo suši od znoja ali mokrenja opaljeno in
odrgnjeno kožo.
Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 10.—
za škatlico.

goče, da pride vpoštev tudi obsevanje z rentgenom.

Stobi: V vašem primeru, ko je nastopilo vsled potenja nog že vnetje kože, je treba isto najprej zdraviti. Priporočal vam bi, da kožo najprej namažete s 3% salicilic-vazelinom. Ko se vnetje malo poleže, mažite noge s 5—10% formalin-spiritom. Ako vam vse to ne bi pomagalo, ne preostane drugega kot obsevanje z rentgenom, ki uniči vse žleze znojnice, nakar seveda znojenje preneha.

Isti: Opisane gliste je zelo težko odpraviti. Predvsem je potrebna skrajna čistota. Po vsakem iztrebljenju si morate roke kar najbolj skrbno umiti. Da se ponovno ne okužite s praskanjem, si oblecite nekatere kopalke iz gumij. Kajti še tako gosto platno je prerodko, da bi moglo preprečiti ponovno okuženje. Glede zdravil se obrnite na vašega zdravnika.

J. A. Lj.: Vzrok vaše prezgodnje plešavosti je prhljaj. Možnost, da zrastejo lasje ponovno, je podana samo v tem primeru, ako niso že uničene lasne čebulice. Predpogoj pa je, da zdravite prhljaj. S tem boste dosegli vsaj, da se bo proces ustavil, odnosno omejl. Možna pa je, kot zgoraj omenjeno, da vam, potem ko ozdravite prhljaj, porastejo lasje ponovno. V vašem pismu pravite, da bi se obrnili na zdravnika samo v slučaju, če bi vedeli, da sigurno lahko pomaga. Ta zahteva se mi zdi malo pretirana. V vašem primeru vam absolutno svetujem, da se obrnete na specialista na kožne bolezni, ki bo, na podlagi pregleda vašega stanja, mogel izreči svoje mnenje, odnosno presoditi, v koliko bo zdravljenje imelo uspeh. Uspeh pa ni odvisen samo od znanja zdravnika, oziroma zdravlil, temveč tudi od narave bolezni same, odnosno od stanja iste.

A. B. C.: Odsvetujem vam vsako popludno knjigo o tej bolezni, ker vas bo verjetno bolj zbegala, kot pomirila. Vi samo zaupajte zdravniku, ki vas že sedaj zdravi in ki vas bo o vsem poučil, kar smatra, da je za vas potrebno. Opisani način zdravljenja je zanesljiv in ste lahko prepričani, da ozdravite popolnoma.

ŠAH

Danes se vrši v Slavovskem Brodu redni letni občni zbor Jug. šah. saveza. Na dnevnem redu je nekaj važnih vprašanj.

V matcu za svetovno prvenstvo je dr. Aljehin v 5. partiji za spremembo mesto slovenske obrambe poskusil sprejeti damski gambit. Dr. Euwe mu je z odlično igro ovrgel otvoritev in zmagal v sijajnem stilu. To je bila doslej najboljša partija matca. Po 5. partiji pa je nastopil v matcu presenetljiv preobrat: z dvema zaporednima porazoma je moral dr. Euwe vodstvo prepustiti dr. Aljehinu. Med tem ko je bilo prvih pet partij kvalitativno na zelo visoki stopnji, pa je v naslednjih dveh igral svetovni prvak dr. Euwe iz neznanih vzrokov prav nenavadno slabo. V 6. partiji je bil izgubljen morda že po 4 (1), sigurno pa po 6. potezi. Serija hudih napak je povzročila, da je izgubil dva kmeta, ko pa bi moral pasti še kvalitativno, se je že v 23. potezu vdal. Tudi 7. partijo je odločila težka dr. Euwejeva napaka. Res je dr. Aljehin obkral izkoristil položaj z zelo lepimi kombinacijami. Sedaj nastaja vprašanje, koliko časa bo rabil dr. Euwe, da premaga svojo trenutno depresijo — izmed prvih 7 partij jih je bilo kar 6 otvorenih s slovensko obrambo damskega gambita. Prav vsaka partija je doslej prinesla važno teoretično novost! Beli so dobili štiri partije, črni samo eno. — Program matca za naslednji teden je: 9. partija dne 24. v Haagu, 10. dne 26. v Haagu, 11. dne 24. v Groningenu. Ob igralnih dnevih daje zvečer radio Hilversum na valu 301,5 m ob vsaki prekinitvi programa poročila iz igralne dvorane, ter pove vsakokrat tudi trenutno pozicijo partije.

Damski gambit.
Beli: Dr. Euwe — Črni: Dr. Aljehin.
(5. partija matca, Haag, 14. t. m.)

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 d5—c6
3. Sg1—f3 a7—a6
4. e2—e3 Sg8—f6
5. Lf1—c4 e7—e6
6. 0—0 c7—c5
7. Dg1—e2

Dr. Euwe se noče spustiti v dvomljivo novost v Semmeringu 7. a4 in ostane raje pri starim, dobri potezi De2.

7. — Sb8—c6

8. Sb1—c3

To je priložnost zopet v rabo na lanskem turnirju v Nottinghamu, ker daje bolj na-

peto igro nego preje skoro izključno porabljana poteza 8. Td1.

8. — b7—b5(7)
Izgleda, da je boljše najprej Le7 in 0—4. Praksa je namreč pokazala, da iz nastale pozicije črni ne doseže več pravega izenačenja.

9. Le4—b3 Lf8—e7(7)
Običajno so tu doslej igrali Lb7, kar pa je bilo potem v številnih partijah ovrženo. Zdi se, da po Lb7, 10. Td1 črni res nima obrambe proti potezi 11. d5, ki da belemu veliko pozicijsko prednost. Zato poizkušaj dr. Aljehin drugo potezo, ki pa se tudi ne obnese.

10. d4—c5!
Dr. Euwejev teoretični svetovalec Grünfeld priporoča tu samo 10. Td1, kar je svojčas tudi sam z uspehom igral. Dr. Aljehin je očitno pričakoval samo 10. Td1 in proti temu pripravil takšno novost, ni pa računl, da bo tudi dr. Euwe še ojačil variranto za belega. Sedaj je namreč črni prisiljen, da izgubi še en tempo, kar že itač boljše razviti beli v odprti poziciji lahko odlično izkoristi.

10. — Le7—c5
11. e3—e4!
Beli grozi pregnati z e5 skakača f6, edino obrambno figuro črnega na kraljevem krilu, nato pa še s svojim skakačem zasesti vso polje e4.

11. — b5—b4?
V spoznanju, da stoji slabo, poskuša črni srečo v kompliciranju pozicije, kar pa mu še poslabša njegov položaj. Relativno najbolje je bilo Sd4, 12. Sd4; 13. e5 (ali 13. Td1, Db6), Lc3; 14. bc3; Sd5, 15. La3, Lb7. Ne gre pa za črnega e5, ker po 12. Ld8 pade kmet.

12. e4—e5! b4—c5
13. e5—f6 g7—f6

Ne cb2, ker po 14. Lb2: pade radi grožnje Dc4 in Tc1 figura.

14. De2—c4! Dd8—b6
Edino. Na Da5 bi prišlo 15. Le3, Le3; 16. Dc6+; istotako na De7.

15. Dc4—c3 Sc6—d4

Malo odproneje je bilo e5, toda črni pa ni videl sledeče krasne kombinacije.

16. Sf3—d4 Lc5—d4
17. Lb3—a4+ Ke8—e7

Seveda ne Ld7, 18. Ld7+; Kd7; 19. Td1, e5, 20. Le3, pa tudi ne Kf8, 18. Lh6+ in kralj more le e7.

18. Lc1—e3!!
Sijajna poteza, ki presenetljivo hitro odloči partijo.

Na Le3; 19. fe3: pade kmet f6, na e5 sledi 19. Td1, Le3; 20. Lb6: s sličnim nadaljevanjem kakor v partiji, na Td8 pa 19. Td1, Le3; 20. Lb6; Td1; 21. Td1; Lb4, 22. Lc8, Tb8, 23. Lc7 in beli dobi kvaliteto.

19. Le3—b6 Lc3—e5
Ne gre namreč Lb2; 20. Lc5+; Kd8, 21. Td4+; Kc7, 22. Ld6+; Kb7, 23. Td1 in beli dobi figuro. Pa tudi tako se črni ne reši več.

20. Ta1—d1! Z grožnjo Dc5+!
— Ke7—f8

Ni šlo niti Ld6, 21. Td6; Kd8; 22. Td1+; Ke5 (ali Ke7, 23. Lc5 mat), 23. Lc8! itd., niti f6, 21. f4; Lb2: (ali Lg7, 22. Lc5+; Kf6, 23. Tf3! z grožnjo Ld4+ itd.), 22. Lc5+; Kf6, 23. Tb1, Lc3, 24. Tf3 in beli dobi najmanj figuro.

21. f2—f4! Le5—b3
Ali Lb8, 22. Tf3! itd.

22. Tf1—f3!
Tudi sedaj to takoj odloči, saj grozi med drugim Tb3.

22. — Lc8—b7
23. Tf3—g3 Lb2—a3

Proti grožnji 24. Lc5 mat ni bilo obrambe, na pr. Te8, 24. Td8+; Ke7, (ali Td8; 25. Lc5+ in mat), 25. Td7+ itd.

24. Tg3—a3
S figuro manj bi se bil črni lahko že tu vdal. Sledilo pa je še:

24. — Tb8—g8
25. Ta3—g3 Tg8—h3
26. h2—g3 Lb7—d5
27. La4—b3 Ld5—b3
28. a2—b3 Kf8—e8
29. b3—b4 Ta8—b8
30. Lb6—c5 Tb8—c8
31. Td1—a1 Tc8—c6
32. Kg1—f3 f6—f5
33. Kf2—e3 f7—f6
34. Ke3—d4 Ke8—f7
35. Kd4—c4 Kf7—g6
36. Ta1—d1 Kg6—h5
37. Td1—d6 Tc6—d6
38. Lc5—d6 Kh5—g4
39. Ld6—e7 Kg4—g3
40. Le7—f6 Kg3—f4
41. Kc4—c5 črni se vda.

Konca si le ni pustil več pokazati: Kg3, 42. Le5+; Kg2; 43. Kb6, h5, 44. Ka6; h4, 45. b5, h3, 46. b6, h2, 47. Lh2: Vasja Pirc.

lahko pomagal. A čemu to! Pes naj okusi njegovo moč!...

Magister si je prižgal cigareto in se sprehal po laboratoriju. Čas mu je minel silno leno. Ko bi se vsaj že zdelo! Kakor zlobni demoni so steklenice iztegovalle svoje vravate na policah. Ko so ga ob sedmih zjutraj zamenjali v službi, je bil kakor uničen.

»Ja božjo voljo, kaj pa vam je?« ga je vprašala magistra, ki je stopila v lekarno. »Saj ste bledi kakor mrlič! Odidite hitro domov k počitku!«

Toda magister ni šel domov. Taval je po mestnih ulicah kakor da ima zlokobne privide. Kadar je srečal stražnika, je pospešil korake, kadar je stopal mimo telefonske govornice, je napravil velik ovinek, da ne bi moral dvigniti slušalke. Tajna, neznan moč ga je vlekla k telefonu. Slednjič je stopil v celico, pozvonil in poklical pisarno podjetja Ludovika Mareka.

Zenski glas mu je odvrnil, da ne more govoriti s šefom podjetja, kajti pravkar so dobili v uradu obvestilo, da je Ludovik Marek ponoči umrl. Na vprašanje, kdo kliče, se magister ni odzval. Obesil je slušalko zopet na ključko in stopil na cesto ter koračil iz ulice v ulico. Srečaval je polno ljudi, med njimi tudi svoje znanec, ki jih pa ni poznal. Z mrkim obrazom je taval po cestah in zdelo se mu je, da je tujec v tem kraju, kjer se je rodil, kjer je rasel in kjer je služil skorjo kruha.

Tako je pritaloval do stražnice. Prijelo ga je, da si je rekal: »Nekaj bom stopil in

povedal, kaj sem napravil...« Toda še je bilo v njem nekaj moči in upora. »Ne, ne bom storil tega!« si je zatem dejal odločno, saj vendar ne vem, če je Marek živ ali mrt... In tudi če bi kaj prišlo... Zmotil sem se pri doziranju praška, pa je!

Obupan je stopil dalje in niti opazil ni, da je že minilo poldne. Potem si je rekel: »Mojim stanodajalcem se bo mogoče zdelo, da sem umrl, da me opoldne ni bilo k obedu.« Kljub temu pa si ni upal oditi v stanovanje. Zdelo se mu je prepozno. Neznano čustvo ga je obšlo, občutek strahu, groze, odgovornosti se je zbudil v njegovih preih.

Ko se je večerilo, se je približal mostu velike reke, ki je tekla skozi mesto in ga delila v dve polovici. Bil je tako zmeden, da ni mogel razčleniti nobene misli in priti na lasno, kaj se prav za prav dogaja s njim. Ko je stopal čez most, so mu oči nehotoma ušlele tla doli k vodi: ki je mrzlo tekla v široki strugi. Bilo mu je, kakor da mora pasti z gorke vrteče se krogle v hlad in nič. Neopazno je krenil — in strupeni vodo. Leni so se valile vodne mase za njim, v valovih in odseval med njimi razni mrtvi svetliki.

Naslednji dan so listi poročali, da je izvršil magister ene največjih lekam v mestu samomor iz neznanega vzroka. Ludovik Marek na je izdihnil doma še preden je prinesla služkinja smrtonosno usipavilo iz lekarn.

Gospa Ana je bila vdova in je ostala sama.

Suženstvo med žuželkami

Mravlje vprizarjajo vojne pohode, da bi izpolnile zevajoče vrzeli v lastnih vrstah

Ze davno nam je znano, da ni suženstvo nobena ustanova, ki bi jo bili prakticirali samo ljudje. Je n. pr. cela vrsta mravelj, ki si dajejo stroci po sužnjih in ki prireajo od časa do časa.

pravcate vojne pohode,

da bi dopolnile vrste svojih delavskih armad.

Med evropskimi mravljami sta posebno dve, ki vzdržujeta sužnje. To je rdeča roparska mravlja (formica sanguinea) in amaconka. Toda dočim vztraja prva lahko tudi brez sužnjev in si te nabira, v kolikor so ji potrebni za izravnanje manjkajočih lastnih delovnih sil, so sužnji za amaconke naravnost.

živiljenjska nujnost.

Njih grizala so tako nedostajna, da se same ne morejo hraniti in da bi poginile tako rekoč ob polnih skladah, če ne bi jih pitale sužnje. Te skrivajo tudi za nego zaroda, donajajo hrano in redijo uropane bube, iz katerih se razvijajo nove sužnje.

Rdeča roparska mravlja si izbira svoje »strojno osobe« najraje iz vrst

črno sivih mravelj.

Velike naselbine roparskih mravelj so manj navezane na to pomoč nego razmeroma malo obljubena mravljišča. V prvem primeru zadostuje tudi desetina delovnih moči, dočim predstavljajo te v drugih mravljiščih tudi polovico »domačega« prebivalstva.

Lov na sužnje so med mravljami opazovali in opisali že mnogi raziskovalci. Enega najlepših opisov nam je dal švicarski učenjak Forel, ki pripoveduje, kako

smotreno nastopajo ugrabiteljice

v mravljiškem svetu. Nekega jutra je Forel opazoval, kako se je več manjših črt roparskih mravelj spravilo v gibanje. Posamezni tropi so bili med seboj po silih v stalni zvezi. Previdno so se bližali gnezdu neke druge vrste mravelj. Pohod je trajal več ur. Rdeče roparice so stvorile polkrog, ki se je sklepal čedalje tesneje okrog nasprotnega gnezda. Napadenke so poskusile zabarikadirati vhode do svoje trdnjave s prstjo. Forel pripoveduje dalje:

»S tem je prišel, okrog poldneva, višek tega pohoda, trenutek naskoka. Nenadno so rdeče, ki so sklenile krog,

planile kakor na povelje,

proti kupoli črnih nasprotnic. V istem trenutku se je črni venec branil ob vhodu v gnezdu okrasil kakor po čudežu z belimi cveti. Čeprav so se junaško upirale, so jih rdeče pohodile in črne niso mogle sedeti na nič drugega nego na to, da bi s svojimi belimi bubami ušle. Toda roparice niso bile voljne, da bi kaj takšnega dopustile, vrgle so se na otvorenje črne,

jim iztrgale bube

in postavile potem okrog vhodnih odprtih gnezda neke vrste stražo. Ta je sicer vsaki neotvorjeni črni mišestno dovoljevala, da se je lahko odstranila, toda strogo je preprečevala odnašanje vsake bube, vsakega jajčeca in vsake ličinke, kakor da bi hotela reči: »Strogo je prepovedano, ostaviti gnezdo s kakršnim koli tovorom!« Vsako bubo, ki so jo mogle rdeče iztrgati pravim lastnicom, so same spravile v gnezdo nazaj, med tem ko so črne zaman poskušale, da bi jih znova spravile ven. Po drugi strani pa niso roparice storile nič žalega niti nosečim

črnim samicam,

ki so skušale zbežati, niti delavkam, če to niso uporabljale preveč strupa za svojo obrambo ali se obešale napadalcam na ude. Ko so gnezdo osvojile, so napadalke odnesle plen v svoje lastno gnezdo.

Če je že rdeča roparica razvila svojo

napadalno tehniko do visoke stopnje, jo amaconka po strategiji še prekaša. Amaconke

napadajo pobliskoma,

v velikih, sklenjenih masah. Nasprotniško gnezdo si osvoje s presenetljivim napadom. S silo tega napada znajo amaconke prepoditi tudi močnejše in številčno prekašajoče jih nasprotnice. Zaplenjene bube spravijo hitro domov. Nasprotnice, ki se jim postavijo v bran, se lotijo s svojimi močnimi čeljustmi. Forel je v enem mesecu opazoval nič manj nego

44 roparskih pohodov

ene same naselbine amaconk. V enem polletju so odnesle skupaj kakšnih 40.000 ličink, bube in sužnje.

Seveda pa bi bilo povsem napačno, če bi hoteli vlogo gospodarjev in sužnjev v mravljiški državi presojati izključno s človeškega zreljšča. Delavke se gibljejo popolnoma prosto. Same od sebe skrivajo za gospodarice in njih zarod. Vse to pa se dogaja le v prid ugrabiteljic, dočim sužnje ničesar ne morejo storiti za ohranitev lastne vrste.

Računar proti umetniku

Holandec dr. Euwe proti Rusu Aljehinu

Sedanji svetovni šahovski prvak, Holandec dr. Euwe, je predstavnik logično-matematičnega načina igranja v šahu. To je hladen, nestrasten računar, ki postavlja zakone logike nad umetnost in ki prakticira zato tudi v šahovskem boju znanstveno metodo. Mojster je lastnik cele kartoteke otvoritev, ki predstavlja po svoji velikosti in točnosti menda največji kompandij današnje šahovske teoretične vede.

Aljehin, njegov nasprotnik, pa je pred vsem umetnik ob šahovski deski. Združuje pač visoko pozicijsko tehniko s sijajno kombinacijsko nadarjenostjo, kakor mora biti to pri vsakem mojstru svetovnega razreda, toda njegova igra ne ustreza močnim, logičnim načelom in ostaja pri vsej

lepoti zagonska, drzna in pogostoma nepreračunljiva. To daje tudi pojasnilo za dejstvo, da sledi v njegovi igri kakšni nad vse sijajni partiji pogostoma kakšen nenaden polom.

Kar se tiče fizičnih pogojev za zmago v turnirju, ki ga bijeta oba šahovska veličana, so šanse še danes boljše za asketa Euweja, kajti o Aljehinu pravijo, da si je svetovno mojstrstvo zapravljal s fizično zastrupitvijo z alkoholom. Pravijo pa obenem da je v zadnjih dveh letih spremenil svoj nezmerni način življenja in da je za sedanj, odločilni boj telesno in duševno spočit ter tudi tehnično dobro pripravljen. Iz partij, ki sta jih mojstra dosedaj odigrala, bi bilo tudi razvidno, da je res tako.

Rak, bolezen naših dni

Zelenjava ščiti človeka pred rakom — Ljudje uživamo preveč sadja in pijemo premalo mineralnih vod

Glavna bolezen naših dni je rak. To bo v zvezi s prehrano. Naši predniki niso poznali umetnih hranil, ki pospešujejo nastanjanje raka, preživljali so se povsem drugače nego mi in je bil rak med njimi zato redek pojav.

Pri Indijancih in drugih divjaških narodih ni raka. Divjad skoraj nikoli ne pogine zavoljo raka, dočim je med domačimi živalmi, zlasti psi in mačkami, umrljivost

zavoljo te bolezni velika. Mnogo mesa in močnatih jedi povzroča preokisanje organizma, ki se končuje lahko z rakom. Če naj bo življenje daljše, mora biti kri alkalna. Zato ni noben luksus, če pijemo rudniške vode, te k pravilni prehrani naravnost spadajo.

Na žalost so mineralke za široke množice predrage in bi bilo koristno, če bi jim mogli cene znižati. Nadalje jemo premalo zelenjave in morda preveč sadja. Mestno prebivalstvo zahteva beli kruh, ki vsebuje številne škodljive primese. Ljudje, ki se hranijo mnogo z zelenjavo, ne obole skoraj nikoli za rakom.

S pingvinom se spreha

V londonskem živalskem vrtu imajo pingvina Johnja, ki je zelo priljubljen. Sprehaja se celo z otroci, ki so mu iz hvalečnosti in simpatije pripeli okrog vratu lep šal.

Ako hočete prati

z dobrim milom, potem uporabljajte vedno

HUBERTUS

domače, slovensko milo. — Boljšega za Vaše perilo ne boste našli!

Hladna jesen že prihaja ... varujte se prehlada!

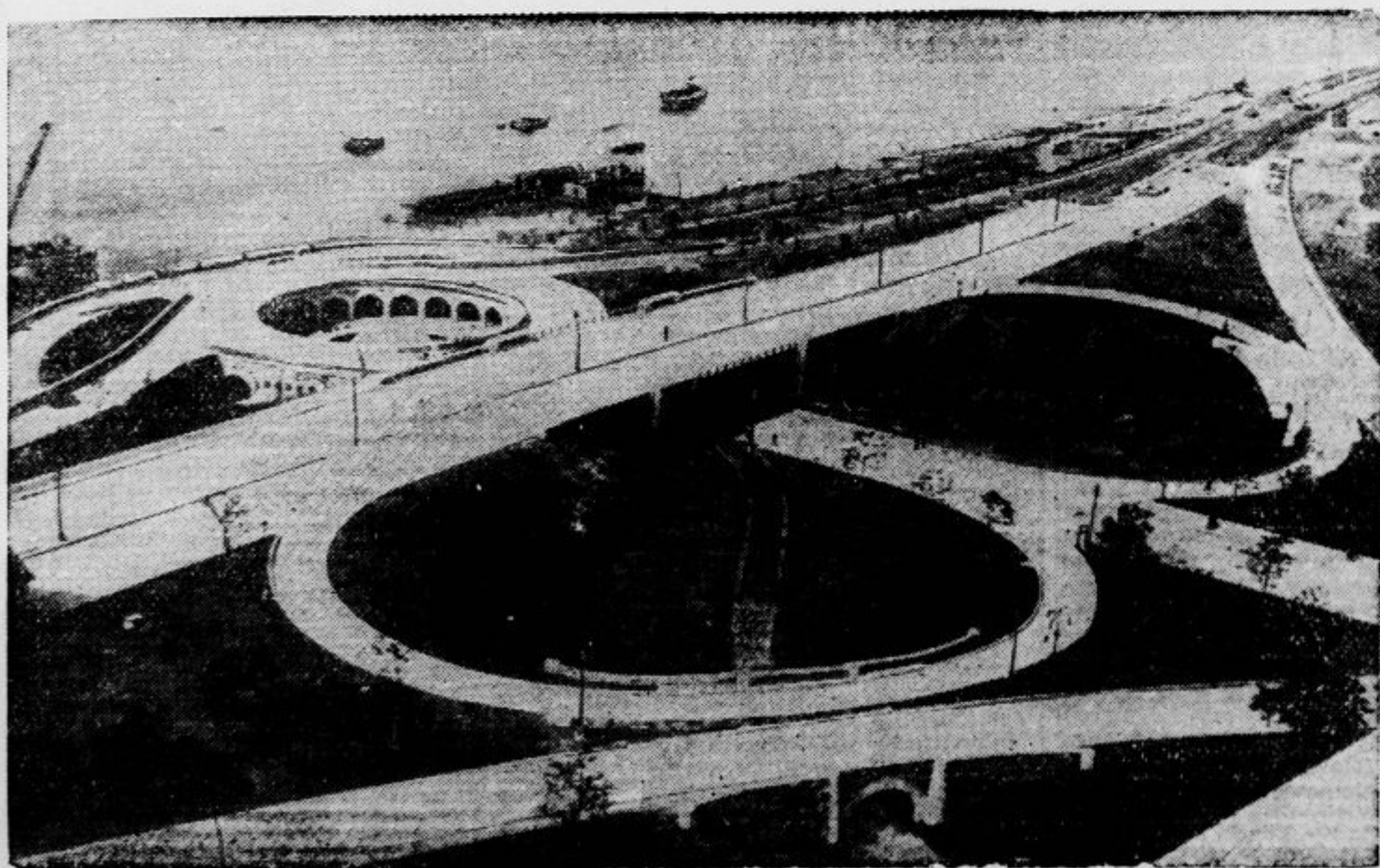
Nudimo vam odgovarjajoče jesensko blago za obleke in površine v raznih kvadratnih. Na željo vam izgotovimo obleko ali površnik prvovrstno in po meri tudi pri nas v lastnem ateljeju.

Izgotovljene obleke, površniki, hubertusi, dežni plašči itd. vedno v zalogi pri trvdiki

DRAGO SCHWAB,

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 7

Urbanistično-arhitektonski problemi New Yorka

Krožna cesta v bližini Manhattana, določena za parkiranje 250 avtomobilov

Po teh provincinah se jim cedijo sline

Sestavni del Kitajske, katere bi hotel japonski imperializem odcepiti od matere dežele, da bi oslabil kitajsko moč proti svojim nasprotnikom. Pikcasto označena ploskev predstavlja Mandžukuo, državo pod japonskim protektoratom, črne lise pa kažejo, kako daleč sega japonski pohlep v sedanjem oboroženem konfliktu

Kako dolgo bo živela naša kultura?

Trajna ohranitev dokumentov o človeškem rodu je nemogoča, ker imamo slab papir, slabe barve in platno

Rektor kentuckyjskega vseučilišča, dr. Frank L. MacVey, kulturi 20. stoletja ne obeta bogve kake dolgega življenja. Te žalostne usode pa naša kultura ne bo imela morda zavoljo svoje prenikne stopnje, tem več zato, ker bodo nosilci naše znanosti v kratkem razpadli in stihneli.

Učenjak je preiskal kakovost današnjih vrst papirja, tiskarskega črnila in drugih črnin in je prišel tako do spoznanja, da o kakšni trajni ohranitvi naših doživljajev in naše znanosti ni govora. Naši dokumenti, napisani in knjige imajo zelo kratko življenje. Najmanjša je trpežnost časnikov in časopisov. Dr. Frank MacVey pravi:

»Naši zapiski izginjajo s silovito naglico. Če bodo naši vnuki v l. 2000. hoteli dokumentarno preiskati desetletja od 1910., ne bodo našli gotovo nobenih zapisov več iz tega časa. Uporabiti bi morali dosti več pazljivosti in skrbi za ohranitev so-dobrih listin in drugih dokumentov, drugače bomo sami krivi, da ne bodo našli potomi našli več nobenih sledov o svojih neposrednih prednikih. Tudi slike, ki jih ustvarjajo umetniki našega časa, imajo neprimerno manjšo trpežnost nego slike velikih mojstrov preteklih časov. Naše barve so slabe, platno pa je premalo trajno.«

Doživljaj z levi v Liberiji

Srečanje mlade Francozinje, ki se ji je pokvarilo letalo

Francoski listi poročajo o hudem doživljaju, ki ga je imela mlada raziskovalka Afrike, Marguerite Melignyjeva.

22-letna raziskovalka, hči kanadske družine francoskega izvora, je odšla s svojo prijateljico, 25-letno Georgetto Blanchinovo v neraziskane predele zamorske republike Liberije. Dekleti nista ostali skupaj, temveč sta sklenili, da bosta tam življenje in narečja neznanih črnih rodov raziskovali vsaka na svojo pest. Blanchinova se je čez nekaj časa vrnila v Ameriko, Melignyjeva pa je odletela z majhnim sportnim letalom, ki ga je sama krmarila, v Kongo.

Okvara v motorju jo je pristila, da je pristala na neki steni. Med tem, ko je motor še popravljala, je zaslila iz daljave nenadno rjovenje levov. V liberijskih pragozdovih in goščavah je že ponovno gledala smrti v obraz, sedaj pa se je morala pripraviti na dogodivščino, ki je še ni bila doživela: na napad levov. Beg z aeroplanom je bil v prvem trenutku nemogoč, ker bi v tako kratkem času ne mogla popraviti motorja. Zato se je pripravila na obrambo.

Kmalu je zagledala krasnega leva in je še premišljevala o tem, da-li naj strelja nanj ali naj počaka, kaj se bo zgodilo, ko je v svojo grozo zagledala, da se ji bliža še drugi lev. Tedaj je začela streljati. Zadet zver sta se umaknil. Hitro je puško znova nabila in izkoristila kratek odmor, da je z mrzlično naglico popravila stroj. Leva sta se že zopet bližala, še bolj divja nego prej. Tedaj je Melignyjeva skočila v letalo in v trenutku na to je aeroplan zagrmel čez steno, se dvignil s tal in zakrožil nad obema zverinama, ki je jima drzna pilotka ušla kakor po čudežnem naključju.

Napoleonov dvojnik na otoku Sv. Heleni?

Trditve učenega prof. Goldsmitha iz Washingtona

Prof. Geoffroy Goldsmith iz Washingtona je izdal knjigo »Napoleon never at Saint-Helena«, ki nemara ne bi zbudila toliko pozornosti, če bi je ne napisal pač tako znan učenjak, kakor je ta avtor. V knjigi trdi, kakor je razvidno iz naslova, nič več in nič manj nego to, da Napoleon nikoli ni bilo na otoku Sv. Heleni.

Goldsmith dokazuje, da je Korza na tem otoku nadomestoval dvojnik, Korz sam pa je umrl na neki angleški kletarki. Zanimivi so razlogi, s katerimi washingtonski učenjak podkrepiljuje svoje trditve. Tako pravi, da je Napoleonova bančna hiša, tvrdila Perregaux, Napoleonov ček s Svete Helene

zavrnila s utemeljitvijo, da Napoleonov podpis ni pristen. Profesor utemeljuje svojo teorijo še s 57 drugimi razlogi. Bržkone pa vsi ti razlogi ne bodo mogli spremeniti tega, kar je doslej prešlo v zgodovino o Napoleonovem koncu.

ANEKDOTA

Aleksander Dumas sin je pisal, kakor njegov oče, tudi za oder. Neki dobro uspešni premieri njegovega dela je prisostvoval tudi Dumas starejši, ki ga je silno razveselili odskri uspeh njegovega sina. Prijatelj, ki je sedel poleg pisatelja »Mušketirjev« v loži, ga je zato vprašal:

»Kaj, ali imate morda tudi sami kaj za sluge na tem uspehu?«
»Dragi moj, je odvrnil Dumas oče, uspeh je treba pripisati izključno meni.«
»Nu, potem se pravi, da ste to dramo napravili prav za prav vi?«
»Drame ne, ampak avtorja, ki jo je napisal.«

VS AK DAN ENA

V času, ko pričakuje holandska prestolonaslednica otroka.

»Mimica, povej mi, kam odleti štorklja pozimi?«

»Na Holandsko.«

»Politikano«

Kupui domače blago!

Italijanska državna kovnica denarja je bila pravkar pooblašena za izdelavo zlatnikov po sto lir. Novi pridejo v obtoč ter bodo nosili na prednji strani podobo Viktorije Emanuela II.

Zlatniki po sto lir

V občini Adunac-Temlin pri Turnu Severinu je nastal te dni ogenj, ki je uničil veliko kmetijo. Plameni so slednjič dosegli tudi kletne prostore, v katerih je bilo vskladiščenega 5000 l starega vina. V vasi je manjkalo vode, zato so gasilci v stiski odprli sode. 4000 l starega vina so zlili v plamene in so s tem odstranili nevarnost, da bi požar dosegel sosedna poslopja.

Z vinom so pogasili ogenj

Gotovo je zelo mnogo ljudi, ki jim je lažje biti popolni abstinenti, nego da bi zmerno pili. Schenk.

Naši predniki niso obojeali zdravila ve-de kot takšno, temveč zdravniško umetnost, predvsem pa so se zadrževali ob to, da so ljudje to umetnost izvrševali kot plačano obrt za preživljanje samih sebe. Plinij.

Gospodarstvo

Ali naj postanejo naše hranilnice podružnice Državne hipotekarne banke?

Ponovno smo že poročali o načrtu uredbe o hranilnicah in smo tudi objavili razloge za odklonilno stališče, ki ga je v tem pogledu zavzela Zveza jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani. Načrt uredbe namreč v takem obsegu omejuje posle hranilnic, zlasti v pogledu dajanja posojil, da bi bil ogrožen nadaljnji odtok slovenskih hranilnic, ne glede na to, da bi morale hranilnice likvidirati znaten del sedaj obstoječih posojil. Vrh tega uredbe ne dopušča hranilnicam sprejemanje pupilnega denarja.

Z začudenjem pa smo pred dnevi čitali v »Jugoslovenskem Lloyd« uvodni članek, ki ga je napisal g. Bašić. Pisec očita Zvezi jugoslovenskih hranilnic čudno postopanje in nelojalnost, češ da načrt uredbe v znatni meri upošteva želje in zahteve slovenskih hranilnic. Ugovarja tudi stališče, ki ga je zavzela Zveza jugoslovenskih hranilnic v svojem komunikatu, ker imajo baje tudi v drugih državah slične omejitve glede dajanja posojil. Pisec zagovarja celo določbo načrta, po kateri smejo hranilnice dajati posojila samo dolžnikom na eritornju določene občine in na teritoriji sosednjih občin, češ, da se tako ščitijo interesi vlagateljev in da so hranilničnim upravam bolj znane razmere v lastni občini in v sosednjih občinah kakor v oddaljenejših občinah. V isti sapi pa zatrjuje, da bodo posojiljoemalec iz drugih občin posojila lahko dobili pri banovinski hranilnici, kakor da bi ta bolje poznala razmere v oddaljenejših krajih. Kakor smo že poročali, bi imela ta določba za posledico, da bi morale hranilnice likvidirati vsa posojila dolžnikov v drugih občinah in bi ostala brez hranilniških posojil vsa gospodarska središča v Sloveniji, kakor so Bled, Bohinjska Bistrica, Dolnja Lendava, Domžale, Dravograd, Gornji grad, Hrašnik, Jesenice, Kočevje, Laško, Litija, Prevalje, Rakovc, Ribnica, Šoštanj, Trbovlje, Zagorje, Zalec itd.

Pisec tudi smatra, da je v redu določba, da hipotekarna posojila ne smejo presegati 80% vlog na knjižice (torej brez kontokorrentnega vloga), čeprav je jasno, da bi se s tem na minimum skrajšali hipotekarni kreditni posli hranilnic.

Glede določbe, da smejo hranilnice dajati komunalna posojila le občinam ustanovljenim in le kratkoročno na eno leto, se sklicuje g. Bašić na češkoslovaški hranilniški zakon, ki sploh prepoveduje, da bi hranilnica dajala posojila občinam ustanovljenim. Predvidno pa zamožlj, da smejo češkoslovaške hranilnice dajati komunalna posojila vsem drugim občinam v neomejenem obsegu in to ne samo kratkoročno, temveč tudi dolgoročno. Gornja določba načrta uredbe ima očitno namen koncentrirati vsa komunalna posojila pri Državni hipotekarni banki in eventualno pri Poštni hranilnici.

Pisec smatra, da je tudi v redu, da se hranilnicam prepove nalaganje odvrsnih denarnih sredstev pri bankah in zadrugah, ker imajo hranilnice slabe izkušnje,

ne pomisli pa, da ima tudi ta določba edino namen koncentrirati odvrsna sredstva pri državnih denarnih zavodih. V svoji vneti gre g. Bašić kot zagovornik načrta uredbe tako daleč, da sam predlaga, naj bi postala Državna hipotekarna banka centralna vseh hranilnic v Jugoslaviji in stavlja to ponudbo v zvezi z zahtevo, da se hranilnicam dopusti sprejemanje pupilnih vlog, češ da bo imela s tem Državna hipotekarna banka dovoljno nadomestilo za manjši dotok pupilnega denarja.

Čudimo se Hrvatim, ki so sicer v svojih zahtevah tako nepopustljivi, da sami prihajajo s takim predlogom. Ali ne vidi g. Bašić, da imajo vse omejitve pri poslovanju hranilnic, ki jih vsebuje načrt uredbe, edino ta namen, zavezati hranilnicam rok pri dajanju kreditov, tako da ne bi imele možnosti plasiranja razpoložljivih sredstev in bi bile končno primorane denar nalagati pri Državni hipotekarni banki, kjer bi se na ta način dejansko centraliziral pretežni del hranilničnega denarja. Znano je, da imajo gospodje pri Državni hipotekarni banki vedno pred očmi francoski centralistični sistem. Po svojem ustroju skuša Državna hipotekarna banka glede imobilarnega kredita kopirati francoski Credit Foncier, sedaj pa hoče prevzeti še enako vlogo, kakor jo ima v Franciji centralna banka vseh hranilnic Caisse des Dépôts et Consignations, ki upravlja danes več vlog, kakor vse francoske velebanke skupaj (okrog 90 milijard frankov). Pretrpani centralizem je v Franciji stvar pritiral že tako daleč, da so posamezne hranilnice degradirane na nivo podružnic te centralne hranilniške banke in nimajo pri naganju zbranih sredstev skoraj nobene besede več. Niti toliko samostojnosti nimajo več, kakor poljubna pokrajinska podružnica katke velebanke. Ves denar mora v to centralno banko in posledica tega centralnega nalaganja hranilniškega denarja je hudo zamarnjanje lokalnih kreditnih potreb. Pri tem pa je treba še upoštevati, da se gospodarska struktura posameznih pokrajin Francije mnogo ne razlikuje in da je vprašanje tega sistema še bolj nevarno tam, kjer se posamezne pokrajine v svojem gospodarskem razvoju znatno razlikujejo.

Če vse to dobro premislimo, tedaj si moramo zastaviti vprašanje, ali gospodji Bašiću dotedanje izkušnje s centraliziranimi državnimi denarnimi zavodi še niso odprile oči. Ali ne vidi, da imajo ti zavodi predvsem interes zbirati naše prihranke, da pa ne kažejo na drugi strani razumevanja za kreditne potrebe naših krajev. Denar se vedno bolj steka v te osrednje državne denarne zavode, ko pa pridemo z našimi zahtevami po posojilih, moramo navadno prosjati, kakor da ne bi šlo za denar naših krajev, ki naj se zopet vrne odkoder je prišel.

F. S.

Naš pridelek bombaža

Ze včeraj smo poročali, da je trgovski minister v sporazumu s kmetijskim ministrom odredil, da se sme od 1. novembra bombaž uvažati samo na podlagi dovoljenj, ki jih bo uvoznikom dalo ministristvo v zvezi z odkupom domačega bombaža. Lani proti koncu leta je izšla uredba o odkupu domačega bombaža. Ta uredba predvideva določitev odkupne cene, ki je lahko za 50% višja kakor je znašala povprečna cena bombaža na newyorški borzi v prejšnjem letu. Obenem uvaža ta uredba prisiljen odkup domačega bombaža in pobiranje kontrolne takse pri uvozu bombaža in izdelkov iz bombaža. Zaradi pravilnega izvajanja tega prisiljenega odkupa bodo uvozniki bombaža odsej dobivali dovoljenja za uvoz bombaža le tedaj, če bodo od zadrug odkupili določene jime količine domačega bombaža.

Na podlagi ugodnosti, ki jih nudi ta uredba pridelovalcem, se je letos produkcija bombaža v naši državi že precej dvignila. Površina bombažnih kultur je v prejšnjem letu znašala 1800 ha, letos pa se je že povzpela na 3500 ha. Letošnja letina je bila prav dobra in je znašal povprečni pridelek surovega neočistene bombaža 700 kg na ha, kar ustreza 200 kg očistene bombaža. Skupni pridelek se ceni na 800.000 kg očistene bombaža. Doslej je znašal največji naš pridelek očistene bombaža samo 300.000 kg.

Navzlic temu povečanju predstavlja količina 800.000 kg očistene bombaža le majhen del naše domače potrošnje. V letu

1936. smo uvozili nekaj manj nego 17 milijonov kg bombaža. Letos pa je uvoz v prvem polletju že narasel na 9,3 milijona kg in se ceni naša skupna potrošnja bombaža v letošnjem letu na 20 milijonov kg. Domača produkcija bo torej krila le 4% celotne potrošnje. Če pa upoštevamo še uvoz bombažne premije, potem se naša potrošnja dvigne na okrog 36 milijonov kg; pri tej količini bo krila domača produkcija šele 2,2% potrošnje. Za nadaljnje povečanje produkcije bombaža obstajajo torej še prav znatne možnosti.

Iz Novega Sada poročajo, da so letos tudi v Vojvodini napravili poizkuse z bombažnimi kulturami, in sicer v bližini Vrška, Kikinde in Novega Bečea. Podobne poizkuse so napravili v Dalmaciji in Crni gori. Kakor se zdi, so se ti poskusi dobro obnesli in se bo v prihodnjem letu površina bombažnih nasadov še znatno dvignila sprčo okolnosti, da je pridelovalcem zaječena ugodna cena. Za letošnji neočisteni bombaž dobe pridelovalci okrog 5 Din za kg, kar ustreza ceni 17 do 18 Din za kg očistene bombaža, zadrug pridelovalcev pa so dobile tudi že stroje za čiščenje bombaža, ki so bili kupljeni na breme fonda za pospeševanje bombažnih kultur, kamor se stekajo dohodki od kontrolne takse pri uvozu bombaža in izdelkov iz bombaža. Te dni pa je bil odobren iz tega fonda kredit 300.000 Din kmetijski vzorni in kontrolni postaji v Skoplju za nabavo strojev in aparatov za čiščenje bombaža in bombažnih semen.

bodnih devizah. V prejšnjih letih smo uvažali znatne količine oljnih semen in oljnih plodov. Od leta 1936 pa se je domača produkcija naglo dvignila, ki danes lahko krili je pretežni del potrošnje domačih tvornic jedilnega olja. Ker je bil obenem otežčen uvoz oljnih plodov in oljnih semen, tvornice ne uvažajo več teh surovin. Medtem pa se je naša produkcija tako povečala, da je nastopila celo možnost izvoza v inozemstvo. Tvornice se boje, da bodo surovina, ki jih potrebujejo za produkcijo olja, prodane drugam in so zahtevale prepoved izvoza. Ker pa prihajajo ponudbe za nakup oljnih plodov in semen predvsem iz nekaterih klirinških držav, je finančno ministristvo prepovedalo izvoz proti plačilu v kliringu. Seveda pa bi si naše tvornice lahko zagotovile surovino tudi s tem, če bi nudile enako ceno, kakor jo nudijo uvozniki iz klirinških držav.

Uredba o izrednem cestnem prispevku za izkoriščanje državnih in nedržavnih cest, o kateri smo 15. t. m. obširneje poročali v »Jutru«, je sedaj objavljena tudi v »Službenem listu« od 23. t. m.

Na Zateškem hmeljskem trgu je bilo tudi pretekli teden živahno nakupovanje ter je prišlo do znatnega prometa, pri čemer so razne stopnje kakovosti napredovale glede cene. Nakupovalci so predvsem za domačo porabo, pa tudi za izvoz, zlasti v prekomorske države. Tendence je nadalje čvrsta in se giblje cene v dosežanem okviru 700—1000 Kč za 50 kg.

Poravnalo postopanje je uvedeno o imortni Alojzija Gornosa, posestnika in tr-

govca v Androm pri Sv. Duhi p. Krško (poravnalni upravnik dr. Vladimir Borštnik, odv. v Krškem; poravnalni narok pri okrajnem sodišču v Krškem 19. novembra ob 11., prijavni rok 8. novembra, kvota 60%).

Borze

Na ljubljenski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 7.76 milijona Din nasproti 11.96, 7.38, 8.46 in 10.02 milijona Din v prejšnjih štirih tednih. V privatnem kliringu so se nemške marke trgovale ves teden po 18.90, avstrijski šilingi pa so se v začetku tedna podražili od 8.68 na 9.00, potem pa so zopet popustili na 8.76. Na svobodnem deviznem trgu so se trgovali švicarski franki po 11.06, angleški funti po 238, ameriški dolarji po 48 in francoski franki po 1.65.

DEVIZE

Curih. Beograd 10, Pariz 14-7050, London 21.4950, New York 434.25, Bruselj 73.20, Milan 22.85, Amsterdam 240.05, Berlin 174.50, Dunaj 80.30, Stockholm 110.85, Oslo 108.05, København 95.9750, Praga 15.20, Varšava 82.10, Budimpešta 83.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 23. oktobra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 98.25, za maj 98.125, za julij 92.50; koruza: za dec. 58.75, za maj 60.125, za julij 60.875.

Winnipeg, 23. oktobra. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 123.50, za dec. 120.125, za maj 117.50.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.). Tendence nespremenjena. Pšenica (78/79 kg): baska 176 — 178, banatska 171 — 180, baska ladja Tisa 181 — 183, ladja Begej 180 — 182; sremeska 77/78 kg 175 — 177; slavonska 77/78 kg 176 — 178. Kuruza: baska in sremeska 105—107; banatska 102—104. Oves: baski, sremeki in slavonski 116 — 118. Riž: baska 165 — 167; Ječmen: baski in sremeki 63/64 kg 130 — 132.50. Moka: baska in sremeska »0g« in »0gg« 270 — 280; »2« 250; »5« 170 — 180; »8« 127.50 — 132.50. Otrobi: baski, sremeki in banatski v vrečah 95 — 99. Fižol: baski beli brez vreč 202 — 204.

BOMBAŽ

+ Liverpool, 22. oktobra. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za okt. 4.68 (prejšnji dan 4.68) za dec. 4.74 (4.75), za maj 4.84 (4.84).

+ New York, 22. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za nov. 8.34 (8.37) za dec. 8.29 (8.32) za maj 8.27 (8.27).

ZIVINA

+ Na petkov svinjski sejn v Mariboru je bilo pripeljanih 363 svinj. Povprečne prodajne cene so bile naslednje: prasci, od 5—6 tednov stari 70—100 Din, 7—9 tednov stari 85—105 Din, 3—4 mesece stari 130—170 Din, 5—7 mesecev stari 220—340 Din, 8—10 mesecev stari 350—440 Din, 1 leto stari 620—780 Din za komad. Svinje so se prodajale po 6—7.50 Din za kg žive teže in po 9—11 Din za kg mrtve teže.

Ob prezgodnjem grobu Jakoba Kunstlja

Gorje, 23. oktobra. Jesensko solnce je poatlilo vrhove gora, ko so dvignili gasilci in Sokoli krsto z zemskimi ostanki, da Te ponese k večnemu počitku. Še nedavno si bil poln zdravja in življenja, a zdaj leži str v črni jami. Upo da Ti je namenila trdo življenjsko pot. Z neomajno voljo in sposobnostjo si prenašal udarce tega sveta. Iz borbe si vedno izšel zmagovalce. Kot skrben družinski oče in vzoren soprog si vzgojil številno družino v dobre člane človeške družbe. Tvoj duh je snoval načrte, a usoda Ti jih je prekrizala in Te iztrgala iz naše sreče. Mnogo zaslug si si pridobil kot gasilec, poslovodja

DANES

zvečer v restavraciji

ZVEZDA

POULEVARD, NADEVANI PIŠCANE, PIŠČANČEVA OBARA,

DOMAČE KOLINE, PRVOVRSTNA PIJAČA

Smrten padec z avta in iz vlaka

Zrtvi sta družinski oče in mlad vojak

Celje, 23. oktobra. V četrtki zjutraj je šel posestnik in zidar Anton Vozlič iz Grlice pri Sv. Petru na Medvedjem selu na delo v Šmarje pri Jelšah, kjer je bil zaposlen pri neki gradnji. Spotoma ga je dohitel tovorni avtomobil, ki je vozil svinje. Vozlič je stopil na avtomobil in se peljal dalje proti Šmarju. Med vožnjo pa je padel z avtomobila. Pri padcu mu je počila lobanja, dobil pa je tudi hude poškodbe po vsem telesu. Vozliča so kmalu našli in ga nezvestnega prepehljali v celjsko bolnico, kjer je ponoči podlegel poškodbam.

Poljčane, 23. oktobra. Čim je odpeljal večerajšnji jutranji ljubljanski vlak iz Poljčan, je bilo javljeno tukajšnji žandarmeriji, da leži ob tiru kakih 600 m pred poljčanskim postajo, neznan moški, ki ga v temi ni bilo spoznati. Prvi hip se ni vedelo, ali gre za nesrečo ali samomor.

Kmalu nato je komisija, kjer ji bil navzoč

tudi banovinski zdravnik dr. Hronovec, ugotovila, da se je pripetila nesreča. Ponesrečenec je vojak, redov Janez Toksa, doma iz Šmarji pri Jelšah. Kakor je bilo razvidno iz objave, je služil pri mitraljski četi v Kragujevcu svoj kadroviski rok. Usodnega jutra se je odpravil na 30dnevni dopust. Kakor se domneva, je preupal svojo izhodno postajo Grobelno. Ko se je zbudil, je pogledal, kje je. Nato je v hipni zmarnosti ali skočil, ali pa je zaradi premajhne previdnosti padel iz vlaka. Točno tega na kraju dogodka niso mogli ugotoviti, ker se ponesrečenec, ki je ležal s prebito lobanjo preko tračnice, ni zavedal. Ako ga ne bi pravočasno opazil slučajno neki pasant, bi nesrečnega vojaka prihodnji vlak, ki privozil tam mimo kar kmalu za ljubljansko, popolnoma preglazil. Po odredbi zdravnika so ponesrečenca prapeljali v celjsko bolnico, vendar ni verjetno, da bi ostal pri življenju. O nesreči so bili obveščeni svojci, ki so tega jutra zama pričakovali svojega fanta.

Da bo Golovec zvezan z Ljubljano

Urediti je treba prehod čez zatvornico v Gruberjevem kanalu

Ljubljana, 22. oktobra. V letošnjem gradbenem programu mestne občine ljubljanske je bila med drugimi tudi pomožitev in razširjenje komunikacij med obema bregovima Gruberjevemu prekopa oziroma Ljubljano. Ta program se deloma že izvršuje; te dni razširjajo Karlovski most, ki bo odprl širše možnosti prometu na Dolenjski cesti in ki je tako rekoč glavna prometna žila med Ljubljano oziroma Gorenjko in Dolenjsko,

V tem programu je bila tudi ureditev prehoda čez Ljubljano oziroma čez Gruberjev kanal preko že obstoječe zatvornice. Celja po ureditvi tega prehoda je že stara. Vsa dolga proga ob Gruberjevem kanalu vse od Karlovskega do Poljanskega mostu je brez vsakega prehoda, tako da je dohod na Golovec možen le po teh zelo oddaljenih mostovih, kar je zelo velik, prevelik ovinek. Stanovanci Streliške ulice in Domobranske ceste ter Hradečkoga ya-

... dokler ji ni prinesel vefer prt, opran z Radionom

Dve gospodinj... obe imata radi snežnobelo perilo. Vsaka pa uporablja drugo pralno sredstvo in glej kako velik je razloček! Perilo, oprano z Radionom, je »Radion-belo«, ker vsebuje Radion dobro Schichtovo milo in je prepojen s kisikom, ki pronica skozi tkanino in pere Vaše perilo tako temeljito, da se njegova belina povsod takoj zapazi. Če boste samo enkrat oprali perilo z Radionom, ne boste nikoli več uporabljali drugih pralnih sredstev.

Schichtov
RADION
pere sam

živinorejake zadrugo, soustanovitelj gornjanskega Sokola in vnet planinec. Vsa ta in še druga društva so izgubila s Teboj podpornika in agilnega delavca.

Ko smo Te položili k pokojni hčerki Ivanki, smo stali ob Tvojem grobu nemi in strlji src. Vidimo vrzel, ki je nastala v naših vrstah. Vidi, da boš v naših srcih zapisan na pravem mestu!

Kako si bil priljubljen in spoštovan, je pokazal močnogi pogreb. Zastopniki raznih društev, posebno gasilci in Sokoli, najv z Bleda, so Ti polnočestilno izkazali zadnjo čast. Ko so izvenele besede obeh govornikov je gasilska godba igrala žalostinko. Radovljiski pevski zbor pod vodstvom br. Kobentarja in domači gasilci sta zapela nagrobnice. Mnogi prijatelji in znancev se je orosilo oko, ko so padle prve grude domače zemlje v prezgodnji grob. Tiho je padel mrak, ko smo Te pustili samega na božji njivi. Naj Ti bo lahka zemlja!

si še leta prosijo, da bi se uredil prehod čez omenjeno zatvornico. Za to pa govore tudi tujsko-prometni oziri, saj bi Ljubljana pridobila s tem novo izletno točko na zeleni Golovec, ki je danes zaradi omenjenih ovinkov zelo od rok.

Prehod čez te zatvornice bo urejen tako, da bo na zatvornici postavljena nova ograja na gornji strani hodnika, vzdolž prostora za dvigavanje strojev, tako da bo prostor za stroje ločen od hodnika. Dohodki z obeh bregov se bodo na novo uredili s položnejšimi stopnicami in ograjo in tako bo dohod mnogo prikladnejši. Prehod čez zatvornico bo samo za pešce. Vsa dela bodo stala okrog 62.000 din.

Dela za ureditev prehoda so bila že napisana in tudi izlicirana. Oddana so bila podjetniku Vinku Križaju v izvršitev. Vršil se je že komisijski ogled na mestu samem. Komisije so se udeležili prizadežni interesi, terenska sekcija pa je poslala dopis, v katerem je opozorila na sklep ankete iz leta 1933, ki pravi, da se mestni občini dovoli ureditev prehoda čez zatvornico le pod pogojem, da se občina obveže urediti ta prehod najkasneje v petih letih in še z dodatnim pogojem, da v tem času izvrši v bližini prehoda most. To pa je seveda za sedanje prilike pretežek pogoj in zato je potrebno, da se skliče nova anketa vseh prizadežnih, da se to vprašanje spoznamo uredi.

Predlog za ureditev tega prehoda je bil podan v mestnem svetu že leta 1932. Ponovno je urgiral v tej zadevi podžupan prof. Jarc in tehnični odbor je sklenil, naj se prehod uredi, kadar bo na razpolago denar. Izvršen je bil tudi že komisijski ogled na mestu samem. V gradbenem programu za leto 1934 je bil zato predviden kredit v znesku 55.000 din. Oddana so bila že ključavniciarska dela. Toda, ker ni bilo na razpolago gotovine, je tednji župan dr. Puc ustavil pričetek dela in vsa stvar je šla ad acta. V proračunskem predlogu leta 1935 je mestna uprava črtala kredit za napravo prehoda, zato ga v proračunskem letu 1936/37, ni bilo mogoče graditi. Finančni odbor je šele v proračunskem letu 1937/38, votiral potrebni kredit. Na podlagi tega je bilo letos razpisano delo za ureditev prehoda in izlicitirano.

Ker pa je zaradi zgoraj omenjenih pogojev potreben nov sklep ankete, ki jo tvori Terenska sekcija, Glavni odbor za osuševanje Barja, banovina in mesta občina, je pričetek gradnje odložen do sklepa te ankete. Kakor smo informirani, je ta anketa že sklicana in tako je upati, da se bo to delo kmalu pričelo, na zadovoljstvo vseh zainteresiranih prebivalcev in izletnikov. Gornje podatke smo dobili pri tiskovnem uradu mestne občine.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo že za pol stoletja!

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
s pritiskanimi, oddam za 1. november v Rožni dolini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje
oddam 1. novembra, kuhinja in hramba, kakor tudi klet. Pripravo na skladišče. Zaloška c. 10.

Samsko stanovanje
s kopalnico, oddam za 1. november v Rožni dolini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje
visokopričeno, s vsem priključitvami, vse pod enim ključem, nekaj vrta, oddam mirni stranki 1. decembra. Moste Poljska pot 29.

Malo enosobno stanovanje
oddam takoj. Moste, Ciglarjeva ulica 18.

Trisobno stanovanje
elegančno, s kopalnico in vsem komfortom, oddam. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Strogi center«.

Stanovanje
iz male sobe in kuhinje oddam eni ali dvema osebam. Florjanska 24.

Trisobno stanovanje
s kopalnico v vili oddam takoj ali 1. novembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

2-sobno stanovanje
s kuhinjo oddam 1. novembra. Pod Gozdno 10, poleg Bellevue.

2-sobno stanovanje
komfortno, sončno, oddam v Rožni dolini 26. I.

2-sobno stanovanje
s kuhinjo oddam takoj za 300 Din. Stranska pot 19, Trnovo.

3-5 sobno stanovanje
oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Malo stanovanje
udobno, oddam 1. novembra. Izanska c. 53.

Enosob. stanovanje
oddam 15. nov. stran ki brez otrok. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

V novi hiši
na Beogradu oddam takoj krasno trošobno stanovanje s kopalnico. Pojasnila v trafiki na Tyrsevi cesti 53.

Enosob. stanovanje
oddam za 200 Din. Jenko, Zg. Šiška pri novi Šoli, št. 302.

Stanovanje
1 in 2 sobno oddam 1. novembra. Ogled od 2. do 3. ure. Poizve se po nedelji. Prečna ul. 6.

Enosob. stanovanje
oddam. Rožna dolina c. 15.6.

Dvosob. stanovanje
v prvem nadstropju oddam za 1. decembra. Suka, Zg. Šiška 284. (Pod hrabom).

Dvosob. stanovanje
s pritiskanimi oddam za 1. november v Rožni dolini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje
suho oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje
oddam. Rožna dolina c. 15.6.

Dvosob. stanovanje
oddam. Rožna dolina c. 15.6.

Enosob. stanovanje
suho oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje
suho oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje
oddam. Rožna dolina c. 15.6.

2-in 3-sobno stanovanje
oddam takoj. Vprašajte pri vodniku dr. Staretu, Pradkova ulica 15.

Dvosob. stanovanje
v centru takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje
komfortno, s kopalnico, v centru oddam. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Mirno«.

2-sobno stanovanje
oddam z novembrom ali decembrom pri novim nazivju v Beogradu 6. Gijura.

1. decembra
oddam krasno 1. nad. stanovanje 2 sobn. kabinet, kopalnica, 2 balkona s pritiskanimi v bližini: Studiona, nam. v Vošnjakova ul. 16. Poizve se Vošnjakova ul. 16.

Stanovanje
enosobno, vse priključitve, oddam 1. novembra. Suka, Zg. Šiška. Pradkova ul. 15. Suka, Pradkova ul. 15.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
eno ali dvosobno oddam takoj. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Dve osebe«.

Za 1. december
oddam lepo dvosobno stanovanje v ali blizu središča mesta. Ponudbe s navodno na ogli. odd. Jutra pod »Dve osebe«.

4-sobno stanovanje
komfortno, v novi vili ali bliži, s stalno ali centralno kurjavo, oddam 1. februar, istem. Ponudbe na ogli. odd. Jutra.

Stanovanje
enosobno, v centru, dvosobno, istem za 1. november. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Ne predajte«.

Trisobno stanovanje
istem s kuhinjo, kopalnico na gl. par. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Komfortno«.

Državna uradnica
ište dvosobno stanovanje za februar. Wes, Cesta v Rožno dolino 9.

Stanovanje
dvo ali enosobno s kabineto in poslovalnico, oddam 1. novembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje
iz male sobe in kuhinje oddam eni ali dvema osebam. Florjanska 24.

Trisobno stanovanje
s kopalnico v vili oddam takoj ali 1. novembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

2-sobno stanovanje
s kuhinjo oddam 1. novembra. Pod Gozdno 10, poleg Bellevue.

2-sobno stanovanje
komfortno, sončno, oddam v Rožni dolini 26. I.

2-sobno stanovanje
s kuhinjo oddam takoj za 300 Din. Stranska pot 19, Trnovo.

3-5 sobno stanovanje
oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Malo stanovanje
udobno, oddam 1. novembra. Izanska c. 53.

Enosob. stanovanje
oddam 15. nov. stran ki brez otrok. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

V novi hiši
na Beogradu oddam takoj krasno trošobno stanovanje s kopalnico. Pojasnila v trafiki na Tyrsevi cesti 53.

Enosob. stanovanje
oddam za 200 Din. Jenko, Zg. Šiška pri novi Šoli, št. 302.

Stanovanje
1 in 2 sobno oddam 1. novembra. Ogled od 2. do 3. ure. Poizve se po nedelji. Prečna ul. 6.

Enosob. stanovanje
oddam. Rožna dolina c. 15.6.

Dvosob. stanovanje
v prvem nadstropju oddam za 1. decembra. Suka, Zg. Šiška 284. (Pod hrabom).

Dvosob. stanovanje
s pritiskanimi oddam za 1. november v Rožni dolini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje
suho oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje
suho oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje
oddam. Rožna dolina c. 15.6.

Enosob. stanovanje
suho oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje
suho oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje
oddam. Rožna dolina c. 15.6.

2-in 3-sobno stanovanje
oddam takoj. Vprašajte pri vodniku dr. Staretu, Pradkova ulica 15.

Dvosob. stanovanje
v centru takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje
komfortno, s kopalnico, v centru oddam. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Mirno«.

2-sobno stanovanje
oddam z novembrom ali decembrom pri novim nazivju v Beogradu 6. Gijura.

1. decembra
oddam krasno 1. nad. stanovanje 2 sobn. kabinet, kopalnica, 2 balkona s pritiskanimi v bližini: Studiona, nam. v Vošnjakova ul. 16. Poizve se Vošnjakova ul. 16.

Stanovanje
enosobno, vse priključitve, oddam 1. novembra. Suka, Zg. Šiška. Pradkova ul. 15. Suka, Pradkova ul. 15.

Opremljene sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Soba
lepo opremljena, posred. oddam ali dva. Mala vas 44. na Jakinu.

Sostanovke
sprejem. Mariborska ulica 24.

Lepo solčno sobo
prazno oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Opremljene sobe
oddam v novi hiši. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
solčno, s pogledom na ulico, s posebnim vzhodom, event. klavirjem, oddam eni ali dvema solidnim gospodoma, Tabor 5-1.

Na Mirju
oddam 1. novembra. Lepo opremljeno, posred. oddam ali dva. Mala vas 44. na Jakinu.

Večje sobe
s mednarodno, električno posebnim vzhodom, oddam nekakšnemu paru Gerbičeva ul. 7.

Opremljene sobe
s posebnim vzhodom, oddam eni ali dvema osebam. Ulica na grad 9.

Prazno sobo
s posebnim vzhodom, oddam takoj. Me dvodvo ul. 36.

Soba
s dvema posteljama, oddam. Ključna ul. 6. Ko deljevo.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dijakne sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijakinja
lepo opremljena, posred. oddam ali dva. Mala vas 44. na Jakinu.

Gospoda ali dijaka
sprejem. Mariborska ulica 24.

Soba
solčno, s pogledom na ulico, s posebnim vzhodom, event. klavirjem, oddam eni ali dvema solidnim gospodoma, Tabor 5-1.

Na Mirju
oddam 1. novembra. Lepo opremljeno, posred. oddam ali dva. Mala vas 44. na Jakinu.

Večje sobe
s mednarodno, električno posebnim vzhodom, oddam nekakšnemu paru Gerbičeva ul. 7.

Opremljene sobe
s posebnim vzhodom, oddam eni ali dvema osebam. Ulica na grad 9.

Prazno sobo
s posebnim vzhodom, oddam takoj. Me dvodvo ul. 36.

Soba
s dvema posteljama, oddam. Ključna ul. 6. Ko deljevo.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
oddam gospodini s celotno opremo, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Najmočnejše društvo na naši univerzi

Zanimiva poročila na obnem zboru JNAD Jadrana

Ljubljana, 23. oktobra. V petek zvečer je imel ob številni udeležbi svojega članstva JNAD »Jadrana« svoj 34. občni zbor. Društvena čitalnica v Areni Narodnega doma je bila zasedena do zadnjega mesta. Zlati je bil razveseljiv pogled na veliko število novincev (86), ki so se z zanimanjem sledili poteku skupščine, kateri je prisostvoval policijski komisar Kante.

Društveni predsednik Anton Žum je po dal obzračju dela v poletnem semestru in med velikimi počitnicami. Dotaknil se je vseh dogodkov, katerih se je udeleževala akademska nacionalna omladina na univerzi in drugod v javnem življenju. Zaradi dogodkov v naši politiki je moralo življenje »Jadrana« za trenutek zastati in to na eni izmed najbolj kritičnih točk naše zgodovine, v dobi neuravnovešenega preoblikovanja našega političnega in javnega življenja, v dobi, ko se s strani nasprotnikov nacionalizma gazi temelji naše državne tvorbe in ko so se že kazali obrisi velike politične borbe, v kateri bo že a priori vprežena tudi jugoslovenska nacionalna mladina in ki jo bo ona morala izvajati v svojo korist!

To splošno prepričanje je imelo v »Jadrana« svoje koristne posledice. Prilike, v kateri je prišlo društveno življenje, so same klicale k večji borbenosti in ti nujni posledici so sami planili na dan. Društvo je postalo močno in urejeno na znotraj ter upoštevano na zunan, postalo je po svoji duhovni strukturi in po svojem pomenu zmožno se postaviti po robu združenim črnim in rdečim nasprotnikom v borbi za dosego svojih programskih, predvsem pa nacionalnih idealov!

V tem smislu je predsednik v zasedenih besedah podal svoje poročilo, ki je naletelo na burno odobravanje.

Iz vseh ostalih poročil je bilo razvidno pridno udeleževanje odbora kakor tudi članstva, bodisi v notranjem delu kot tudi na terenu. Ni ga bilo pomembnejšega dogodka, da ne bi doseglo vmes tudi članstvo »Jadrana« in je prav zaradi odločne nastopa včasih zbudilo mnogo prahu pri nasprotnikih (Domžale, Fužine, št. Vid, Metlika, itd.).

Članstvo »Jadrana« je štelu ob obnem zboru 246 članov in je torej najmočnejše

akademske društvo na Alesandrovski univerzi. Po fakultetah je bilo zastopano 113 juristov, 94 tehnikov, 27 filozofov in 12 medicinov. Tako, da so bile zastopane vse fakultete razen teološke...

Vse sekcije so delovale, v kolikor so počele delovati. Posebno socialno-gospodarska je preoblikovala strošnim članom hrano in stanovanje pa tudi popuste pri nekaterih ljubljanskih trgovinah. Omemba: vredna je ženska sekcija, ki je letošnje poletje že drugič priredila taborjenje na Kočevskem. Celotno poletje so članice delovale med Slovenci na Kočevskem, jim delile knjige, predvajale kulturne filme, imela vzgojna in higijenska predavanja. Žal pa so za svoje delo našle premalo razumevanja, kar pa jih ni prestrašilo. Zanimivo poročilo načelnice sekcije Vedemajrove je članstvo nagradilo z dolгим pritrjevanjem.

Pri debati k poročilu se je mnogo govorilo o odboru Akademске sekcije in je pri tej debati prišlo do zanimivih podrobnosti o poslanstvu predsednika te sekcije. Članstvo je z velikim zanimanjem sledilo izvajanjem posameznikov, ki so bila jako poučna!

Enotnost članstva se je najbolj pokazala pri volitvah novega odbora, kjer je bil soglasno ponovno izvoljen Anton Žum. Z njimi je društvo zagotovljeno uspeh. V odboru so še: Rajč Dragan, Lapažnja Boris, Arrigier Vojko, Pavlič Dušan, Švajger Rasto, Macher Rado, Janša Barica, Tauzes Slavka, Flander Mirko, Grohar Ervin, Marušič Franjo in Znidaric Boris.

Manufaktura po ceni, kakor še nikoli!

OPOZARJAMO VSE
na razprodajo manufakturnega blaga pri
ANTON SCHUSTER
Ljubljana — Mestni trg 25

Izbira vsakovrstnega blaga najboljše kakovosti je velika.

NAZNANILO!

Tem potom obveščam cenj. občinstvo, da sem otvoril

SLAŠČICARNO v Frančiškanski ulici

V moji dolgoletni praksi v tu- in inozemstvu, kakor tudi kot šef-slaščičar restavracije »Union«, sem si pridobil dovolj prakse, da bom znal vsakogar ob vsaki priliki kar najbolj zadovoljiti. — Priporočam se za cenjeno naklonjenost.
Z odličnim spoštovanjem

Grablovic Josip

**Čečno plačuj „Jutru“ naročnino
varuj svojem zavarovalnino!**

Linolej

prodaja in polaga po reklamnih
cenah
SEVER, Maribor trg 2

Restavracija.

V večjem mestu dravske banovine se odda takoj v najem radi bolezni restavracija, obstoji iz najfinjših lokalov z izvanrednim vrtom, na prometnem kraju. Reflektant mora biti dober strokovnjak, kapitala zmožen, da prevzame ves inventar, zalogo vina in opremljene stanovanjske sobe. Dopise podružnici »Jutra, Maribor pod »Sigurna eksistenca«.

Moške kratke nogavice in ženske trpežne nogavice

dobite že v vseh boljših trgovinah z zaščitno znamko

»FAKO—NEPODERLJIVO«

in sicer po fiksnih določenih tovarniških cenah. —
Zahtevajte torej to znamko, kajti ta jamči za kakovost.

Domače gospodinjstvo delo povzroča raskave roke!

Čiščenje in ribanje, pranje in ne nazadnje kuhinjska para pri pripravljanju jedil - to povzroča ob vsakem letnem času le prehitro raskave in razpokane roke. Kako lahko je temu odpravi! Vsakokrat, ko ste roke umili in jih osušili, jih namažite nekoliko s Solea kremo in zadržite v njej ostane mehka in voljna, se ne vneme in postane odpornejša. Kar velja za roke, je pa še prav posebno primerno za obraz. Zato se umivajte z dišečim Solea milom, ki vsebuje aktivni lecitin, kolesterol in v Solea kremi dobi s njim učinkovito dopolnitev. Celo telo dobi novo prožnost in svežost, koža postane rožnato-nadahnjena in trajno prekrvljena. Polet in prožnost - kako potrebna sta ravno pri utrudljivem gospodinjstvem delu!

MORANA SMRT PLEŠAVOSTI!

NI VEČ PLEŠAVOSTI! MORANA JE NEMAKRILJIVA! TISOČI IN TISOČI SE NJEJ ZAHVALJUJEJO, TO DOKAZUJEJO MNOGE ZAHVALE: PAŽITE NA IME, MORANA! Takoj izginijo pihljaji ekemi, lasi padanje las prestane. Pojavlja lasne korenine, takoj lasje rastejo na prejšnjem mestu. Morana! Zablavlja jo posoda! POSILJAMO PO POVZETJU, STEKLENICA DIN 40 POSTAVIMO. MODERNA KOZMETIKA - SPLIT -

8. br. 17274/37

VSE JE DRAŽJE,
SAMO KURJENJE JE CENEJŠE,
AKO KURITE Z
„ZEPHIR“ PEČMI

Zahtevajte brezplačni prospekt od:
TOVARNE

„ZEPHIR“ d. d. Subotica

Samoprodaja za:

Ljubljano: Vencoslav Breznik;
Celje: D. Rakusch;
Maribor: Pinter & Lenard.
Ptuj: Anton Brenčič;
Brežice: Löschnigg & Schmidt.

V VAŠEM INTERESU JE,

da si nabavite **ORION**
RADIO-aparat, kajti on nudi
vse — kar zamorete danes
pričakovati od radio-tehni-
ke, da celo več!

ORION RADIO

RADIO r. z. o. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6.
RADIOVAL — Ljubljana, Dalmatinova ul. 13
JOSIP WIPPLINGER — Maribor, Jurčičeva 6.

Kupuj
domače
blago!

Vse svoje poslovne in privatne prostore zamo-
rete boljše in cenejše razsvetliti z našimi

»MAXIM« svetilkami

Kakor s katerokoli drugo razsvetljavo. Cenik
brezplačno in franko.

„PETROPLIN“

ZAGREB, Mesnička ulica 8

THONET MUNDUS

Jugoslovanska tovarna pohištva iz vpognjenega lesa
d. d. VARAŽDIN

dobavlja

stole, fotelje, mize in ostalo
drobno opremo za kavarne,
hotele, gostilne, koncertne
dvorane, društvene domove,
bioskope, čitalnice in zasebna
stanovanja v prvovrstni ka-
kovosti po najnižjih cenah.
— Zahtevajte ponudbe in
prospekte.

Telefon interurban 33.

ZA USTANOVITEV

fabrikacije strojev in sestavnih delov ISČE
strokovnjak (inozemec) za takoj 250.000.—
Din proti dobremu obrestovanju in primerni
udeležbi. — Resne ponudbe na podružnico
»Jutra« v Celju pod: »G.G.G.«

MIZARJI!

Z uporabo »POLINIT« politure prištedimo
na času in na denarju. — Z 1 kg »POLI-
NIT« politure napravite 6 do 8 litrov naj-
finejše politure, katera Vas stane le 14 do
16 Din liter. Dobite jo pri tvrdki

BARVE - LAKI

Rudolf Hafner, Ljubljana, Miklošičeva 36
(v bližini kolodvora)

Dne 4. novembra 1937 bo ob 9. uri
pri tukajšnjem sodišču, soba št. 16,
**prisilna javna dražba
vile z vrtom**

v Štrekljevi ulici št. 6. — Cenilna
vrednost znaša Din 527.274, naj-
manjši ponudek pa Din 400.000.—

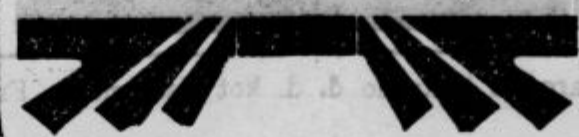

Mladega trgovskega POMOČNIKA

špecerijske stroke, ki je odslužil vojaški
rok, ISČE neka veletrgovina kot

SKLADIŠČNIKA

za takojšen nastop. — Ponudbe z navedbo
znanja jezikov je nasloviti na podružnico
»Jutra v Celju pod »Zanesljiv«.

ZAHVALA

Ob nenadni, a zato še bridkejši izgubi našega dragega soproga in
očeta, gospoda

JOŽETA TRATARJA

UČITELJA V POKOJU

izrekamo svojo najglobljo zahvalo vsem mnogostevilnim prijateljem in
znancem, ki so nam osebno ali pisмено izrazili svoje iskreno sočustvo-
vanje. Iskrena hvala vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vsem onim,
ki ste ga spremili na njegovi poslednji poti. Posebno se še zahvaljujemo
zdravniku g. dr. Blumauerju in preč. prof. dr. Demšarju za podelitev
tolažil sv. vere; bratu ing. Bevcu za globoke, občutene poslovilne besede
pred Sokolskim domom na Taboru, kakor tudi vsem Sokolom, posebno
njegovim ožjim sodelavcem; Sokolski godbi za prekrasne žalostinke;
zastopnikom Gasilskega društva Mokronog; učiteljskemu zboru osnovne
šole na Grabnu, kakor tudi šolski mladini iste šole; profesorskemu zboru
drž. žen. real. gimnazije in učenkam tega zavoda; zastopnikom učitelj-
skega zbora osnovne šole v Mokronogu; zastopnikom Društva skrb za
mladino. In vsem, ki so počastili dragega pokojnika na katerikoli način,
naša najiskrenejša zahvala.

Maša zadušnica bo v sredo 27. oktobra v farni cerkvi sv. Petra
ob 7. uri.
LJUBLJANA, 24. oktobra 1937. ZALUJOČI OSTALI

HERSAN ČAJ

DELUJE

dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic. Pomaga
pri arteriosklerozi in hemoroidih.

OLAJŠUJE

muke in boli pri revmatizmu in bolečinah v kosteh.

UBLAŽUJE

obolenja pri mesečnem perilu in menli.

ODSTRANJUJE

motnje debelitve in vas dela vitke.

Dobiva so v vseh lekarnah.

Reg. S. br. 19.830 1933

Razpis natečaja.

Mestna občina ljubljanska razpisuje NATEČAJ ZA PRIDOBITEV IDEJNIH OSNUTKOV DEČJEGA ZAVETISCA, ki ga namestila postaviti na svojem zemljišču v k. o. Trnovsko predmestje.

Pravico sodelovanja imajo inž. arhitekti in akad. arhitekti, ki so jugoslovanski državljani, bivajo in delujejo v območju ljubljanske sekcije U.J.I.A.

Člani ocenjevalne komisije so gg:

1. Dr. J. Adlešič, predsednik mestne občine v Ljubljani,
2. Dr. T. Klinar, predsednik soc. političnega odbora,
3. H. Svetel, mestni svetnik in načelnik soc. političnega urada,
4. Dr. M. Ahčin, mestni zdravnik,
5. Arh. Tomažič Franc,
6. Arh. Mušič Vladimir,
7. Arh. Serajnik Domicijan.

Namestniki so gg:

1. Arh. Spinčič Ivo,
2. Arh. Omahen Janko.

Določene so tri nagrade:

- Prva nagrada din 8.000.—
Druga nagrada din 6.000.—
Tretja nagrada din 4.000.—

Rok natečaja konča dne 10. decembra 1937 ob 12. uri popoldne, do katere ure se morajo osnutki v zapečatenem ovoj dostaviti osebno ali po pošti mestnemu socialno političnemu uradu v Ljubljani, Mestni dom levo II. nadstr. soba št. 5, kjer se dobe brezplačno tudi vsi razpisni pripomočki, program in ostala navodila, med uradnimi urami, osebno ali po pošti.

V LJUBLJANI, dne 21. oktobra 1937.

MESTNO POGLAVARSTVO V LJUBLJANI

Predsednik: Dr. J. Adlešič l. r.

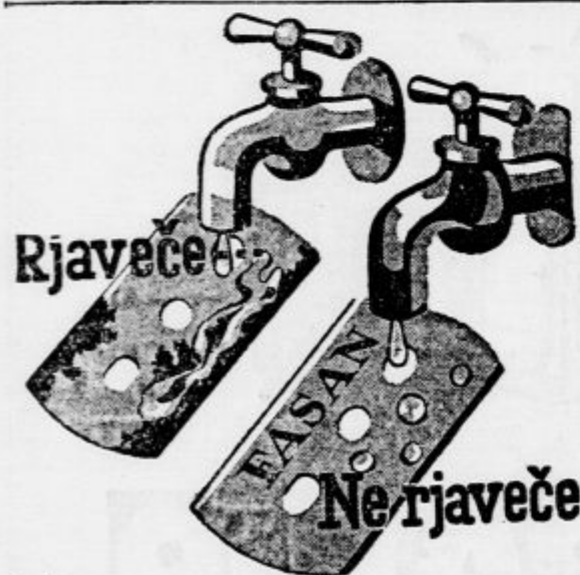
Reprezentanta

za Ljubljano in Kranjsko iščemo.

Sprejemno osebo lepega nastopa zmožno organizacije in akvizicije.

Plača in provizija.

Samo pismene ponudbe na: »DRAVA«, zavarovalna zadruga, Maribor, Trg Svobode 6.

Glavno zastopstvo za
Jugoslavijo
F. Tomažič
MARIBOR

!! „Fasan“ britvice zdaj znatno ceneje!!
●● Dobijo se v boljših trgovinah! ●●

„DRAVA“

ZAVAROVALNA ZADRUGA

MARIBOR

Centrala:
MARIBOR, Trg Svobode 6

Glavno zastopstvo:

ZAGREB: Hatzova ulica 2

SUBOTICA: Manojlovičeva 5 (v lastni palači)
Zavaruje: za slučaj smrti (posmrtnino), za slučaj doživetja, doto ženski in kapitali moški deci ter rento (starostno preskrbo) — pod najugodnejšimi pogoji.

PRESKRIBITE SEBE IN SVOJCE Z DOBRIM ZAVAROVANJEM PRI NAŠEM DOMACEM ZAVODU!

Zahtevajte prospekte! Zahtevajte prospekte!

ZASTOPNIŠTVA

prvovrstnih hiš za Beograd in pri vseh ministrstvih, zastopanje na drž. licitacijah, kontroliranje elaborata in prisostvovanje prevzemanju naročil, pospešnje napladi prevzema resna, dolgo let vpeljana firma. — Ponudbe na »Propaganda« a. d., prej Jug. Rudolf Mosse a. d., Beograd, pošt. pret. 409 pod »814«.

ZAHVALA

Za vse izraze sočustva od prijateljev in znancev, ki sem jih bil deležen sprejeti ob priliki smrti moje nepozabne soproge

Marije Bucik

se tem potom iskreno zahvaljujem vsem udeležencem pogreba, darovalcem cvetja in vencev, posebno pa spoštovani rodbini Steinbergovi in zastopstvu delavcev in delavk na čelu z gg. delovodji in njunih družin iz tovarne za kletj.

LJUBLJANA, 23. oktobra 1937.

BUČIK ANDREJ, nadz. var. straže v p.

Za jesen

25.-

48322-646
Otroški celogumasti čevljički. Praktični za šolske otroke, ki morajo daleč v šolo, za telovadbo v šoli in izven nje. Podloženi so s toplo flanelasto podlogo. Cena jim je od 27-30 din 25.—, od 31-35 din 29.—

35.-

78155-651
Ženske gumaste galoše s polvisoko peto z ojačenimi konicami in robom. Varovale bodo vašo obutev pred vlago in blatom v deževnih jesenskih dneh. Cena jim je din 35.—

39.-

7025-44
Tople in udobne copate iz volnene dubi-klobučevine, najprikladnejša obutev za dom za hladna jutra in večere. Cena jim je le din 39.—

49.-

98991-693
Otroški gumasti škorenjčki, podloženi s toplo flanelasto podlogo in ojačenimi konicami. Zelo prikladni za šolsko dečo po vodi in blatu. Cena jim je od 27-30 din 49.—, od 31-34 din 59.—, od 35-38 din 69.—

69.-

73735-644
Damske snežke zelo okusno izdelane, zapenjajo se na gumbce. Topla flanelasta podloga greje noge v snegu in dežju. Cena jim je din 69.—

Rata

VABILO

na 49. redni občni zbor

Posojilnice v Ribnici r. z. z o. z.

ki se vrši v uradnih prostorih dne 4. novembra 1937. ob 16. uri s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo in odobritev računa za leto 1936;
2. čitanje revizijskega poročila in sklepanje o njem;
3. volitev načelstva in računskih pregledovalcev za leto 1937;
4. slučajnosti.

NAČELSTVO.

STAVBNE PARCELE

za zidavo 4 nadstropnih hiš
v sredini mesta — se po ugodni ceni
TAKOJ PRODAJO.
Naslov v ogl. odd. Jutra

OGLAS.

Dne 27. oktobra ob pol 9. uri bo pri okrajnem sodišču v Slov. Konjicah, soba 4, prisilna dražba posestva Kragl Benedikta na Zbelovem 8, obstoječe iz trgovske hiše, gospodarskega poslopja, skladišča, vrta in trgovskega inventarja. Poslopja so v najboljšem stanju, sredi vasi, nasproti železniške postaje in tovarne. Polovica kupnine lahko ostane vknjižena. Informacije daje Posojilnica in hranilnica Loče.

ZAHVALITE BREŠPLAČNI CENIK

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

F. SCHNEIDER

ZAGREB NIKOLIĆEVA 10

NAZNANILO

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem se preselila
na podaljšek ALESEVČEVE ceste. 40
čez progo — Ljubljana VII.
NEZA JANŽEKOVIC, babica.

Sporočamo, da nas je zapustila za vedno naša nadvse ljubljena soproga, mama, teta in svakinja, gospa

Matilda Dovžan

roj. Kuntarič,
poštna uradnica v pokoji
dne 23. t. m., po dolgi bolezni, prevladena s tolažili sv. vere.
Na zadnji poti jo spremlimo v ponedeljek, dne 25. t. m., ob 4. uri pop. izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 23. oktobra 1937.
Žaluječi
IVAN, soprog; JANKO, cand. jur., sin in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega preljubega dobrega soproga, očeta, starega očeta, strica, tasta in svaka, gospoda

Ivana Koširja

trgovca, posestnika in predsednika Okrajne hranilnice

se najpriščneje zahvaljujem vsem dragim sorodnikom in neštetim prijateljem od blizu in daleč, ki so nam stali ob strani v teh težkih dneh. Iskreno se zahvaljujem za podelitev zadnje verske tolažbe mestnemu kaplanu č. g. Vovku, za blažilno lajšanje težkih telesnih bolečin banov. zdravniku g. dr. Ivanu Hubadu, cenj. odboru Okrajne hranilnice in Vodovodnega društva, zlasti pa vsem dragim sorodnikom in prijateljem za številne prekrasne vence in šopke, č.č. duhovščini in č.č. oo. kapucinom za zadnje spremstvo, godbi »Ljubnik« za ganljive žalostinke, deputaciji gasilcev ter gg. županom, zlasti pa ljubljanskemu županu g. dr. J. Adlešiču za njihovo častno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Nadalje naša prisrčna zahvala Vam vsem, ki ste nam lajšali našo bolelost s tolikimi izrazi sožalja in sočutja, ki smo ga v teh urah tako potrebovali.

Končno se iz vsega srca tudi zahvaljujem vsem tistim, ki ste ga kropili in ki ste ga spremlili tako zelo številno k večnemu počitku.

Ponovno prav vsem in vsakemu posebej za vse dobro, kar ste izkazali njemu ali nam v teh dneh, naša najtoplejša in najpriščnejša zahvala.

ŠKOFJA LOKA, dne 23. oktobra 1937.

Globoko žaluječe rodbine: KOŠIR — dr. GORJANEC — dr. GANTAR